

DATED
NEWS
DELIVER BY
SATURDAY
APRIL 21

LAIKS

WEEKLY NEWS
PERIODICAL
POSTAGE PAID
AT METUCHEN, NJ
AND ADDITIONAL
MAILING OFFICE
(USPS 301-500)
ISSN 1089-8832

Published 48 times per year except the first week of May, the last week in June, the second week in September, the last week in December

Published weekly by: Latvian Newspaper "Laiks", Inc., 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

POSTMASTER: Send address change to: "Laiks", 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840

Phone: 732-549-0445; Fax: 732-549-0466; E-mail: LaiksDSR@aol.com

Lasiet tīmeklī!
www.laiks.us

Volume LXIII Nr. 17 (5571)

2012. gada 21. aprīlis – 27. aprīlis

SUMINĀJUMS NEKLĀTIENĒ Ē. Raistera Piemiņas fonds daudzina Franku Gordonu

Ojārs Celle

Ērika Raistera Piemiņas fonda gadskārtējais sarīkojums notika sestdien, 14. aprīlī Priedainē, Nūdzeršijā. Sarīkojumā godināja šīgada balvas saņēmēju Franku Gordonu, kurš gan pats diemžēl nebija spējis no Izraēlas ierasties, bet bija atsūtījis uzrunu, ko nolasija Sandors Abens. Fonda čaklā priekšsēde Eleonora Šturma plašākā uzrunā pastāstīja gan par Ērika Raistera dzīvi un darbiem dzejā un žurnālistikā, gan iztēloja viņa personību un nopelnus kā dzejniekam, žurnālistam un ļoti interesantam cilvēkam, kuŗa darbībā kūsāja radošā enerģija un humors, atklājās sabiedriska personība.

1967. gadā mirušā Ē. Raistera Fonds pastāv jau kopš 1970. gada. Par tradīciju ir kļuvusi gadskārtējā fonda balvas piešķiršana, kuŗai laureātus izvēlas no literātiem un žurnālistiem vai šim nozarēm tuviem, aktīviem ļaudīm. Pirmais balvu 1975. gadā saņēma Uldis Ģermanis no Zviedrijas. Līdz šim starp laureātiem bijuši tikai latvieši, bet šogad tradīcija tikusi lauzta, un par izcilāko kandidātu Fonda vadība izraudzījusi žīdu tautības žurnālistu, tulkotāju, daudzu valodu pratēju

Franku Gordonu, kuŗu ļoti labi pazīst ilggadīgie *Laika* lasītāji.

Cittautietī par balvas ieguvēju Fonda vadība Franku Gordonu ir izvēlējusies kā savu cilvēku, mūsējo. Un tāds Gordons tiešām arī ir, un to pārliecinoši savos darbos pierādījis. Dzimis Rīgā 1928. gada 1. septembrī, viņš mācījās Ulmaņa laikā Franču licejā, kur arī ieguva pamatu savai labajai latviešu valodai. Gordons ir izteicies, ka esot Ulmaņa laika bērns, kuŗam mīļākā avīze bijusi „Jaunākās Ziņas”, kamēr tēvs lasījis krievu avīzi „Sevodņa”, māte – vācisko „*Rigasche Rundschau*”, bet vecaistēvs kādu no Rīgā publicētajām idiša avīzēm.

Kādreiz Gordons ir izteicies, ka, ja viņš būtu latvietis, viņam tuvākā reliģiskā kustība būtu bijusi dievtuŗi, jo katra tauta savu dzīves spēku smeljas pati savā ticībā. Žīdiem, protams, nacionālā reliģija visos gaŗajos gados atšķirtiem no savas zemes ir bijusi pastāvības un izdzīvošanas galvenais spēks.

Baigajā gadā Gordons bija vēl skolēns. Viņa ģimenei 1941. gada jūnijā beigās izdevās bēgļu gaitās doties uz Krieviju, no kuŗas viņi atgriezās Rīgā pirmajā ziemā pēc atjaunotās padomju okupācijas. Kādi desmit viņu radīnieki, ieskaitot vecotēvu, bija gājuši bojā holokaustā. Pēc skolas beigšanas Gordonam izdevās atrast darbu ziņu aģentūrā, kas bija kļuvusi par TASS

atzaru Rīgā. Nodibinoties jaunajam laikrakstam *Rīgas Balss*, viņš kļuva par tā ārzemju ziņu redaktoru, kaut nebija komunistu partijas cilvēks. Veikli orientējoties varas noteiktajās

vas Universitātes žurnālistikas fakultātē, kuŗu nobeidza 1959. gadā ar krievu valodā uzrakstītu diplomdarbu „Latviešu satiriskie žurnāli 1905.-1907.g. revolūcijas laikā”.

Pirms sarīkojuma sākuma Priedainē rīkotāji un dalībnieki (no kreisās): Eleonora Šturma, Rita Gāle, Sandors Abens un Dagmāra Vallena

informācijas izplatīšanas robežās, Gordons sacerēja interesantas un informatīvas ziņu kriptiņas, ko lasītājiem baudīt aiz Dzelzs priekškara informācijas badā ieslēgtajā Latvijā. Žurnālistikā viņš bija iekļuvis kā autodidakts, bet teorētiskās zināšanas apguva neklātienē Maska-

Kad sākās žīdu centieni atstāt PSRS un atgriezties savā tēvzemē, 1971. gadā arī Gordons pieprasīja atļauju uz turieni izceļot. Ar lielām grūtībām un nepatīkšanām cīnoties, viņš Izraēlā nonāca tikai pēc deviņiem mēnešiem. No Izraēlas Gordons drīz uzņēma sakarus ar latviešu

trimdu un iesāka darboties latviešu publikācijās, kā arī nodarbojās ar rakstniecību. Viņa pazīstamākais darbs „Lokanums un spīts” 1974. gadā publicēts ar segvārdu Alberts Šābris. Savu izcilo valodu izjūtu savukārt apliecināja Aleksandra Solžeņicina „Gulaga archipelāgs” 2. sējuma pārtulkošanā latviešu valodā.

Pēc politiskās pārliecības Franks Gordons ir sociāldemokrāts. Savā pašreizējās Krievijas izpratnē viņa vērojumi un vērtējumi ir kļuvuši ļoti tuvi latviešu lasītāju gaumei. Informācijas tehnoloģijas ietekmētajā mūsdienu pasaulē Franka Gordona rakstītais izceļas ar objektīvu, skaidru un inteligentu valodu un saturu.

Sarīkojumā ar lasījumiem no dažādām publikācijām, ko no saviem darbiem un intervijām bija izvēlējis pats laureāts, piedalījās Rita Gāle un Sandors Abens, bet Dagmāra Vallena sniedza savu „Franks Gordons vaigu vaigā”.

Slimības dēļ Plostnieku ģimenē, nenotika sarīkojuma koncertdaļa, kuŗu aizstāja operas „Vilkaču mantinieci” izrāde, filmēta pagājušā gada vasarā Latvijas Nacionālajā operā. Sarīkojuma dalībnieki to noskatījās, mīlojoties pie rīkotāju sarūpētā cienasta. Lai sagādātu fondam līdzekļus, notika arī izloze.

APSVEICAM!

Ir labi stipram būt

Un neļaut gadiem sevi locīt.

Ir labi labam būt

Un labus darbus darīt.

Ir labi gudram būt

Un gudrību it visiem dalīt,

Lai tie, kam viņas trūkst,

Spēj savu dzīvi gudri vadīt.

Ir labi tādām cilvēcīgam būt.

Laika izdevēji, redakcija, viss kuplais lasītāju pulks sveic savu uzticamo ceļabiedru **Franku Gordonu** sakarā ar Raistera fonda balvas saņemšanu.

ALAs 61. KONGRESS NOTIKS ANARBORĀ, Mičiganā no 2012. gada 4. - 6. maijā

ALA aicina biedru organizācijas reģistrēt delegātus

Amerikas latviešu apvienība paziņo, ka ALAs 61. gadskārtējais kongress notiks no 2012. gada 4. līdz 6. maijam *Sheraton Ann Arbor* viesnīcā Mičiganas pavalstī. Kongresu rīko Detroitas latviešu organizācijas.

ALAs valde un Rīcības komiteja plāno interesantu kongresa programmu, uzaicināti runātāji gan no Latvijas, gan ASV.

Piektdienas, 4. maija pusdienlaikā delegātus uzrunās LR Ārlietu ministrijas Īpašo uzdevumu vēstnieks Rolands Lappuķe. Piektdienas banketā delegātiem par situāciju Latvijā stāstīs žurnāla “IR” politisko notikumu komentētājs Aivars Ozoliņš.

Sestdien, 5. maijā, pusdienlaikā par latviskās izglītības un skolu darbību Eiropā informēs Eiropas latviešu apvienības priekšsēdis Aldis Austers, bet pusdienā paredzēta LR Goda konsulu ASV diskusija, ko vadīs vēstnieks Andrejs Pildegovičs.

Organizāciju vadītāji, lūdzu,

steidzīgi piesakiet delegātus kongresam! ALAs ligums ar viesnīcu ļauj dalībniekiem ierasties divas dienas agrāk un uzkavēties divas dienas pēc kongresa, izmantojot “*American Latvian Association*” likmi – \$119 plūs nodoklis. Cenā ieskaitītas kontinentālās brokastis. Piemaksājot \$5, var baudīt pilnas siltās brokastis. Tālrunis rezervācijām – (734) – 996 – 0600

Delegātu dalības maksa būs \$195, maksā iekļautas divas pusdienas, divas vakariņas un kongresa balle.

Latvian newspaper
LAIKS

Frequency: WKLY EXC 1ST WK - MAY; LAST WK - JUN;
2nd WK - SEPT; LAST WK - DEC

Latviešu nedēļas laikraksts

Iznāk sestdienās, 48 reizes gadā
Redakcija Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us
mājaslapa - www.laiks.us

Kantoris ASV: 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA
Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466, e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Abonēšanas maksa ASV dolāros: 1 gadam US \$ 136.00;
6 mēn. US \$ 78.00; 3 mēn. US \$ 45.00.

Neizlietotus manuskriptus un fotoattēlus redakcija neuzglabā.
Redakcijai ir tiesības iesūtītos materiālus izmantot arī saīsinātus.
Laikrakstā iespējams, ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos
rakstos izteiktās domas ar redakcijas viedokli par pašu jautājumu
var arī nesaskanēt.

Par reklāmas vai sludinājuma saturu atbild reklamdevējs.

Redaktore: Ligita Kovtuna

Tālr.: +371 67326761, +371 29439423, fakss: + 371 67326784,
e-pasts: ligita@laiks.us
Rīgā, Ausekļa ielā 14-2, LV-1010

Redaktore ASV: Astra Moora

Tālr./fakss: 818-980-4748, e-pasts: laiks@juno.com,
astere2000@aol.com (fotografijām)

6157 Carpenter Ave. North Hollywood CA 91606 USA

Kanadas ziņas: Mārtiņš Štauers: tālr.: 514-639-8722,
e-pasts: stauvers@yahoo.ca, 104-3000 Notre Dame Street,
Lachine, QC, H8S 2H1
Rūdolfs Norītis: tālr.: 416-425-4613, fakss: 416-425-4615,
5 Shady Golfway, Unit 1416 Don Mills, ON M3C 3A5

Reklāma laikrakstā Laiks un mājaslapā www.laiks.us

ASV - Tālr. 732-549-0445, fax. 732-549-0466,
e-pasts - LaiksDSR@aol.com

Rīgā - Ausekļa ielā 14-2, Rīga, LV-1010, Latvija.
Tālr. +371 67326761, fax +371 67326784,
e-pasts - redakcija@laiks.us

ABONĒJIET LAIKRAKSTU

"LAIKA" abonements ASV maksā: 3 mēnešiem US \$45,-
6 mēnešiem US \$78,-
1 gadam US \$136,-
Gaisa pasts 1 gadam ASV US \$225,-
6 mēnešiem US \$120,-

Ārpus ASV "LAIKS" tiek piesūtīts tikai pa gaisa pastu

Kanādā 1 gadam US \$235,-
pusgadam US \$125,-

Latvijā 1 gadam US \$235,-
pusgadam US \$125,-

Citur pasaulē 1 gadam US \$295,-
pusgadam US \$155,-

Abonentu bez maksas saņemams sešus "Jauno Laiks" pielikumus
un gada beigās nākamā gada kalendāru.

"Jauno Laiks" 6 numurus var pasūtīt atsevišķi.

Maksa US \$25,-

Abonēšanas maksu var atsūtīt ar čeku vai naudas pārvedumu
(rakstot čeku uz "Laiks - Latvian Newspaper Inc." vārda).

Lūdzam noteikti norādīt, no kuŗa laika vēlas laikrakstu abonēt.

Laikraksts Laiks 596 Middlesex Ave., Metuchen, NJ 08840, USA

Lūdzu piesūtīt man laikrakstu "LAIKS" no _____

līdz _____ uz _____ mēnešiem uz sekojošo adresi:

(Mr./Mrs./Ms.) _____

Tālrūnis _____

E-pasts _____

Pievienoju čeku, Money Order par US \$ _____

abonementa uzsākšanai/pagarināšanai (nevēlamo svītrot)

Ja adrese mainīta, lūdzam uzdot arī agrāko adresi.

LŪDZAM IEGAUMĒT - abonementu uzsākšanas,
pagarināšanas un adrešu maiņas veic 3-4 nedēļu laikā.

LAIKU varat pasūtīt arī Rīgas redakcijā

Lietojiet www.laiks.us

LASĪTĀJU BALSIS

**Baumas
un īstenība**

Bieži sabiedrībā dzird baumas,
par kuŗām domājam - tā taču
nevar būt! Vēlāk izrādās, taisnība
ir gan. Es nesen dzirdēju bau-
mas, par kuŗām nodomāju, ka
tiešām tā nevarētu būt. Bet ir!!!

Oktobra mēnesī folkloru grupa
"Eziši" piedāvājis uzstāties Indi-
napolē, Latviešu Luterāņu mācī-
tāju konferencē. Es sazvāņiju Te-
rezu Inveiss, „Ezišu” vadītāju. Viņa
man asarainā balsī apstiprināja,
ka „Eziši” tikuši noraidīti, jo “kok-
le esot pagānu instruments” un
“dūdas esot velna instruments”!
Es paliku mēma, bet, kad at-
minējos, ka ir latviešu luterāņu
mācītāji, kas nedzied “Daugav’s
abas malas”, jo tajā ir pieminēta
Laima, tad neesmu vairs tik
pārsteigta. Krievi un vācieši no
mums neizdzina latvietību, bet
vai luterāņu baznīca to panāks?!

Vai mēs tiešām esam palikuši
tik gļēvi, ka pieļausim tautas
skaistos tikumus nicināt?

Pagājušajā nedēļā (9. aprīlī)
poļi svinēja *Dyngus* dienu. Tās ir
svinības, kuŗas sākās vairāk nekā
pirms 1000 gadiem, pirms Polijā

bija kristieši. Viņi svin pavasari
un tradīcijas, kuŗas zēni un
meitenes amizējas dejās un
dziesmā (Jāņi?). Notika arī liela
parāde, un katoļu priesteri tajā
pedalījās. Katoļi NEGRIB izni-
cināt savas tautas tā saucamos
“pagānu” festivālus, nē, tikai
dumjīe latvieši!

LELBA nevar izgudrot, ko dar-
rīt, lai saglabātu draudzes, bet ir iz-
gudrojuši, kā apzagt mūsu tautu.

Astrida Rīdere
Klīvlāndē

Meklēju radniekus

Meklēju savus radus no Kame-
rādu dzimtas, kuŗi ir no Rīgas. Mans
vectētiņš Vilis Alfrēds Kamerāds
bija no Pētera un Lienes (dzim.
Zemesvargs) dzimtas. Vectētiņam
bija arī brālis, par ko mēs nezinām.
Mans vectētiņš trīs reizes bija pre-
cējis un par pirmo laulību un
tajā dzimušo dēlu nav nekādu ziņu.
Veidoju mūsu dzimtas koku, meklē-
ju informāciju, un varbūt ār-
zemju latvieši var man palīdzēt.
Vēlētos uzzināt, vai ASV dzīvo
kāds no Kamerādu dzimtas. Ļoti
priecāšos par katru ziņu.

Marita Mahonina
marita.mahonina@gmail.com

IZDEVĪGAS CENAS LIDOJUMIEM UZ LATVIJU

tiešie (non-stop) lidojumi Ņujorka - Rīga

AIREX - AVE SOL TRAVEL

A. JANSONS

73 Glenwood Ave., Leonia, NJ 07605

Runājam latviski:

201-944-1273

Runājam angļiski:

1-866-944-1273

e-pasts: jansonsa@gmail.com

LATVIJA -

2012

**Zemākās cenas
lidojumiem
uz Rīgu**

ar FINNAIR un citām lidfirmām no Ņujorkas,

Čikāgas un citām ASV pilsētām

* *Viesnīcas* * *Pasūtiet lidojumus internetā*

* *Latvijas "Extravaganza Tour"*

VYTIS TOURS

40-24 235th Street, Douglaston, NY 11363

Tel.: 718-423-6161 1-800-778-9847

Fax: 718-423-3979

E-mail: VYTTTOURS@EARTHLINK.NET

Web site: www.vytistours.com

Riga Ven Travel Inc.

CEĻJUMI AR KUGI!

Dažādi lēti un izdevīgi piedāvājumi!

Zvaniet, pirms meklējat internetā vai citur

Inese Zaķis

Tālr.: 631-665-4455, 1-800-291-8311

Fax: 631-665-6164

32 South Penataquit Ave., Bay Shore, NY 11706-8815

E-pasts: RigaVen@aol.com

**Par kūlas
dezināšanu**

Kā katru pavasari pēdējos
gados lielās, savlaicīgi nenoplau-
tās pļavu un pusaizaugušās krū-
māju platībās tiek dedzināta
pērnā kūla. Pie reizes sadeg arī
pa kādai ēkai un pašam kūlas
dedzinātājam, nemaz nerunājot
par sikiem, maziem kukaiņiem
un citu dzīvo radību, kas nule mo-
dusies no ziemas guļas. Valdība
tērē lielus līdzekļus šo uguns-
grēku apkarošanai un vainīgo
kaunināšanai, taču pēc būtības tā
ir cīņa ar sekām, nemeklējot un
neapkarojot to cēloņus, tikpat
bezcerīga kā Donkichota cīņa ar
vēdzirnāvām. Kāpēc tā?

Atcerēsimies, pirms kara Lat-
vijā par tādu kūlas dedzināšanu
nē runas nebija. Lauku saimniecī-
bas bija daudznozaru ar rūpīgi
izsvērtām attiecībām starp tīrumu
un kūti. Optimālais lopu, galve-
nokārt, liellopu un zirgu skaits
bez pamatprodukcijas ražoņa arī
zemes auglības celšanai tik nepie-
ciešamos kūtsmēslus, bet rupjā
lopbarība, galvenokārt siens un daž-
kārt pat zaļaināki vasarāja salmi
bija zelta vērtē. Tāpēc visas iespē-
jamās platības tika izpļautas vai
noganītas, un par tādu kūlas de-
dzināšanu neviens pat nesapņoja.
Apjomīgo kravu (labība, siens, sal-
mi, kūtsmēsli) pārvadāšanas attā-
lumi bija mazi un izmaksas nelielas.

Šodien mūsu valdības politika
vērstā uz lielo preču ražošanas
fermu atbalstīšanu. Lopkopības
fermām kūtsmēslus nav kur likt
un ir jāiegulda līdzekļi biogāzes
ražotnēs, augkopības saimniecī-
bām nav izdevīgi kūtsmēslu ton-
nas transportēt lielos attālumos,
ja iespējams labu ražu iegūt tikai ar
sabalansētām minerālmēslu devām.

Bet ko lai dara sīkražotājs - tas
pats latviešu zemnieciņš, kuri
saimniecībā palikuši viens vai
divi veciņi, lopu skaits minimāls
un ražošana sašaurināta līdz paš-
pāterīnam?

Platības būtu, zāle aug griez-
damās, bet siens nav vajadzīgs.
Noplāšana arī maksā krietnu
naudu, kuras nav, bet par nenop-
ļautām platībām nodoklis jā-
maksā trīskāršā apmērā! Un, ja
arī pļavu nopļausi, kur sienu liksi
- nav kam pārdot. Tātad vienīgais
ceļš - uguni klāt un lai svīst.

Domāju, ka arī pašam dedzi-
nātājam asaras birst šādu ne-
saimnieciskumu pieļaujot. Taču
citas izejas nav.

Kamēr valdība nesāks nopietni
atbalstīt (darbos, nevis vārdos)
tradicionālo Latvijas daudznoz-
zaru lauksaimniecību un tās
kooperāciju, kamēr nepārtrauks
pārprastu cilvēktiesību vārdā ar
dāsniem pabalstiem stimulēt
liekēžus un slauistus, kamēr ne-
aicinās pilsētu bezdarbniekus,
galvenokārt jaunatni, vasarās
doties uz lauku sētām par izpa-
līgiem un tur nopelnīt sev uztu-
ru, kūla ir degusi un degs.

Galū galā valdībai būtu jā-
saprot: privātpašums ir svēts,
bet par Latvijas zemi, Latvijas
laukiem, latviešu Zemnieku kā
latviešu tautas izdzīvošanas un
Latvijas valstiskuma pamatu pa-
matiēm, nekā svētāka nav.

E. V. Upelnieks

Kā katru gadu Pūpolsvētdienā, Ciānas draudzes koris arī šogad aicināja klausītājus uz koncertu, kas notika 1. aprīlī. Uz programmas vāka bija attēlots no notim veidots krusts un sarīkojuma nosaukums – Pavasara koncerts. Nav nekāds brīnums, ka vāka autori Silviju Kļaviņu-Baršneju (*Barshney*) sajūsmināja agrais pavasaris, kas šogad ieradās sešas nedēļas pirms parastā laika. Jau 1. aprīlī zaļoja koki, visur krāšņas puķes, sāka ziedēt pat ceriņi... Taču tikai Emiļa Melngaiļa „Dievam pieder zeme“ un Liesmas tulkotās kopdziesmas „Saulstaru zeltā“ tekstā pieminētas pavasara jausmas, visās pārējās dziesmās bija sumināts Dievs, kā tas baznīcas koŗa garīgā koncertā pieder. Iepriecināja, ka tikai divas koŗa dziesmas nebija latviešu komponistu darbi.

Ciānas ev. lut. draudzes kori dzied vairāku Čikāgas draudžu un kopu dalībnieki – Ciānas un Sv. Pēteru ev. lut. draudzes, baptistu draudzes un Čikāgas katoļu kopas dziedātāji.

Draudzes ērgelniecei Mārai Vārpai spēlējot prelūdiju, koris ienāca dievnāmā, kur soli bija pagriezti otrādi, lai klausītāji dziedātājus varētu ne tikai dzirdēt, bet arī redzēt Draudzes mācītāja Gundega Puidza lasīja Psalmu 47:7-8 un aicināja slavēt Dievu.

Skaists un piemērots sākums koncertam bija Emiļa Melngaiļa atdzējotā „19. Dāvida dziesma“ ar vārdiem „Debesis daudzina Dieva dižu garu“, kuŗā daudzīnāts un pielūgts Dievs. Diriģente bija nenogurdināmā un prasīgā Ingrida Dženninga (*Jennings*), klavieres spēlēja koŗa koncertmeistare Sarma Aļe.

Daces Aperānes dziesmā „Ga-

Ciānas draudzes koŗa koncerts Čikāgā

vilējiet tam Kungam“ (Psalms un A. Voitkus) brāzmaini gaviļu saucieni mijās ar liriskiem dziedājumiem, tā ir ļoti interesata dziesma. Nākamā – labi pazīstamā E. Melngaiļa „Dievam pieder zeme“ skanēja ar lielu pārlicību.

ņemšu dziesmu „Kēniņam?“ komponēts soprāna solistei un korim. Solo daļu dziedāja visi soprāni, un reizēm varēja just, ka tā ne visām dziedātājām pa spēkam. Labāk veicās vīriem, kas nākamā, 4. dziedājumā „Varens Dievs,

mas dziesmām, klausītāji dzirdēs Milvokos, Dziesmu svētku Garīgajā koncertā, kam koris cītīgi gatavojas. Viena no diriģentēm būs Ingrida Dženninga.

Klausītāju sirdi ieliks moja Sarma Aļes spēlētās Kriša Raisa

Ingrida Dženninga un Māra Vārpa ģitaras pavadījumā vēl dziedāja Dāvida Evana „Lai klusa top mana dvēsele“ (tulk. G. Jukumsone).

Šķiet, ka Gordona Junga „Gavilēšu savam Dievam“ (tulk. R. Kalnmalis) šajā latviešu komponistu dziesmu programmā neiederējās. Vai tai pietrūka smalkuma? Vienā no dziedātās frāzes ir pārāk uzbāzīgas un primitīvas? Toties otra cittautu komponista, P. C. Lutkina „Tas Kungs lai tevi svētī“ (4. Mozus 6: 24-26) – pazīstamie dievkalpojuma nobeiguma svētības vārdi – arī izskanēja kā svētības vārdi, un lūgšanai mūs noskaņoja „Mūsu Tēvs debesīs“ no Lūcijas Garūtas kantātes „Dievs, Tava zeme deg“, kas bija koŗa labākais priekšnesums. Ērģeļu pavadījumu spēlēja Māra Vārpa, klavieru – Sarma Aļe.

Koncerts bija skaists, kaut arī paīss. Koŗa diriģente Ingrida Dženninga, divu mazu bērniņu māte, savu trešo mazulīti sagaidīja iepriekšējā gada rudenī. Ir skaidrs, ka visu paveikt iespējams, ja piemīt izturība un dziesmu prieks. Droši vien daudz palīdz Ingridas māte, Indianapolises un Gaŗezera diriģente Aija Brugmane. Šīs dziesmotās ģimenes paspārnē mēs sildāmies un priecājamies.

Neatsverams ieguvums korim ir uzticīgā pianiste Sarma Aļe, viņa palīdz dziesmas iemācīties. Koris, viņai spēlējot klavieres, jūtas drošs – viss ir (vai būs) kārtībā!

Pēc koncerta tikās un ar koristu sanesto cienastu mielojās dziedātāji un ne pārāk lielais klausītāju pulks, visi līksmi un priecīgi, kā jau, kad darbs labi padarīts.

Marta Cakare

Ciānas draudzes koris; 1. rindā vidū: Māra Vārpa (trešā no kreisās), Sarma Aļe, Gundega Puidza, Ingrida Dženninga

Koristiem elpu atvelkot, Ingrida Dženninga un Māra Vārpa duetā dziedāja Karenas Lofortijas „Dieva valstība“ (tulk. M. Vārpa), Mārai spēlējot ģitaru. Šo dziesmu, kuŗā dziedātāju balsis labi savijās minora melodijā, bija patīkami klausīties.

Sekoja trīs dziedājumi no Viktora Baštika kantātes „Dieva vādība“. Pirmais dziedājums „Kur

mans sargātājs“ (O. Cakars) dziedāja baritona solo daļu. Kantātes 5. dziedājums „Uzticies“ (A. Mēters) komponēts dubultkvartetam un korim, un, abas daļas dziedot tikai korim, šis bija veiksmīgākais no kantātes dziedājumiem. Pavadījumu ar ērģelēm spēlēja Māra Vārpa, ar klavierēm – Sarma Aļe. Kantāti, tāpat daļu no pārējām program-

(Chris Rice) „Variācijas“.

Koncerta trešo daļu ievadīja koŗa un arī draudzes dziedātā senā melodija „Saulstaru zelts“ (tulk. Liesma), pēc tam noklausījāmies bieži dzirdēto un vienmēr jauno Oskara Šepska „Moteti“ un Ādolfā Ābeles „Lūgšanu“ (V. Sanders). Koris dziedāja skanīgi un ar pārlicību, kā staigājot pa pazīstamām un mīļām tekām.

Nometņosim Latvijā!

Tuvojas vasara – nometņu laiks. Nometņošanai pošas arī Latvijas bērnu nometnes, ko jau 21. gadu rīko Latvijas un ārzemju latviešu pedagogi Ingridas Miemes vadībā.

I. Mieme: „Nav šaubu, cik nozīmīgi nometnes papildina bērnu izglītību. Tē var nostiprināt prasmes sadzīvot ar līdzaudžiem, cienīt sevi, cienot citus, atrisināt konfliktus gluži mierīgā ceļā,

kaut ko jaunu iemācīties utt.

Mūsu mērķi ir arī palīdzēt bērniem šīs dzīvei svarīgās iemaņas padarīt par dzīves normu. Un īpaši palīdzēt bērniem, kuŗiem to trūkst, un tie ir Latvijas bērni, kas dzīvo grūtos apstākļos, trūkumā, aizbildņu gādībā, krīzes centros. Tā viņiem un arī tiem, kas par viņiem gādā, ir atelpa no ikdienas, kas nebūt nav saulaina... Tāpēc atkal vēlos uz-

runāt labvēļus, kas būtu ar mieru ziedot naudu kāda grūtdiēņa vai bāreņa saulainai vasarai.

Mūsu nometņu rīkošanā ir uzkrāta liela pieredze un gadu gaitā ir iegūtas lieliskas iespējas – iespējas nodrošināt kvalitatīvu vidi, telpas, ēdināšanu, aprūpi, pedagogisko darbu. Nometnes vada mūsu ilgadējās sadarbības partneres Latvijā Līga Neliusa un Anita Stukāne. Mēs pateicamies

par jūsu atbalstu iepriekšējos gados un ceram uz turpmāku sadarbību!”

Tātad – šogad Latvijas bērnu

nometnes bērniem no sešu līdz 17 gadu vecumam, kā arī Īkšķišu nometne (pirmsskolas vecuma bērniem kopā ar vecākiem):

„Skrunda 2012”
Skrundas arodvidusskolā
no 1. jūlija līdz 11. jūlijam

„Senču mantojums”
Katvaru internātskolā
(pie Limbažiem)
no 1. jūlija līdz 11. jūlijam.

Nometnes apmeklē Latvijas, kā arī ārzemju bērni. Īpaša iespēja bērniem, kas vēlas uzlabot latviešu valodu! Lieliska iespēja Amerikas radiem atbalstīt bērnus Latvijā! Atbalstiet bāreņus, maznodrošinātus un internātskolas bērnus, kam vasarā būs skaistas dienas nometnē, jaunu draugu pulkā.

Dalības maksa \$200 par posmu.

Informācija un pieteikšanās: Ingrida Mieme 1353 County Rt.8
Westport. N.Y. 12993 Tel: 518962-4742, mob. 518 524 3390
E-pasts: jmiemis@juno.com

Gunta Salaka, Placido Domingo un arpa – vienos spēkratos

Slavenais tenors Placido Domingo pamatoti tiek uzskatīts par opermūzikas „olimpisko meistarū” – dažādās operās viņam bijušas 134 lomas, tik daudz neesot nevienam citam! Nav nekāds brīnums, ka izcilo dziedoni cienītāji aicina koncertēt ārpus operas telpām, arī tādās vietās, kur skatuves nemaz nav! Sanfrancisko un Losandželosa nav izņēmums. Šajos koncertos viņu pavadījis brīnišķīga latviešu mūziķe, arpiniece Gunta

Gunta Salaka un Placido Domingo

Salaka. Kopā ar Placido Domingo un orķestri koncerti bijuši daudzus gadus dažādās vietās, pat Ķīnā. Gunta Salaka un Placido Domingo nav tikai kolēģas, bet domubiedri un labi draugi.

Daudziem pamatoti var šķist, ka visgūtāk pārvadājamais orķestra instruments orķestrī pēc lielā koncertflīģeļa ir arpa! Un arī noteikti visgrūtāk sameklējamais: katrā klubīnā var atrast dažādus instrumentus, bet arpu?! Mūziķis Renē Salaks, Guntas brālis, stāsta, ka arpinieks nebūt nav nekustīgs mūziķis, kam noteikta vieta ir vienīgi operas orķestrī. Gunta savu arpu itin vienkārši pārvadā ar auto, bet, ceļojot kopā ar Placido Domingo, visa koncertbrigāde līdz ar lielo instrumentu satīpa vienos spēkratos. Slavenais tenors latviešu mūziķi par koncertpavadoni izvēlējās ne jau tālab, ka arpa ērti pārvietojama (vienkār-

šāk par flīģeli). Arpas skaņu grūti ar ko citu salīdzināt, un pats par sevi saprotams, Guntas Salakas prasmi viņš vērtē ļoti augsti!

Jāpiemin, ka Placido Domingo atzinīgi novērtēja arī latviešu dziedoni Maiju Kovaļevsku, uzvarētāju viņa *Operalia* konkursā, sekmeja viņas karjēru, iesakot Mimī lomai izrādē „Bohēma” Mētopolitēna operā saslimušās solistes vietā, un būdams Losandželosas operas ģenerāldirektors, uzaicināja Maiju Kovaļevska dziedāt Losandželosas operā.

Parasti instrumentu, kādu spēlēt, bērnam izvēlas vecāki. Gunta apgalvo – reiz arpu ieraudzījusi un izdzirdējusi tās skaņas, tā iemīlējusi to uz mūžu.

Arpa ir strinkšķināmais stīgu mūzikas instruments, bijusi pazīstama jau senajā Ēģiptē, Mezopotāmijā, Palestīnā. 18. gadsimtā arpa bijusi iemīļots instruments mājas mūzicēšanā, tikai 19. gadsimtā tā kļuva par orķestra instrumentu. Mūsdienai arpai ir 43-48 stīgas, tās uzvilktas uz vertikāla trijstūra rāmja, kam ir rezonātors. Ar pamatnē iekonstruēto pedāļu mehānismu arpu var noskaņot jebkurā mažora vai minora tonālītātē. Šādu arpu izgudroja franču meistars Sebastians Erārs (*Sébastien Érard*) 1810. gadā. Arpa ir viens no skaistākajiem instrumentiem, tās rāmis parasti ir grezni darināts un bagātīgi apzeltīts. Arpu tur pret labo plecu un spēlē ar ikšķi un abu roku trim lielajiem pirkstiem. Visas c stīgas ir sarkanā krāsā, f stīgas – zilā krāsā. Tipiskas arfas skaņas ir arpedžo (*arpeggio* – pakāpeniski spēlēt atsevišķas akorda nošu skaņas) un glisando (*glissando* – roka slid pāri stīgām). Arpas skaņas ir

patīkamas, tembrs maigs, glāsmains. To dēvē par eņģeļu koņa instrumentu, ko spēlēja Dāvids, lai kļiedētu ķēniņa Zaula dusmas. Baznīcu gleznās bieži re-

Gunta Salaka ar savu instrumentu

dzams eņģelis, kas spēlē mazu arpu. Arpa attēlota uz Īrijas nauda zīmēm. Īrijas valdība izvēlējās vienu motīvu visu eiru monētu reversiem. Uz monētām attēlota ķeltu arpa – tradicionālais Īrijas simbols.

Arpinieces Guntas Salakas dzīves lielākā daļa nesaraucjami saistīta ar Meksiku. Viņa pastāstīja: „Spēlēju Meksikas galvaspilsētas filharmonijas orķestrī. Mana pirmā iepazīšanās ar mūziku notika Vēnečuēlā, kur dzīvoja visa mūsu ģimene. Esmu pēcaņa bērns, piedzimu Vācijas bēglu nometnē. Tur sāku mācīties spēlēt klavieres, dziedāju kori. Vecāki atgriezās Latvijā, arpu es ieraudzīju Latvijas konservatorijā un... iemīlējos no pirmā skatiena!

Toreiz man bija 15 vai 16 gadu, mācījās Emila Dārziņa speciālajā mūzikas skolā. Mācījās tik cītīgi, ka mana skolotāja teica: laiks lidot augstāk, tāpēc braucu uz

Pēterburgu Krievijā. Tur pabeidzu mūzikas skolu un arī slaveno konservatoriju. Ar vectēva Artūra Salaka palīdzību nopirku pirmo arpu. Vectēvs bija slavens vīrs – koklētājs, folklorists, uzrakstīja operu un daudzus citus skaņdarbus. Pabeigusi konservatoriju, atgriezās Latvijā, strādāju Liepājas orķestrī, par skolotāju mūzikas skolā, mūziķeju arī viena. Pēc tam nokļuva Bulgārijā, strādāju Sofijas filharmonijas orķestrī, biju pirmā arpiniece. Bulgārijas simfoniskā orķestrī palika mani skol-

sas Meksikas orķestrī mūziķeja kopā, koncertēja daudzviet Dienvidamerikā, Eiropā, Kanadā, ASV. Diemžēl Ineses dzīves pavadēns prims nepilniem diviem gadiem pārtrūka.

Guntas brālis Andris Salaks ir chirurģs Kurzemē, māsa Ingrida Ķauķe – skolotāja Rojas vidusskolā, māca bērniem vizuālo mākslu un rokdarbus, viņai ir pieci bērni un pieci mazbērni. Otrs brālis Renē, mūziķis Latvijā, seko līdzīgu radnieku darbiem, pānākumiem un pēcnācēju gaitām. Salaku dzimta ir leģendāra, katrs jauns dzimtas koka zars pārsteidz ar talanta krāšņām izpausmēm, ar neparasti mūzikālām saknēm un galotnēm.

Guntas, Ineses, Ingridas, Andra un Renē tēva Ulza Salaka brālis komponists, folklorists, latvju tautas instrumentu spēles, īpaši kokles, speciālists, Jāzeps Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas un citu valsts mūzikas mācību iestāžu mācībspēks, docents, profesionālais mūzikas maģistrs, vokālo ansambļu vadītājs Vilnis Salaks pirms trim gadiem svinēja 70 gadu jubileju. Viņš ir autors vairāk nekā 1400 skaņdarbiem! Patlaban ar paša vadīto vokālo

Gunta Salaka ar mazmeitu Elgiņu un mazdēlu Uldi

ansamblī viņš koncertē Indijā. Viļņa Salakas vecākā māsa ir pianiste Ausma Dzintare, viņas dēls – pazīstamais latviešu estrādes mūziķis un komponists Raimonds Macats. Jaunākā māsa – Siguldas klavier spēles pedagoge Ilga Jakoba. Ilgas Jakobs dēli Jānis un Ivars Jakobi ir profesionāli tubisti, abi Latvijas Bruņoto spēku orķestra mūziķi (Jānis no 1990. gada līdz pat šai dienai). No pieciem Ilgas Jakobas mazbērniem trīs paskoloti un mūzikā sirsnīgi ieinteresēti.

Nesen Gunta Salaka pārcieta smagu operāciju, bija jāpārlej asinis, un donori bija mazbērni un draugi. Par spīti slimībai Gunta nav pārtraukusi darbu, piedalās mēģinājumos un koncertos, vienīgi pēc ķīmijterapijas spēlē otra arpiniece, Guntas skolniece.

Pērn Gunta atsūtīja fotogrāfijas, kurās redzama kopā ar mazmeitu Elgiņu un mazdēlu Uldi, visiem trim galvā Jāņu vainagi. Viņas dārzā Meksikā ieauguši latviešu bērzi, ceriņi un ozoli. Jāņi nav vairs tālu, un gribas cerēt un ticēt, ka viss būs labi. Gunta ir stipra un pati noskaņota optimistiska, ka pavisam drīz atkal svinēs kopā ar savējiem, un viņas galvu rotās krāšņs margrietiņu vainags.

Guntas Salakas jaunākās māsas Ineses (viņa piedzima drīz pēc vectāku atgriešanās Latvijā) dzīves stāstā ir daudz līdzības ar mūsu. Inese it kā staigāja vecākās māsas pēdās, māsa viņai palīdzēja. Inese Salaka spēlēja altvijoli. Abas mā-

Miša Maiskis simt čellistu vidū

Godinot Krievijā dzimušo izcilo amerikāņu čellistu Gregoru Pjatiorskiju (1903-1976), Dienvidkalifornijas universitātes Torntones mūzikas skola (*USC Thornton School of Music*), Losandželosas filharmonija (*LA Phil*) sadarbibā ar Kolburna

skolu (*The Colburn School*) un Losandželosas kamerorķestrī (*LACO*) no 9. līdz 18. martam Losandželosā rīkoja Starptautisko Pjatiorskija mūzikas festivālu. G. Pjatiorskis sava mūža pēdējos gadus pavadīja Losandželosā.

Festivālā, kuŗa direktors bija čellists Ralfs Kiršbaums, piedalījās seši G. Pjatiorskija bijušie skolnieki, tostarp Latvijā dzimušais Miša Maiskis, kā arī G. Pjatiorskija mazdēls Evans Drachmans. Viņi 16. martā koncertēja Kolburna mūzikas skolas zālē. Festivāla laikā 20 čellisti, pārstāvot desmit valstis, mūziķeja dažādās vietās, pavisam notika četri orķestra koncerti (vienā no tiem diriģents bija igauņu Nēme Jervi), deviņi kamerorķestra koncerti, 15 meistarklases. Īpašā koncertā Kolburna mūzikas skolas zālē sešas Bacha svītas čellam atskaņoja sešu valstu seši čellisti.

Festivālā izcēlās Miša Maiskis, virtuozī spēlējot Rachmaņinova

skaņdarbus, tērpies sudrabkrāsas satina tunikā. Mūzikas kritiķu komplimentus izpelnījās viņa atskaņotā Rachmaņinova „Vokālīze” (op. 34, Nr.14) un „Elģija” (op. 3. Nr. 1), kā arī Ļenska ārļa no Čaikovska operas „Jevgeņijs Ņegins”, bet pēc Šostakoviča pirmā koncerta čellam M. Maiskis tika salīdzināts ar dabas spēku, kas pārsteidz klausītāju ar savu neapvaldīto emociju dāsnumu.

Festivāla finālkoncertu Disneja koncertzālē 18. martā ievadīja Miša Maiskis un citi čellisti, atskaņojot kamerorķestra kompozīcijas. Visiespaidīgākais brīdis pienāca, kad 100 čellistu atskaņoja Kristofera Rouza (*Christopher Rouse*) skaņdarbu *Rapture-redux* diriģenta Kortnija Lūisa (*Courtney Lewis*) vadībā. Skaņdarba ilgums ir septiņas minūtes, radot klausītājiem neaizmirstamu pārdzīvojuma un laimes sajūtu.

Latvijā
ražotas

Bellaccord
Electro

Latvijā
ražotas

SKAŅU PLATES

Atis Bērtiņš
(Turpināts no Nr. 16)

Bellaccord stāsti Osvalds Uršteins un Anta Klints

Pārcilājot Belakordaskaņuplašu simtus un kavējoties atmiņās, šķiet – esmu atgriezies 20. gadsimta 30. gadu zudušajā pasaulē. Atrodot kādu ieplisušu vai ļoti nospēlētu plati, tā vien liekas, ka steidzīgi jādodas pēc jaunas uz Belakorda veikalu Rīgā, Grēcinieku ielā 25, kur, jau pavecot durvis, preti skan mūzika un dziesmas, un pat ziemā var dzirdēt dzeguzi kūkojam, ja vien ir vēlēšanās paklausīties Nacionālā teātra aktierus Osvaidu Uršteinu un Antu Klinti.

...Dzied lakstīgala jau mežmalā,

Klau, kur dzeguze, klau, kur dzeguze,

Kukū, kukū, vai mīla ir tā?...

Reiz, ap 1940. gadu, māte bija paņēmusi mani līdz uz šo skaņuplašu valstību, kas atradās senlaicīga trīsstāvu nama pirmajā stāvā. Man, puikam, lielā sajūsmā mute palika vaļā, kā saka, līdz ausīm. Ak, vai! Kas tur bija plašu! Pilni plaukti! Ar zeltītām – sarkanām un zilām etiķetēm tās slēpās gaišbrūnos apvalkos, uz kuņģiem bija attēlots stalts vijolnieks jūras krastā, bet mākoņos pār jūru lidinājās mūzikas mūza ar liru rokās. Nopirktās plates ievietoja glītos Belakorda firmas maisiņos. Diemžēl drīz vien sajūsmu par skanošo veikalu Grēcinieku ielā nomainīja neizsakāms žēlums, jo mans mūzikas templis kopā ar lielu daļu Vecrigas bija pārvērts vienā milzīgā drupu kaudzē...

Osvalds Uršteins, 1910. gadā dzimušais jelgavnieks, un Anta Klints, 1893. gadā dzimusi liepājniece (īstajā vārdā Anna Jekste) – 20. gadsimta 30. gados bija kļuvuši par populāriem komēdiju aktieriem. Abu mākslinieku lomu loks gan bija daudz plašāks, īpaši jau Antai

Klīnij, kuŗa par savām vismīlākajām uzskatīja drāmatiskās, taču lielāko skatuves mūža daļu bija atdevusi komēdijām. Arī viņas iedziedātajās platēs duetā ar Uršteinu skanēja komiska rakstura dziesmiņas.

Osvalds Uršteins uz jokiem tiecās pie katras izdevības. Kādu laiku viņš pat viesojās Nacionālajā operā, kur varēja dziedāt un tēlot

iedziedājumos bijis labi saklausāms jau pieminētais joku prieks un kāre to likt lietā. Un tas, jāatzīst, māksliniekam bija izdevies. Jo, lūk, kāds ir tā laika raksturojums: Pagalmos un uz ielām meitenes lēca pār auklām, dziesmiņas ritmā skaitīdamas „Manu mazu mērkaķīti”. Slidotavās un hipodromā skaļruņos visvairāk skanēja „Cienījamā kundze”. Meitas lau-

Uršteins bija atradis atbalsi priecīgos ļaudis.

Interesants ir Osvalda Uršteina 1938. gadā iedziedātais mazliet skumīgais valsis „Vilciens no Rīgas uz Valku”. Autors – Erki Salama. Kas tas tāds? Meklējot rakstos, noskaidrojās, ka mūzikas autors ir somu komponists un dziedātājs Lenarts Matiass Jurva, tekstu sacerējis kupletists Tatu Pekarīns, bet Erki Salama ir abu mākslinieku tandēma

k o p i g a i s pseudonīms. Belakordam valsi, iespējams, bija atvedis pats autors Matiass Jurva, braucdams uz Rīgu iedziedāt savas dziesmas somu platēm. Bet mēs braucam no Rīgas uz Valku ar Osvaidu Uršteinu.

...No Rīgas iet vilciens uz Valku,

Uz platformas stāvu es viens,

Redzu es meiteni smalku,

Tai vaidziņš kā medus un piens...

Ak, meitiņa, Maijiņa, skaista

kā paijiņa, Kamdēļ šai vilcienā lemms satikties mums...

Tāds bija brauciens 1938. gadā. Bet 1944. gada 3. oktobrī Osvalds Uršteins ar sievu Hildu un 4 mēnešus veco meitiņu Andu stāvēja pie dzelzceļa uzbēruma svešas zemes ostmalā. Dzelzainas,

miglā auksti spīdēdamas, stiepās dzelzceļa sliedes uz kādu svešu piestātņu, tad tālāk uz vēl svešāku... Ne vairs uz dzimtenes pusi. Bija sācies jauns cēliens mākslinieka dzīvē, kuŗa aktiera un režisora gaitas turpinājās Vācijā, pēc tam ASV. Ar lielu aizrautību nodevies latviešu skatuves mākslai trimdā, Osvalds Uršteins atvadījās no dzīves bagātīgi nodzīvotu apaļu 70 gadu vecumā. Viņa kādreizējā Belakorda partnere Anta Klints aizvadīja visu tālāko mūžu uz savas svētnīcas – Nacionālā teātra skatuves kā viena no izcilākajām latviešu teātra māksliniecēm, pārkāpdama mūžības sliekšni 76 gadu vecumā.

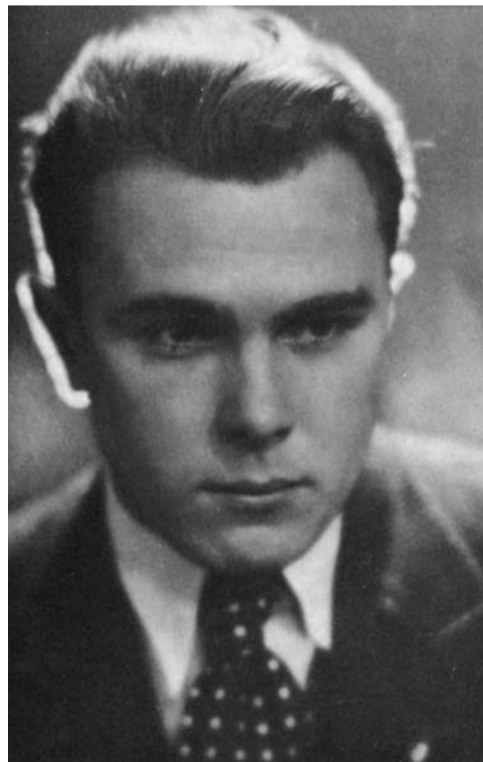
Stāstot par Osvaidu Uršteinu un Antu Klinti un viņu Belakorda dziesmām, nevar neatcerēties tolaik visā Eiropā dziedāto un dejoto „Lambetvoku”. Tā bija jauna deja no angļu mūzikla „Es un mana meitene”, kam mūziku bija komponējis Londonas Sv. Annas baznīcas ērģelnieks angļis Noels Geijs, īstajā vārdā Redžinalds Armitēidžs. Nezinu, kā Vācijā, bet Latvijā dziesmai bija uzradušies citi vārdi, kuros izsmēja Hitleru. Zināms gan, ka 1939. gadā, kad arī berlīnieši bija aizrāvušies ar jauno deju, nacisti paziņoja, ka šī deja – dzīvnieciska lēkāšana, stumdišanās – esot jūdu nedarbs, nelietība.

Populārais ilustrētais žurnāls „Atpūta” publicēja jaunās dejas aprakstu ar dejas soļu zīmējumiem, un tur nu gan nacistu raksturojums nebija saskatāms.

...Zini, kas ir Lambertā, Deja visu jaunākā, Tas tik ir joks, jā, tas ir Lambert-Voks...

Roku rokā, viegli brīvi, tā var aizmirst visu dzīvi...

(Turpinājums sekos)

Osvalds Uršteins

Anita Klints

komiskas lomas operetēs.

Teātra kritiķi rakstīja, ka Uršteins atradis izpausmi savam joku priekam, iedziedot jautras dziesmiņas Belakorda platēs. Uz lielu izdziedāšanos Belakordā Uršteins droši vien nav pretendējis, bet viņa

kos, darbotamās ar spaiņiem un grābekļiem, saimniecēm uzdziedāja „Viss kārtībā, ak, cienījamā kundze”. Dzīrotāji, kājām takti sizdami, ja tekstu vairs nejaudāja atcerēties, dūca mērkaķīša piedziedājumu „Ū, ū, ū”. Priecīgais dziedātājs

Michails Barišņikovs atklāj ilgas un zaudējuma sāpes

Losandželosas piepilsētā Santamonikas kolledžas Mākslas centrā no 11. līdz 22. aprīlim uz *Broad Stage* izrāda lugu „Parizē” pēc krievu rakstnieka Ivana Buņina (1870-1953) īstāsta. Izrādes režisors ir Dmitrijs Krimovs. Luga leģendārais, Rīgā dzimušais baletdejojotājs Michails Barišņikovs tēlo Baltās armijas krievu ģenerāli, kas pēc revolūcijas un pilsoņu kara aizritējušā gadsimta 30. gados dzīvo Parīzē. Aktieri runā tā laika krievu un franču valodā, fonā ir uzraksti angļu valodā. Mazā krievu kafējnicā ģenerālis iepazīstas ar jaunu vies-

mīli (tēlo aktrise Anna Sinjakina). Abu emigrantu liktenis ir līdzīgs, viņi jūtas vientuļi, viņu starpā uzplaukst trausla mīlestība. Par ikvakara skumju rituālu ģenerālim kļūst viesmīles piedāvātā skābētu gurķu viras ēšana. Izrādes ilgums – stunda un divdesmit minūtes, viencēlienā maz dialogu, daži monologi. M. Barišņikovs izrādē nedejo, bet viņa kustības pat skujoties vai ietērpjoties ģenerāļa meļņajā uzvalkā ir dejiskas. Reizēm, kad abiem galvenās lomas tēlotājiem pievienojas pāris citu aktieru un dziedātāju, izrādē skan mūzika (autors Dmitrijs Volkovs),

pastiprinot dziļi melanholisko noskaņu. M. Barišņikovs ģenerāļa lomā pārliecina, jo viņš, šķiet, zina, ka ilgas pēc dzimtenes nevar aizstāt arī slava un bagātība.

M. Barišņikovam tagad ir 64 gadi, ASV viņš dzīvo kopš 1974. gada un ievēribu guva, dejojot uz daudzām skatuvēm visā pasaulē. Panākumi gūti arī filmās – „Pagrieziena punkts” 1977. gadā, „Baltās nakts” 1985. gadā, televīzijas seriālā „Sekss un lielpilsēta” 2003. gadā.

Lugu „Parizē” izrādījis arī Berklījā, Ziemeļkalifornijā, Spoleto, Itālijā un augustā Linkolna centrā Ņujorkā. Am

LATVIEŠI CEĻO AR RIGA VEN TRAVEL

Mēģinājums apskaut Sicīliju

Anita Mellepe
Astra Moora

(Turpināts no Nr. 16)

Tā nu bija skaista vieta – un tā katru dienu!

Katrs ceļotājs tiko gūt gadiem neizdzēšamus iespaidus. Latvieši ir lieli ceļotāji: lai kāda vieta pasaulē tika pieminēta, kāds no mūsējiem tur noteikti bija bijis! Visvairāk jāapbrīno daktera Zigurda Sūriša sasniegums – viņš paspējis apceļot jau 85 valstis! (Interviju ar Dr. Zigurdu Sūriti lasiet kādā no nākamajiem *Laika nr. – Red.*) Gunta Hārveja (*Harvey*), cītīgi visu pierakstīja blociņā: „Man

nebija jābaidās par nobrāztu ceļgalu vai elkoni, jo profesionāļi varētu nekavējoties par mums parūpēties. Par laimi, nekas nopietns nevienam neatgadījās, lai gan Sicīlijā visur nemitīgi jākāpj augšup vai lejup. Tempļi, tāpat kā kalni, pa gabalu vienmēr izskatās ļoti tuvu. Gīde brīdināja, ka pievārēt daudzus pakāpienus uz baznīcu *Madonna della Roca* nebūs nekāds joks, taču četras ceļotājas – Gunta Hārveja, Līga Stema (*Stam*), Indra Kore un Astra Moora drosmīgi uzkāpa Taorminas kalnā visaugstākā un lepojās par savu uzdrošināšanos.

viņam radās iecere romānam „Gepards”, kas nesen atkārtoti izdots Rīgā, apgādā „Jumava”.

Saulainās salas drūmā ēna

Katru dienu centāties apskaut Sicīliju, un līdz ar katru nākamo dienu tā mūs pārsteidza. Taču nekas uz šī paradīzes zemes gabaliņa (vairāk nekā divas reizes mazāka par Latviju) nav vienkārši, jo daži skaitļi šausmina: 15% sicīliešu gājuši bojā mafiju kaŗā, divreiz vairāk sicīliešu (10 miljoni!) dzīvo ārpus savas dzimtenes.

Var droši teikt: laimīgs, kuŗš Sicīliju redzējis savām acīm, bet par mafiju lasījis vienīgi grāmatās. Latvieši gīdiem par mafiju taujāja diezgan nenopietnos toņos un aspektos, kā jau cilvēki, kuŗu priekšstatu par Sicīlijas sociālo un ekonomisko faino menu guvuši no Holivudas filmām. No filmas „Krusttēvs” parādīšanās uz ekrāniem pagājuši jau pilni četri gadu desmiti: gan sīkumi, gan galvenais no atmiņas pagaisis.

Mūsu jaukā un profesionālā gīde Marina (viņai ap 40 gadu) stāstīja: skati no mafijas rēķinu kārtošanas laika ir viņas bērības un jaunības dienu īstenība – iznāc no skolas un uzzini par kārtējo, uz ielas nošauto upuri. Par mūsdienām tomēr īstu skaidrību tā arī nedabūjam. Cik ļaužu, tik atbilžu – no dažādiem avotiem uzzinājām pilnīgi pretējas ziņas. Vieni apgalvoja, ka nekādas mafijas vairs neesot, tas viss piederot pagātnei, citi nešaubījās, ka mafija turpina kontrolēt visu cementa, pārka mo sieviešu un narkotiku biznesu. Un ne jau tikai Sicīlijā. Daži mūsu sarunu biedri apgalvoja, ka galvenā cerība esot jaunatne: tieši tai jāsaprot, cik skaiti cilvēki var dzīvot un iztikt bez mafijas! Uzzinot, cik liels ir mafijas upuru skaits, mūsu sarunās vārds „mafija” vairs tik viegli pār lūpām neripoja. Starp citu, šo vārdu sicīlieši līdz pat Musolini laikam nekad neesot izrunājuši skaļi, bet fašistiskais diktators pieteicis bandītiem nopietnu kaŗu, pavēlot sicīliešiem noārdīt visus akmens mūrus ap īpašumiem, atstājot tikai trīs pēdas augstus žogus, lai slepkavas aiz tiem nevar pāverties. Taču 1943. gadā, salā ienākot sabiedroto karaspēkam, mafija atkal sākusi pacelt savu čūska galvu: pēc kaŗa par vietējiem varas vīriem kļuvuši galvenokārt tieši tie, kuŗus Musolini satupināja cietumos.

Karleones pilsētas mūzejā noklausījāmies 2000. gadā dibinātā Antimafijas mūzeja darbinieka Džino Feliceti (*Gino Felicetti*) lekciju par mafijas ietekmi un gadiem ilgo ciņu pret to. Par vārda mafija izcelsmi ir dažādi viedokļi. *Mafiusu, mafusu* sicīliešu dialektā nozīmē arrogants, iedomīgs, arī drosmīgs, skaists; Konrada Dūdena vārdnīcā skaidrots, ka tas ir arābu izcelsmes vārds ar nozīmi

pielāgošanās, arī aizsardzība.

Lektors izdalīja ar kopējamo aparātu pavairotas lapiņas, kuŗu neskaidrie slepkavības vietu un slepkavu attēli stindzināja asinis. Šķiet, mafijas vēsture jau kļuvusi par tūristu izklaides sastāvdaļu. Grāmatveikali piedāvā brošūras par šo tematu, adresētas tieši tūristiem, izdotas pat enciklopēdijas par slave-nākajām mafijas ģimenēm un individiem. Daži jau lidostā pirms atpakaļceļa uz Romu ar milzīgu interesi šķirstīja nule iegādāto grāmatu „Pusnakts Sicīlijā” (Peter Robb, *Midnight in Sicily*). Grāmatu tūristiem par mafiju sarakstījis arī gīds Augusto Kavadi (*Cavadi*).

medaļa „Mesīnas glābējs”

Mūsu grupa Sicīlijā ceļoja cauri Mesīnas apgabalam, bet pašu pilsētu neapskatījām. Ir prieks un gods atgādināt faktu no aktiera Ģirta Jakovļeva asinsradu piedzīvotā. Ģirta tēvatēvs, Prohors Maksīma dēls, dzimis Sebežā (it kā skaitās krievu tautības, bet mazdēls no viņa ne vārdu neesot dzirdējis krieviski). Ģirta vectēvs cara armijā dienējis flotē. Ģirta māte bija saglabājusi avižu izgriezumu, kuŗā aprakstīts: 1908. gada decembrī, kad pēc manevriem Vidusjūrā kreiseris *Bogatirj* un divi bruņukuģi izmetuši enkuru Sicīlijas tuvumā, agrā rīta stundā viņus sasniedzis trauk-

Lidostā ceļotāji ar interesi šķirstīja Pētera Roba grāmatu par mafiju „Pusnakts Sicīlijā”; no labās: Līga Stema, Zigurds Sūritis, Antra Trašere, Ligija Roze, Guna Hārveja

Viena no mūsu ceļabiedrēm itin precīzi secināja: „Viņi taču ar šiem saviem likuma pārkāpējiem, pat slepkavām lepojas!” (Un ko tad dara angļi ar Robinu Hudu un latvieši ar Kaupēnu? – apdzied un apjūsmo.) Vīsi nolēmām, mājās pārbraukuši, noteikti no jauna noskatīties Frensis Forda Kopolas filmu „Krusttēvs”. Kādā vakarpusē Savokas (*Savoca*) ciemā apskatījām baznīcu, kuŗā filmēta kāzu aina, un mūs pārsteidza neparasta tikšanās: gīde Marina pamanīja sievieti, kuŗa pirms 40 gadiem filmā tēloja skaistās līgavas māti! Fotografējāmies, smējāmies, jūsmojām par saulrietu mazajā ciemā, kuŗas iedzīvotājiem tūristu atstātā nauda lieti noder.

Mafijas vārds ir kā ēna, laimīgs tas, kuŗa ģimenei tā pārsliedējusi pāri, neapstājoties. Vēsture liecina, ka ne viens vien jauneklīs ar cēliem ideāliem, ne viens vien varasvīrs ar godavīra prātu, ne viens vien tiesnesis ar uzticību Temīdai centies salauzt vai vismaz ierobežot melno spēku, bet tas allaž kā karsta lava izlauzies no pašas tautas radītajām dzilēm, bez žēlastības sadedzinādams visu dzīvo savā ceļā. Kādam vulkānam būtu jāmostas Sicīlijā, varenākam par gadsimtos neuzvarēto lāstu?

Palermo ostā, godinot mafijas upuru, uzcelts liels piemineklis.

Aktiera Ģirta Jakovļeva vectēva

(Turpinājums sekos)

No kreisās: Pēteris Jansons, kundze, kuŗa filmā „Krusttēvs” tēloja Apollonijas māti, Juris Miemis un Jānis Bībelnieks

taču jāzina, kā to vietu sauc itāļiski!” Pēteris Jansons un Zigurds Sūritis, lietojot jutīgus teleobjektīvus, papildināja savus fotoarhīvus, turklāt Pēteris dalās ar skaistajiem skatiem un fotovartu atsūta arī ceļabiedriem.

Lai cik tālu kalnos uzbraucām, allaž aiz loga bija redzama vēl augstāk novietojusies pilsēta, ciems, individuālās mājas, pils vai klosteris. Un visur turienes iemītnieki tiek augšā ne jau ar mūļiem vai ēzeļiem, bet ar maziem spēkratiem: gan pašmāju fiatiem, gan citās valstīs ražotiem dažādu firmu transportlīdzekļiem, pat kravas automobiļiem, kuŗi atgādināja lielu auto bērnelus. Pilsētās ir arī tādas ieliņas, pa kuŗām izlikumot viegli nav pat šiem auto „bēbišiem”. Paši sicīlieši, šķiet, ar kājāmīšanu un braukšanu ar divriteņiem īpaši neizrāujas, viņu ātrākie palīgi ir motocikli un motorolleri, spējīgi izspraukties cauri visbiezākajai burzmai sastrēgumstundās.

Ceļojuma laikā galvaspilsēta Palermo bija atkritumu savācēju streika epicentrs, vietām neciešamās smirdoņas dēļ gribējās aizspiest degunu. Kāds pusmūža vīrs, sapratis, ka esam ceļinieki, mums atvainojās, arī gīde Marina.

Policistu visur daudz, viņi nopietni pārbaudīja arī Pepes autobusa tehnisko aprikojumu un viņa dokumentus, jo netrūkstot nelegālo tūristu pārvadātāju.

Mūsu grupā bija vairāki medicīnas darbinieki – trīs ārsti, divas žēlsirdīgās māsas, tā ka

Richards Vāgners un Džuzepe Tomazi di Lampedūza

Nākamgad paies 200 gadu kopš vācu komponista Richarda Vāgnera dzimšanas. Palermo apmetāties greznā viesnīcā *Grand Hotel et des Palmes*, kuŗā Richards Vāgners 1882. gadā beidza komponēt savu pēdējo operu „Parsifāls”. R. Vāgneru mēs uzskatām par savējo, jo Rīgā 1837. gadā, dzīvodams pieticīgā viesu mītnē Laipu ielā, viņš sāka rakstīt libretu operai „Rienci”, un no Rīgas kuģi pa apkārtceļiem dodoties uz Parīzi, komponistam radās iecere operai „Klīstošais holandiecis”. Palermo operas nams ir lielākais Itālijā (1350 sēdvietu) un viens no trim lielākajiem Eiropā. Izdarīgā gīde Marina sagādāja iespēju to apskatīt. Tieši tobrīd notika mēģinājumi, tūristiem ienākot, priekšskars tika nolaists, tāpēc neredzējām milzīgo skatuvi, kas esot trīs reizes (!!!) lielāka nekā skatītāju zāle. Nezinām, vai kāds no latviešu solistiem dziedājis Palermo operā, taču ja vēl nav, tad nākotnē tas noteikti notiks. Iespaidīga ir arī Palermo operas dziedoņu tērpju izstāde un Atbalss zāle balkonā, tomēr Rīgas opera šķiet mājīgāka un miļāka.

Senas sicīliešu aristokrātu dzimtas pārstāvis Džuzepe Tomazi di Lampedūza vairākus mūža gadus pavadījis Latvijā, Stāmerienas muižā, 1932. gadā apprecējās ar tās īpašnieci baronesi fon Volfu. Dzīvojot Latvijā,

Amerikāņi latviešos

Ar Kenu un Klēru Demasiem tērzēja Ligita Kovtuna

Ar jauko amerikāņu pāri Kenu un Klēru Demasiem (*Ken and Claire Demas*) iepazīnos jau aizvadītajā gadā, kopā ceļojot ar *Rīga Ven Travel*, – abi latviešos jūtas kā zivis ūdenī – tērzējam, jokojam, saprotamies. Abi saka: „labrīt”, „lūdzu”, „paldies”, Kena „kroņa numurs” ir precīzi, bez akcenta un aizķeršanās izteiktais vārds „bruņurupucis” (atraktīvā Juŗa Miemja „skola”, protams!). Vai latviešu valoda ir grūti apgūstama? „Viegli nav, bet iespējams,” saka Klēra, un atvadoties skaidrā latviešu valodā saka: „Dod man bučiņu?”

„Kā jūs nokļūvat latviešos?” – jautāju. „Mums nebija citas iespējas,” ar sev piemītošo humora izjūtu atteic Kens, paskaidrojot, ka latviešos viņus „ievilkusi” Ingrīda Mieme – ilggadējā kollēģa un draudzene no Miemju un Demasu kopīgās dzīvesvietas Mamaronekas (*Mamaroneck*) pilsētiņā, kur visi strādājuši skolā.

Arī Kens un Klēra ir skolotāji. Klēra – pamatskolas klasēs, Kens – sporta skolotājs un treneris. Ingrīda pamanījusies viņu iesaistīt arī par konsultantu

saviem Latvijas nometņu paldiesiem. Darbs un sadzīve šiem pāriem ritējusi cieši blakus, un nav jābrīnās, ka visi kļuvuši par labiem draugiem, ar kuŗiem kopā pavadīt arī laiku ceļoju-

Klausoties mūsu sarunas ierakstu, dzirdu, cik daudz laika tajā aizņem smiekli, veselīgi, nevilnoti smiekli.

Miemju aicināti, Kens un Klēra ir viesojušies arī Latvijā.

Kens un Klēra Demasi

mos. Piebilde, ka šos cilvēkus vieno vēl kāda ļoti vērtīga īpašība – dzirkstīgs dzīvesprieks. Ir patikami uzturēties šo pozitīvo cilvēku sabiedrībā.

Jautāju par iespaidiem. Abi runā vienā balsī, stāsta, ka spilgtākais iespāids ir cilvēki, dažādi cilvēki – gan tādi, kas strādā ar rokām, gan tie, kas rosās uzņē-

mējdarbībā. Ar viņiem ir bijis interesanti sarunāties, bijis labi atrasties viņu vidū. Un vēl – latviešu pirts! To gan esot baudījuši no visas sirds.

Klēra vairāk sajūsminās par Latvijas laukiem un dabu, par neaizmirstamām sauc dienas, kuŗas kopā ar Ingrīdu un Juri pavadījuši viņu „būdiņā” jūras krastā. Kens sapņo par iespēju vēlreiz aplūkot Rīgas arhitektūru un novēl, lai ceļotājiem būtu iespēja skatīt arvien vairāk Rīgā atjaunotu namu.

Jautāju, kāda, viņuprāt, ir tā raksturīgākā iezīme, kas atšķir latviešus no, nu, teiksim lielās Amerikas iedzīvotājiem. „Atturība. Sākumā latviešu cilvēki šķiet tādi nerunīgi, vēsi. Tuvāk iepazīstoties, arī sarunas rit raitāk,” saka Kens. Klēra: „Mums katram ir sava izcelsme, vēsture, pieredze. Tiekoties un sarunājoties, mēs savstarpēji bagātināmies. Un tā ir laba perspektīva. Es vēroju, kā latvieši iedziļinās citu tautu kultūrā, vēsturē, kā interesējas arī par citu zemju ēdienu. Ziņkāre – jā, tā ir latviešiem raksturīga.”

Klēras senči jau apmēram

divsimt gadu pārskatāmā pagātnē mīt Amerikā un ir lauksaimnieki. Kena senčos ir italieši un īri, tāpēc Lieldienās un Ziemsvētkos tiek piekoptas šo tautu tradīcijas.

Abiem ir dēls un meita, kas dzīvo turpat kaimiņos. Un, kopš bērni ir izauguši un abi ir pelnītā atpūtā jeb pensijā, pavērušās iespējas ceļot, ko Kens un Klēra cenšas papildnam izmantot. Un jau kuro reizi ar *Rīga Ven Travel*, tātad – ar latviešiem. „Lieliska organizācija, patīkama sabiedrība,” viņi apgalvo, un, varat iedomāties, cik patīkami man to dzirdēt!!!

Spilgtākais iespāids par mūsu kopīgo ceļojumu? „Sicīlijas daba, skaistie kalni un sakoptie lauki. Biju iedomājies, ka Sicīlija ir nabadzīga valsts. Acīmredzot, mani ietekmējis vēstures stāsts par to, kā mani italiešu un īru senči, nabadzības dzīti, devušies meklēt laimi uz Ameriku... Nekā! Sicīlija ir skaista un plaukstoša zeme,” saka Kens. Klēra piebilst, ka ļoti vēlētos, lai ceļinieku gaitas viņus atkal aizvestu uz Latviju, kur palicis vēl tik daudz, ko redzēt un izjust.

120x120 Filadelfijā

Vai esi dzirdējis pasaules visslavenāko monologu latviski?

Aprīļa mēnesis ienes Filadelfijas Brīvo latvju biedrības 120. jubilejas programmā dažādas svaigas pavasarīgas vēsmas. BLB sadarbībā ar savu māsas organizāciju, kas dibināta tikai vienu gadu vēlāk – 1893. gadā – Filadelfijas Sv. Jāņa evaņģēlisko luterāņu draudzi, 15. aprīlī plkst. 14:00 rīkoja draudzes telpās Latvijas mākslinieku koncertu “Pasakas par ziediem” TILTA izkārtojumā. Pie klavierēm bija komponists Valts Pūce, kas ar savām dziesmām ir guvis laurus, ar flautas spēli iepriecināja pazīstamā mūziķe Dita Krenberga. Viņu sniegumu vēl papildināja izcilais Jaunā Rīgas teātra aktieris

Gundars Āboliņš, kas stāstīja Annas Saksas “Pasakas par ziediem”. Vietējos organizēšanas darbus veica draudzes pārstāve Māra Buka, par ko viņai īpašs paldies!

Bet uz pasaules kultūras fona aprīlis ir nozīmīgs ar citu, jau senu notikumu – Šekspīra dzimšanas dienu. Dzimšanas dienas svinēšana dod lielisku ieganstu paplašināt ikmēneša biedrības “pēdējo piektdienu” (resp. *happy hour*), kas šoreiz iekrīt 27. aprīlī. Sākot no plkst. 20:00 pulcēsimies biedrības telpās, lai turpinātu jaunā BLB valdes priekšsēža Kārļa Bērziņa daudzsērīju biedrības vēstures apskatu, šoreiz par 1952-1982

gadiem, šajā posmā iekļaujas trimdas ziedu laiki un lielais nama pārbūves projekts. Kārtējā miniizstāde būs veltīta Šekspīram uz Latvijas skatuvēm. Redzēsim dažādus māks-

slas plakātus no Šekspīra izrādēm Latvijā, kā arī fotografijas no dažādu laikmetu dažādu teātru izrādēm. Īpašs uzsvars tiek likts uz izrādi „Hamlets”, par to stāstīs Liepājas teātra rekvizīti – kronis un biķeris, kā arī fotografija no Dailes teātra 1922. gada izrādes, kuŗā Hamletu tēloja Eduards Smilģis. Tā kā neformālas aptaujas liecina, ka mūsu apkārtnē gandrīz neviens nav dzirdējis Hamleta slaveno monologu “Būt vai nebūt” latviešu valodā, tāpēc, lai to norunātu, ieradīsies viens no Filadelfijas 120. jubilejas gada galvenajiem balstiem Ivars Stonins, kas jau ir kuplīnājis vairākus sarīkojumus. Divi kādreizē-

jie Nacionālā teātra aktieri mums atgādinās šos slavenos Šekspīra vārdus: vispirms Sandra Žeidenberga- Jansone nolāsīs oriģinālo tekstu angļu valodā, un pēc tam Ivars Stonins atcerēsies savu lomu Nacionālā teātra izrādē „Hamlets” (pirmizrāde 1997. g., režisors Oļģerts Kroders), lai mums atklātu šo slaveno monologu mūsu valodā. Un tiem, kas pēc pagājušās biedrības “pēdējās piektdienas” kaislīgajam „Karmenas” ainām vēlas turpināt kaislīgas apspriedes, varēs noskatīties visnotaļ erotiskus izviljumus no Operas jaunā baleta iestudējuma „Sapnis vasaras naktī”.

Vai zini,
ko domā skolēni?

Pateicoties amerikāņu nevalstiskajai organizācijai Nacionālais konstitūcijas centrs (*National Constitution Center*) un Filadelfijas Latviešu organizāciju padomei, kas apvieno 12 vietējās latviešu organizācijas un draudzes, 2012. gada. 4. maija vakarā Brīvo latvju biedrības 120. jubilejas programmā par tematu “Līdzdalība sabiedrībā” angļu valodā uzstāsies

apmēram 30 personu grupa, starp tiem 12 Latvijas vidusskolēni ar saviem 5 pavadoņiem, 5 amerikāņu vidusskolēni ar saviem 2 pavadoņiem un Konstitūcijas centra darbinieki. Programma tiek īstenota “*At the Table*” starptautiskās apmaiņas programmā, kuŗā šogad piedalījās Filadelfijas *Constitution Hill* vidusskola un trīs Latvijas skolas: Rīgas Kultūras

vidusskola, Rīgas 10. vidusskola (bilingvāla) un Lizuma vidusskola.

Amerikāņu skolnieki Latvijā pavadīja nedēļu aprīļa sākumā, iepazīstoties ar vietējo skolēnu ikdienu un ārpuskolas nodarbibām, kā arī baudot kultūras programmu un braucot ekskursijās, t.sk. uz partneru skolu Lizumā, Gulbenes novadā. Maijā ASV apmaiņas braucienā ierodas Latvijas dalībnieki. Tas vainagosies ar apaļā galda diskusiju BLB par savstarpējiem iespāidiem un par sabiedriskas līdzdalības veidiem abās valstīs. Amerikāņu un latviešu vidusskolēni izveidoja kopīgas darba grupas šī temata izpētei, un pēc atgriešanās Latvijā Latvijas Nacionālā vēstures muzeja gādībā no saviem videomateriā-

liem un intervijām veidos ceļojošu izstādi par sabiedrības līdzdalību Latvijas Trešajā atmodā un tai sekojošo 20 gadu attīstībā.

Piektdienas, 4. maija programma Brīvo latvju biedrībā paredz: plkst. 19:00 vakariņas kopā ar skolēniem un viņu pavadoņiem; no 20:00 svinīgu programmas atklāšanu ar karogiem, kam seko BLB priekšnieka Kārļa Bērziņa uzruna par 4. maija nozīmi un studentu prezentācija apaļā galda formātā; 21:30 noslēgs programmu ar Latvijas himnu un karogu iznešanu, kam sekos saldais vakars ar mūsu viesiem. Ieejas maksa 4. maijā ar vakariņām \$25.00. Pieteikties līdz 27. aprīlim Vilnim Orem (vilnis.ore@verizon.net, 215 353-0507) Tikai uz programmu \$10.00. Bez tam, svētdien, 29. aprīlī plkst. 14:00 šie paši skolēni viesosies BLB telpās uz neformālu maltīti, kuŗā piedalīties tiek aicināta visa Filadelfijas un apkārtnes latviešu sabiedrība.

Ziņas un jaunumus par BLB jubilejas gada notikumiem var atrast tīmeklī: www.latviansociety.com. Paldies Vidvudam Mednim, kas raksta 120. jubilejas gada blogu: www.fblb120.blogspot.com. Viesi tālbraucēji ir aicināti sazināties ar Marku Liepu (liepamal@gmail.com) ar jautājumiem par viesnīcām un transportu. Īpašs paldies Filadelfijas Latviešu organizāciju padomei par organizatorisko darbu šī sarīkojuma īstenošanā!

Sandra Milevska

FRAGMENTI NO TOPOŠĀS GRĀMATAS

Dziesmu laivā sasēduši. Ņujorkas latviešu koris

(3. turpinājums)

Maija Spuriņa

Ivars Slokenbergs,
ŅLK tenors un bassNo Gotlandes līdz
Rīgai. 2.daļa

Publika, kājās stāvēt, aplaudēja, tad tikpat strauji aplausi apkusa, skatītāji apsēdās un zālē iestājās absolūts klusums, abām pusēm gaidot. Sekoja "Ganiņa" ievads, bet nejutus īsti ērti uz skatuves, līdz kamēr riktīgi ietrinķšķējās kokles un Andrejs atļāva vīru balsīm varonīgi izlaist pirmo "Ēēē-elokaimiņ' gans!". Šis jautrais, melodiskais gabals mūs iesildīja daudz nopietnākam darbam. "Daugavu", kā jau minēju, mēs pirmoreiz bijām dziedājuši pirms 12 gadiem Linkolna centrā, Ņujorkā; un tas, ka vismaz trešdaļa no pašreizējiem koristiem (arī soprāna soliste Silvija Augstroze) bija piedalījušies tajā pirmajā koncertā, liecina par kora ilgspēju un pastāvību un diriģenta neatlaidību. Atcerējos, cik pirmajā Ņujorkas koncertā garās solistu daļas man likās garlaicīgas un nomācošas. Bet tagad, Rīgā, solisti dziedāja cēli un apbrīnojami, it sevišķi Latvijas slavenais stūrakmens, tenors Kārlis Zariņš. Toreiz, vēlos 70. gadus, cik tad bija to, kas pareģoja, ka tik īsā laikā latviešu tautas rosība un vēstures plūsma atļaus Latvijai tiekties pēc brīvības? Kurš tad varēja pareģot, ka tik ātri piedzīvosim Latvijas otro Atmodas laikmetu? Te mēs, Ņujorkas latviešu korītis, 12 gadus vēlāk stāvējām uz okupētās Latvijas visnozīmīgākās skatuves un atskaņojām Raiņa liktenīgos vārdus: "Daugav' abas malas / Mūžam nesadalās: / I Kurzeme, i Vidzeme, / I Latgale mūsu. / Laima, par mums lemi! / Dod mums mūsu zemi! / Viena mēle, viena dvēsele, / Viena zeme mūsu."

"Daugavai" noslēdzoties, sekoja ilgi, ilgi aplausi, arī smaidi no Andreja, un virkne koristu radu un draugu uznāca uz skatuves ar ziediem. Varējām smaidīt, ka bijām paveikuši ieceri veiksmīgi uzstāties, bet Operas zālē tai brīdī notika kas vairāk. Mēs ar publiku sākām saliedēties vienotībā. Mēs smēlām no tās, un tā smēla no mums. Mēs izpildījām mūsu gadu desmitu lolojumu – atgriezties dzimtenē, sākām saredzēt un sajūst to, kā pēc mēs bijām cīnījušies, lai saglabātu savu latvietību. Bet publika saņēma kaut ko nepieredzētu no ārpusas, ar dziļu nacionālu noskaņu, kas varbūt apliecināja, ka valstī aust jaunā diena.

Pēc garīem aplausiem un vēl ziediem Andrejs uzkāpa uz skatuves un nodirīģēja vairākas piedevas, ko bijām īpaši sagatavojuši, ieskaitot tādus grāvējus kā "Dziedot dzimu, dziedot augu" un Daces Aperānes melanholisko "Aiz kalniņa linus sēju". Katrs gabals tikai pastiprināja

dziļo saiti starp kori un skatītājiem, līdz beidzot orķestris izskanēja pirmo noti, kas norādīja, ka sekos Valsts himna "Dievs, svētī Latviju". Zālē visi piecēlās kājās un daļa dziedāja līdz, un daudzi gan kori, gan publikā dziedāja ar asarām acīs. Bet ar to, protams, nepietika, jo pēc papildu aplausiem un puķu kalniem sekoja "Pūt, vējiņi", un tad tiešām visa Operas zāle kopīgi dziedāja. Tas bija brīnišķīgs brīdis, un es pa to laiku atļāvot aplūkot Operas zāli. Un, ieskatoties vienā apgaismošanas prožektorā, man uz brīdi apzīlba acis un atmiņā atausa tas agrais Jāņu dienas rīts Gotlandes krastmalā pirms desmit gadiem, kad izmisīgi lūkojos spožā saulē, aiz kuŗas slēpās Latvija. Tagad apjēdz, ka varbūt esmu kādu lodziņu uz to atklājis un piedzīvoju to reto mirkli, kad apzinies, ka esi pārkāpis kādu dzīves sliekšni. [...]

Ingrīda Zemzare,
mūzikoloģe

Mans Ņujorkas koris

Man nav daudz atmiņu par Ņujorkas kori, jo pieradu pie tiem latviešiem, kas padomijas laikos neko daudz uz aizjūrām netika laisti. Un tomēr gribu pastāstīt vien tos dažus iespaidus, kas man ir, – jo tie ir spilgti, būtiski un nozīmīgi man daudz vairāk nekā atsevišķa koncerta nospiedums apziņā.

Šis patiešām neizdzēšamais iespaids ir saistīts ar Jāņa Kalniņa kantātes "Asins tīrums" atskaņojumu Rīgas Domā 1989. gada 19. jūlijā. Ņujorkas koris, ērģeles, Andrejs Jansons – tas jau pats par sevi bija notikums Rīgā. Es klausījos aizraujošo, drāmatisko Bībeles stāstu par nodevību un piedošanu, un man atmiņā tik dzīvi uzausa cita aina – tas bija kā apgrieztais attēls: Latvijas koris "Dzintars" mūzicēja Ķelnes katedrālē 80. gadu sākumā. Visi bija nozvērināti ar emigrācijas latviešiem nesatikties, nerunāt, nepazīties. Bet vai tad tas bija iespējams? Pēc koncerta visa baznīca šķita pildāmies ar latviešu valodu vien. Tuvu un tālu bija sabraukuši tautieši, lai tikai saredzētos, saklausītos, sarokotos. Koncerta organizētāji, kārtību respektējošie vācieši, likās gauži apmulsuši – bija taču nobrīdināti, ka nedrīkst! Un tagad autobuss grasījās vest koristus uz vakara sadraudzību, bet neviens vietējais latvietis iekšā netikšot laists. Tā nu stāvējām – "Dzintara" meitenes vienā ielas pusē pie autobusa, Vācijas latvieši otrā pusē. Un pēkšņi visi kopā nesarunājuši sāka dziedāt – "Pūt, vējiņi". Pat pāri ielai bija jūtams, kā asaras aizžņaudz kaklu. Bet dziedājām.

Tāpat ir ar Ņujorkas kori. Pāri okeanam jūtams, ka dziedam kopā. Tas bija koncerts ar asarām – tobrīd jau ar cerīgākām un brīvākām, bet tomēr. Iespaids no abiem garīgajiem

darbiem, ko sniedza Ņujorkas koris, bija grandiozs, jo garīgās mūzikas kantātes vispār Latvijā tikpat kā neskanēja – ja nu vienīgi Bachs. Bet par laikmetīgo garīgo mūziku pat nerunāja. Un tad – "Asins tīrums" Ņujorkas kora sniegumā! Tas bija kā zibens no skaidrām debesīm.

Šī skaņdarba stāsts ir aizkustinošs katrā latvieša jūtām: šī partitūra, 26 gadus gulējusi plauktā sarežģītās koŗa partijas dēļ, pirmo reizi izskanēja tikai 1984. gadā, kad to uzņēmās dziedāt Ņujorkas koris. 1990. gadā Latvijas filharmonija aicina Andreju Jansonu instrumentēt šo darbu simfoniskajam orķestrim, un jaunās versijas pirmatskaņojums bija paredzēts 1991. gada 13. janvārī. Taču vēsture atkārtojās, un 13. janvārī atkal kļuva par asiņaino svētdienu, šoreiz asinis līja Lietuvā un Latvija devās uz barikādēm Rīgas ielās. Pirmatskaņojums tomēr notika – un tieši nedēļu

panākt, lai viņi visi kopā tik skaisti, precīzi un kopīgi izdziedātu sarežģītās harmonijas, it kā visu mūžu būtu kopā dziedājuši? Kad asaras sāka birt un elpa aizrāvās no emocijām, kuŗam nebija izprotams cēlonis, pats sev jautāju: "Tu esi dzimis Vācijā bēgļu nometnē, visu mūžu dzīvojis ASV, nekad neesi spēris kāju uz Latvijas zemes. No kurienes tevī rodas tāds līdzpārdzīvojums, tāda sirdsplososa laimes un sēru sajūta, kad saproti, ka esi viens no tiem TUR, viens no visiem šiem tūkstošiem?" Tad sāku saprast, ka tas ir tas pats garīgais spēks, ko Karls Jungs sauca par *collective unconscious*, tas pats spēks, kas savieno visus Dziesmu svētku dalībniekus vienotā veselumā, kaut gan noteikti daudzi no viņiem nav bijuši Latvijā kopš bērnības vai arī – kā es – vispār nekad nav bijuši. Tas ir ārkārtīgi spēcīgs starojums, kas var dvēseles un dabas enerģiju izplatīt

plānoju braukt atkal, lai redzētu Dziesmu svētkus, un man laimējās pierunāt savu meitu braukt līdz, uzdāvinot viņai šo ceļojumu 21. dzimšanas dienā. Tā nedēļa mums bija brīnišķīgs piedzīvojums. Kad, atgriezušies atpakaļ ASV, stāstījam draugiem un paziņām, kāda ir tā sajūta, kad dzirdi tik daudzu tūkstošu balsis atskaņojam klasiku un tautasdziesmas, viņi tikai iepleta acis. Parasti pieminēja skolu un baznīcu nelielos koŗus, kas bieži var – un tikpat bieži nevar noturēt melodiju, kopā iesākt un pabeigt. Taču tas nekas, jo dzied jau tikai prieka pēc. Bet kā var tūkstošiem cilvēku no vairākām pasaules zemēm sanākt kopā un dziedāt sarežģītās astoņbalsīgas harmonijas, Verdi un Vāgnera operu fragmentus? Brīnums! Brīnums gan.

Pēc tam dziedāju Filadelfijas Sv. Jāņa draudzes kori un man bija iespēja 2002. gadā piedalīties Čikāgas Dziesmu svētkos. Un

Vispārējais dziesmu un deju svētkos Rīgā 1990. gadā, gatavojoties gājienam

vēlāk, liktenīgajā 20. janvārī, kad asinis izlīja arī Rīgā. Kā aizlūgums kantāte izskanēja Mateja baznīcā. Nevar šķirt to, kas nav šķirams, – nedz okeāns, nedz vara spēj pārtraukt dziesmu, ja to dzied kopā. Tā nu Ņujorkas koris daudz latviešus atmiņās ir nesaraucjami saistīts ar tautas atdzimšanu, ar sāpju pārvarēšanu, ar gaismas sagaidīšanu.

Aivars Straume,
ŅLK, bass

Mani Dziesmu svētki

No bērnības dienām biju dzirdējis par tādiem Dziesmu svētkiem, bet nebija nekādas sajēgas, kas tie tādi varētu būt. Ar lielu pārsteigumu pirmo reizi tos ieraudzīju videolentē par 20. Vispārējiem dziesmu svētkiem. Kā tik maza valsts, kuŗas tauta ir izkaisīta pa visu pasauli, var savākt pāri par 20 000 dziedātāju un deļotāju no visām pasaules malām un

pār "trimdas" plašumiem, lai visi, kuŗi sauc sevi par latviešiem, vienalga kur dzimuši un kā audzināti, kopīgi svinētu mūziku.

Tajā brīdī sāku plānot, kā tikt uz Latviju un pašam piedalīties šajā brīnumainajā procesā. Ātri sapratu, ka ne visi latvieši par Dziesmu svētkiem ir tik sajūsmīnāti kā es. Tēvs un māte bez īpašas intereses atmeta ar roku un daudzi citi arī. Varbūt tas *collective unconscious* nav nemaz tik *collective*? Plāni izjuka, jo dzīvē bija citas darīšanas, kas neļāva domāt par šiem priekiem. Bet 1996. gadā saņēmu vēstuli no kollēģa, kuŗš aicināja piedalīties Baltijas Psihologijas asociācijas sapulcē Igaunijā. Un tad mani atkal pārņēma ilgas būt "atpakaļ" tajās mājās, kuŗās nekad nebiju bijis. 1997. gadā pēc sapulces Igaunijā sagatavojos ceļojumam uz Latviju. Pirmā reize Latvijā bija tāds pārdzīvojums, kuŗu nevaru vienkārši izstāstīt un šajā brīdī nemaz nemēģināšu. Bet tad 1998. gadā

tieši Čikāgā laimīgā kārtā izdevās satikt Ņujorkas latviešu koŗa koristus. Kaut kā sākām runāt par nākamajiem Vispārējiem dziesmu un deju svētkiem Latvijā, un beigu beigās man bija iespēja dziedāt Ņujorkas latviešu kori un ceļot uz Latviju jau kā Dziesmu svētku dalībniekam. Es varu skaidri pateikt – tas bija mana mūža sapņa pildījums! Ar Filadelfijas kori man tāda iespēja nebūtu bijusi. Un nebija arī citu ideju, kā piedalīties Dziesmu svētkos. Bet šeit nejausi viss sakrita. Manā dzīvē bieži, un redzu, ka citu cilvēku dzīvēs arī, visvērtīgākās, dārgākās un skaistākās lietas notiek nevis plānojot un cīnoties, bet kā dāvana no debesīm.

Visā manā mūžā šī dāvana ir viena no vismīļākajām, un par to esmu pateicīgs Ņujorkas latviešu korim. Kad skan mūzika, Dievs runā, un es esmu laimīgs un pateicīgs, ka arī piedalos šajā runā.

(Turpinājums sekos)

Latvijā atdzimis slavenais velosipēds *Ērenpreiss*

Pagājušā gadsimta 30. gados Latvijā bija vairākas velosipēdu rūpnīcas un darbnīcas, viena no lielākajām - *G. Ērenpreiss velosipēdu fabrika* saražoja ap 40 000 velosipēdu gadā. Velosipēds *Ērenpreiss Original* vēl tagad tiek glabāts kā vērtīga relikvija.

Gustava Ērenpreisa brāļa mazmazdēls Toms Ērenpreiss turpina Ērenpreisu dzimtas sākot velokultūras veidošanu Latvijā. Jau sešus gadus tiek restaurēti senlaiku velosipēdi. Jauno velosipēdu pamatā ir rūpīga komplektācija, pārdomājot katru detaļu, lai tā būtu augstākās kvalitātes un kalpotu ilgu laiku. Modeļi dalās divās grupās - vieni izceļas ar interesantiem dizaina elementiem un augstāku kvalitāti, otriem ir īpaši viegls svars.

Pēc trīs gadu intensīva darba, atjaunojot *Ērenpreiss* velosipēda leģendu Latvijā, Toms Ērenpreiss saražojis un tirdzniecībā laidis jaunus pilsētas velosipēdu *Ērenpreiss* modeļus - *Tom*, *Gustav*, *Paula* un *Greta*. Velosipēda mo-

Toms Ērenpreiss – idejas autors un īstenotājs - brauc ar savu lolojumu – jauno velosipēdu

deliņiem *Tom* un *Gustav* vārds dots par godu abiem Ērenpreisiem, savukārt *Greta* tā nosaukta par godu Gustava Ērenpreisa mīļākajai aktrisei Grētai Garbo, bet nosaukumā *Paula* izmantots gluži vienkārši skaists sievietes vārds.

Ekskluzīvajiem augstākās kvalitātes modeļiem izmantoti interesanti dizaina elementi, kur dominē šampanieša krāsas tonis, tiem ir ādas rokturi un trīs ārumu rumba. Savukārt otri izceļas ar pusmatētu, melnu krāsojumu un īpaši vieglu svāru. Jaunie velosipēdi ražoti Latvijā, un rāmja dizaina autors ir Toms Ērenpreiss.

Jaunie velosipēdi paredzēti braukšanai pa pilsētas ielām. "Lai arī visiem velosipēdiem izmantotas kvalitātīvas detaļas, ekskluzīvajiem modeļiem – *Gustav* un *Paula* – tās ir vēl īpašākas, tajos turklāt ir vairāk ieguldīts roku darbs. Velosipēdi radīti tādi, lai izceltu pašu braucēju, nevis velosipēdu," sacīja SIA

Ērenpreiss Original vadītājs Toms Ērenpreiss.

Jaunos velosipēdus iemēģināja arī kultūras ministre Zāneta Jaunzeme-Grende un dziedātājs Renārs Kaupers, un abi atzina tos par lieliskiem.

Tomam un viņa palīgiem nācies apgūt prasmes un pieredzi, kā divriteņus ražo pasaulē. Jau pašlaik Toma Ērenpreisa darbnīcai ir partneri Kopenhāgenā un Londonā, kas interesējušies par šiem divriteņiem.

Latvijā dzīvo arī Gustava Ērenpreisa dēls Juris. Viņš bija ieradies uz atjaunotā slavenā divriteņa prezentāciju Vērmanes dārzā. Savulaik Juris Ērenpreiss mēģinājis atdzīvot tēva velosipēdu fabriku Rīgā, taču iedeva nav radusi atbalstītājus, pietrūcis arī veselības. Tagad viņš ļoti priecājas par Toma Ērenpreisa veikumu.

(Interviju ar Tomu Ērenpreisu lasiet *BL* un *Laika* 2012. gada 1. numurā.)

LATVIJA DIENU RITĒJUMĀ

Valsts prezidents Polijā

Valsts prezidents Andris Bērziņš vizītes laikā Polijā tikās ar Polijas Republikas prezidentu Bronislavu Komorovski un Igaunijas Republikas prezidentu Tomasu Hendriku Ilvesu. Notika triju prezidentu kopīga preses konference.

Valsts prezidents Andris Bērziņš 13. aprīlī piedalījās Jūras spēku flotiles 20. gadadienas svinībās. Prezidents Rīgas jūras līcī pieņēma kuģu parādi uz kuģa *P-05 Skrunda* un pēc parādes iesita sudraba naglu flotiles karoga kātā.

Jāsamazina budžeta deficīts

Latvijas Radio 1 raidījumā *Krustpunktā* Ministru prezidents Valdis Dombrovskis norādīja, ka nākamā gada valsts budžeta deficīts būs jāsamazina apmēram par 70 miljoniem latu. Mērķis ir budžeta bilanci katru gadu uzlabot par 0,5%. Valdība to panāks uz ekonomikas pieauguma rēķina, kā arī ierobežojot tēriņu pieaugumu. Jauni konsolidācijas pasākumi vairs netiek plānoti.

Sāks darbu ar nākamā gada budžetu

Valdība plāno sākt darbu nākamā gada valsts budžeta sagatavošanā. Valsts pamatbudžeta bāzes izdevumi 2013.gadam ir aprēķināti 3,17 miljardu latu apmērā. Bāzes izdevumos neiekļauto ministriju iesniegtie papildu pieprasījumi ir 231 miljons latu. Finanču ministrija norāda, ka 2013. gadam valsts pamatbudžeta bāzes izdevumi aprēķināti 3,1731 miljarda latu, 2014. gadam - 3,3614 miljardu latu, 2015. gadam - 3,1704 miljardu latu apmērā.

Ievērojot vēl aizvien visai lielo valsts budžeta deficītu, 2013. gada valsts budžeta projektā tiks atbalstīti tikai fiskāli atbildīgi priekšlikumi, kas spēs nodrošināt valsts attīstību. Valdības uz-

devums būs ar pieejamiem līdzekļiem nodrošināt Latvijai nepieciešamo ekonomikas izrāvienu.

Reines vietā Līce

Par Ministru kabineta pārstāvi starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās valdība uz trim gadiem iecēla Ārlietu ministrijas padomnieci un juristi Kristīni Līci. Iepriekšējā Ministru kabineta pārstāve starptautiskajās cilvēktiesību institūcijās bija Inga Reine, kas šo amatu ieņēma kopš 2003. gada.

Ārlietu ministrs Edgars Rinkēvičs atzina, ka Līce šajā jomā ir atbilstīgākā un profesionālākā kandidāte. Par to liecina viņas izglītība un pieredze. K. Līce pārzina angļu, krievu, franču un spāņu valodu.

Latvijas Universitātes politiskās komunikācijas mācībspēka Ojāra Skudras ieskatā trīs galvenās vietas, kur K. Līcei būs jāskaidro Latvijas pozīcija, būs Eiropas Padome, ANO un EDSO. Viņai būs jāņem vērā Krievijas centieni apsūdzēt Latviju.

Īrijā darbā pieņem latvieti

Pēc LA sniegtās informācijas, Īrijas pilsētas Limerikas policijas spēkos pieņemts darbā latvietis, lai atvieglotu saziņu ar pilsētas latviešu kopienu.

Indulis Āntsons būs likumsargu galvenā persona kontaktiem ar vietējo latviešu kopienu.

Nacionālo spēku kongresos un konferencē

Pērn VL/TB/LNNK paziņoja par vienotas partijas izveidi uz apvienības bāzes, taču vēlāk atklājās, ka VL/TB/LNNK, pārņemot par partiju, vairs nevarēs saņemt valsts finansējumu. Koalicija vienojusies atbalstīt likuma maiņas, bet pagaidām Saeima šos grozījumus nav pieņēmusi.

Tādējādi pirms nacionālo spēku kopējas konferences notika divu partiju – *Visu Latvijai!* un

TB/LNNK kongresi, kuŗos pārvēlēja arī vadību un valdi. *Visu Latvijai!* arī turpmāk vadīs līdzpriekšsēdētājs Raivis Dzintars un Imants Parādnieks. Par TB/LNNK priekšsēdi kongress atkārtoti apstiprināja Eiropas Parlamenta deputātu Robertu Zīli.

Konferencē tika atzīts, ka nevisur abu partiju reģionālās nodaļas ir apvienojušās, dažās pašvaldībās viena partija ir koalīcijā, otra opozīcijā.

Raivis Dzintars vērtē koalīciju

„Pašreizējā valdības koalīcija nav ideāla, taču tuvākajā laikā neredzu iespējas to mainīt ar citiem koalīcijas modeļiem,” LNT raidījumā *900 sekundes* sacīja Nacionālās apvienības *Visu Latvijai!/Tēvzemei un Brīvībai/LNNK* līdzpriekšsēdis Raivis Dzintars. Viņa ieskatā ideālā koalīcijā Nacionālajai apvienībai (NA) būtu vairāk atbildīgo ministru posteņu un arī ministru prezidents. Līdzšinējās koalīcijas izveidē *nacionālistiem* nācās izvēlēties - iesaistīties koalīcijā ar nelielu pārstāvību vai palikt ārpus tās, atdodot vietu *Saskaņas centram*. Īstermiņā NA ir apmierināta ar šo koalīciju, bet ilgtermiņā ne, ar to domājot nākamo Saeimu. NA nopietni gatavojas arī pašvaldību vēlēšanām ne tikai Rīgā, bet arī citās pašvaldībās, kur varētu būt ievērojama vēlētāju atbalstu. Pašvaldību vēlēšanās NA varētu startēt kopā ar reģionālajām partijām.

Stipendijas jauniešiem pētniekiem

Šveices Stipendiju fonds, kas atbalsta doktorantūras studentu un jauno zinātnieku pētījumu veikšanu Šveices zinātniskajās institūcijās, no pieciem Latvijas iesniegtajiem projektiem šogad finansēs divus, piešķirot tiem 96 000 latu. Tie paredzēti pētnieku – Ilgas Kokorītes un Iljas Feščenko atalgojumam un ceļa izdevumiem. Kokorīte no Latvijas

Universitātes Ģeografijas un zemes zinātņu fakultātes Vides zinātnes nodaļas gadu Šveicē pētīs, kā piemērot jaunu sensoru tehnoloģiju, lai analizētu ūdens nogulšņu apmaiņas procesus. LU Fizikas un matemātikas fakultātes pētnieks Ilja Feščenko gadu pavadīs Friburgas universitātē, lai pētītu, cik saskaņoti darbojas atomi, uz kuŗiem iedarbojas ar polārizēti modulētu lāzera gaismu.

Stipendijas jauniešiem pētniekiem piešķir Šveices Stipendiju fonds, kopumā apstiprinot 58 projektus par summu 4,8 miljoni Šveices franku (2,8 miljoni latu). Financējumu saņēma divi Latvijas, 21 Čehijas, trīs Igaunijas, 21 Polijas, četri Bulgārijas un septiņi Rumānijas projekti.

Dibina jaunu partiju

Valmierā 14. aprīlī nodibināta jauna reģionālā partija *Valmierai un Vidzemei*. Par partijas vadītāju ievēlēja pašreizējo Valmieras pilsētas pašvaldības izpilddirektoru Jāni Baiku.

Dibinot partiju, nolēmts, ka tā būs demokrātiski labēji centriska un tās darbības mērķi būs sekmēt Valmieras - Vidzemes reģiona uzņēmējdarbības, administratīvā, izglītības, kultūras un sporta centra attīstību, tādējādi veicinot Valmieras pilsētas un Vidzemes reģiona saimniecisko un ekonomisko izaugsmi, uzlabot un nodrošināt vietējās sabiedrības labklājību un dzīves kvalitāti, kā arī veicināt demokrātiskas un pozitīvi domājošas sabiedrības veidošanos un attīstību Valmieras pilsētā un reģionā.

Partijas dibināšanas kongress pulcēja 250 biedrus, starp kuŗiem bija gan valmierieši, gan apkārtnējo pašvaldību iedzīvotāji.

Pirms 60 gadiem...

Pirms 60 gadiem, 1952. gada 12. aprīlī, Londonā Daugavas Vanagu valdes sapulcē pēc pulk-

veža Viļa Januma ierosinājuma tika pieņemts lēmums turpmāk 16. martu uzskatīt par Latviešu leģiona piemiņas dienu. 16. martu trimdā parasti ievadīja dievkalpojums, kam sekoja klusuma brīdis, kaŗavīru kapu apmeklējums, koncerts un nobeigumā saviesīgā daļa, jo tas bija iemesls trimdiniekiem tikties. Latvijā publiski 16. martu pirmo reizi pieminēja 1990. gadā ar gājienu uz Brāļu kapiem. Bija mēģinājums piemiņas brīdi Brāļu kapos rīkot arī 1989. gadā, taču tad to neļāva milīcija.

Afgānistānā

Farjabas provincē, kārtojot pagaidu nometni, ar kaujas darbību nesaistītus veselības bojājumus guvis kāds Latvijas kontingenta kaŗavīrs. Viņš no notikuma vietas nekavējoties evakuēts uz militāro hospitāli Meimenā un vēlāk - uz reģionālo hospitāli Mazarišarīfā, kur viņam sniegta nepieciešamā medicīniskā palīdzība.

Prezidenta ienākumu deklarācija

Pēc Valsts ieņēmumu dienesta sniegtās informācijas, Valsts prezidenta Andŗa Bērziņa ienākumi pērn bijuši 360 758 latu, uzkrājumi - 1,76 miljoni latu, aizdevumos izsniegti 1,01 miljoni latu. Ieņēmumu deklarācijā Bērziņš norādījis, ka Valsts prezidenta kancelejas maksātā alga pērn bijusi 15 266 latu, Saeimas maksātā alga par deputāta pienākumiem - 9572 latu, Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras maksātā pensija pērn bijusi 54 995 latu, savukārt AS *SEB* procentos viņam samaksājusi 18 502 latus.

Skaidrā naudā Bērziņš uzkrājis 500 latus un 1000 eiro (702 latus), uzkrājums *SEB* bijis 25 289 latu, 30 606 ASV dolari (16 374 latu) un 2 442 214 eiro (1 716 397 latu).

Andrim Bērziņam pieder 2007. gadā ražota *Mercedes Benz* markas automašīna, kā arī 1992. un 1995. gadā ražoti traktori.

Ziņas sakopojis **P. Karlsons**

LAIKU UN VIETU MIJĀS

Pamācošs pretstats: Aleksejevs un Jākobsons

VĒROJUMI UN PĀRDOMAS

Tas bija pirms septiņiem gadiem. Rīgas krievvalodīgās avīzes *Kommersant-Baltija* šefredaktors Juris Aleksejevs DELFI portālā nāca klajā

ar rakstu: *Zeme, kurā gribas atgriezties uz tanka*. Tas bija drīz pēc 16. marta: Aleksejevs savās svētajās dūsmās ierosināja pievilināt ārzemju tūristus, piedāvājot tiem kā Latvijas suvenīrus karodziņus ar kāskrustu, mazas karātavas bērniem, pieminot Hitlera dzimšanas dienu u.tml. Informējot lasītājus, ka CNN reklāmas raidījumā par Latviju stāstīts kā par “zemi, kurā gribas atgriezties”, Aleksejevs ierosināja šo tekstu mazliet grozīt. Proti: “Zeme, kurā gribas atgriezties uz tanka.”

Pagāja septiņi gadi. Šogad Juris Aleksejevs, kas starplaikā

klūvis par krievvalodīgā portāla www.imhoclub.lv “diskusiju kluba priekšsēdi”, apraksta 2012. gada 16. marta norises Rīgā. Viņš skraidīja starp Bastejkalnu un Kolonādes kiosku, vienā laidā cītīgi knipsēja un pasteidzās savā portālā sniegt bagātīgi ilustrētu pārskatu, virsrakstā uzsvērdams: *Riebiņāku skatu es savā mūžā vēl nebiju redzējis*.

Viņu īpaši tracinājis tas, ka Tatjanas Ždanokas un tās pavadoņu demonstratīvi un provokatīvi nolikto vainagu ar sēru lenti “braši puiši” vēlāk aizklājuši ar plāksni - leģiona vairodzīņa *Latvija* attēlu.

Nevaldāmās dūsmās drebot, Aleksejevs šo savu reportāžu - ar parāllēlu tekstu krievu un angļu valodā - ievietoja tīmeklī un pasteidzās nosūtīt Holokausta piemiņas muzejam (UŠMM) Vašingtonā. Tur šo tendenciozo, histerisko reportāžu prātīgi nolēma ignorēt.

Aleksejevam pretsparu deva mans tautietis - Rīgas uzņēmējs Jevgeņijs Gombergs, kurš, kā zināms, ne vien par savu naudu lika no jauna atliet Pēteru Pirmā pieminēkli, bet arī uzdāvināja Saeimai atjaunoto Lāčplēša cilni, kas tagad grezno LR parlamenta ēku. Avīzē *Čas* publicēta Gomberga atklātā vēstule, kurā viņš pārmet Aleksejevam lētu demagoģiju, izmantojot Tatjanas Ždanokas klaji provokatīvās izdarības, lai paustu pasaulei par “fašisma atdzimšanu Latvijā”.

Avīzē *Čas* bija lasāma Aleksejeva atbilde Gombergam. Cita starpā viņš zūdās par portāla www.kompromat.lv īpašnieku Leonidu Jākobsonu, kas bija filmējis ainu viesnīcas *FG Royal (Hotel de Rome)* septītajā stāvā, kur, no augšas novērojot norises pie Brīvības pieminekļa, ar gardumiem mielojās “viņam nepatīkami (!) cilvēki” - Tatjana Žda-

noka, Mirosļavs Mitrofanovs, Boriss Cilēvičs, Abiks Elkins, Boriss Gafts un citi. Jākobsona reportāža bija ironiska, un tas nu “besija” (kā tagad mēdz teikt) Juriju Aleksejevu.

Kas ir Leonids Jākobsons? Viņa portāls www.kompromat.lv līdzinās Lato Lapsas portālam www.pietiek.lv tai ziņā, ka šis izmeklējošais (*investigative*) žurnālistikas paveids ir dzeltenīgs un riskants, jo draud sūdzības un tiesas darbi. Lato Lapsas grāmatas, kas atspoguļo viņa puļo rezultātus, tiek momentā izpirktas. Manuprāt tas, ko viņš raksta par Vairu Viķi-Freibergu, ir sīkumaina piekasišanās, nekas vairāk. Bet tā nu ir šī žanra specifika. No 1925. gada līdz 1934. gada maijam Rīgā iznāca nedēļas laikraksts *Aizkulises*, ko rediģēja Arturs Tupiņš. Tas nu bija Lato Lapsas un Leonida Jākobsona portālu priekšgājējs.

Vārdu sakot, šā gada 29. marta

pēcpusdienā nezināmi uzbrucēji, kas esot runājuši krieviski, uzklupa Jākobsonam viņa mājas kāpņu telpā, viņu smagi piekāva, sagrieza viņam vaigu un atstāja viņu guļot asiņu pelnē. Jākobsona astoņus gadus vecajam dēlenam, kas paspēja uzskriet stāvu augstāk, tas bija šoks un smags pārdzīvojums.

“Viņi gribēja aizbāzt man muti,” teica mans tautietis Leonids Jākobsons intervijā, kas publicēta *Dienas* sestdienas pielikumā. Kas ir “viņi”? Jākobsons min, ka tie varētu būt ar Pirmo Baltijas kanāli (PBK) un Rīgas pilsētas galvu Nilu Ušakovu saistīti cilvēki. Leonids Jākobsons, kā zināms, bija cēlis gaismā Ušakova elektronisko saraksti ar Krievijas vēstniecību...

Divi žurnālisti - Juris Aleksejevs un Leonids Jākobsons. Pamācošs pretstats.

Franks Gordons

Par sabiedriskajiem plašsaziņas līdzekļiem

Eiropas valstīs dzīvojošajiem *Laika* un *Brīvās Latvijas* lasītājiem jēdziens „valsts televīzija” vai „sabiedriskais radio” nav nekas svešs.

Arī Amerikā ir televīzijas kanāli Sabiedriskās raidīšanas sistēma (PBS) un Nacionālais publiskais radio (NPR), Latvijā attiecīgi Latvijas Televīzija (LTV) un Latvijas Radio (LR). LTV vēsture aizsākās pagājušā gadsimta 50. gados, bet LR jau brīvvalsts laikā, kad tā nosaukums bija Rīgas radiofons. Protams, PSRS laikā abas iestādes darbojās pirmām kārtām par propagandas veicinātājiem, bet abas tās arī palīdzēja uzturēt latviešu kultūras apziņu gados, kad rusifikācija sita pat ļoti augstu vilni. Tautas atmodas laikā pagājušā gadsimta 80. gadu beigās it īpaši Latvijas Radio kļuva par būtisku informācijas nesēju, arī pagrīdes apstākļos, kad viss bīstami gāja pa gaisu.

Pedējā laikā Latvijas Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (NEPLP) ir diskutējusi jautājumu – vai abas minētās organizācijas nebūtu apvienojamas. Padome apsprieda trīs iespējamus variantus: viens paredz ciešāku, cits – valdīgāku apvienošanu. Brīdī, kad šis laikraksta numurs sasniegs lasītāju, kāds no variantiem, iespējams, jau būs apstiprināts, jo bija paredzēts, ka lēmumu NEPLP pieņems otrdien, 17. aprīlī. Taču ātri, protams, šis process nenotiks, tāpēc par to var runāt jau tagad, vairāk vai mazāk teorētiskā līmenī.

Sākšu ar to, ka man pašam ar abām iestādēm ir sena vēsture. Latvijas Televīzijā 15 gadu garumā vadīju žurnālistu diskusijas raidījumu „Skats no malas” (lasītāji, iespējams, atcerēsies, ka mani no turienes padzina, kad vienā raidījumā Latvijas *Zaļo* un zem-

nieku savienību nosauca nesmukā vārdā). Esmu piedalījies vēlēšanu nakts raidījumos, kā arī vadījis citus raidījumus. Savukārt Latvijas Radio labu laiku vadīju pusdienlaika raidījumu „Vārds tiek dots jums”, bet pēdējos divus gadus – vakara raidījumu „Aktuālais temats”. Ne vienā, ne otrā gadījumā neesmu bijis ne LTV, ne LR štata darbinieks, esmu tāds kā brīvmākslinieks, bet LTV mājā Zaķusalā un LR mājā Doma laukumā esmu pavadījis pietiekami daudz laika. (Starp citu, jau pirms tam man bija gods piedalīties pirmās (visā bijušās PSRS teritorijā) privātas televīzijas veidošanā, 4. maijā būs pagājuši 20 gadi, kopš NTV-5 pirmo reizi parādījās ēterā, un tajā vakarā NTV-5 Ziņu nodaļas darbinieki pulcēsies pie manis mājās, lai nosvinētu jubileju. Starp viņiem ir Latvijā ļoti populāri plašsaziņas līdzekļu darbinieki, piemēram, Latvijas Televīzijas *Panorāmas* diktore Ilva Liepiņa, pazīstamais radio un sarīkojumu didžejs Eduards Švāns, raidījumu vadītāji Krista Vāvere un Ansis Bogustovs u.c.)

Galvenā doma jautājumā par abu sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu apvienošanu saistāma ar mūsdienu tehnoloģijām. Viena no iespējām ir abām pašreizējām iestādēm pievienot vēl trešo, kas būtu atbildīga par tīmekļa vietni, kurā darbotos gan LTV, gan arī Latvijas Radio. Jau tagad, protams, abām ir sava mājaslapa tīmeklī, tostarp Latvijas Radio mājaslapas arhīvs sniedz iespēju jebkurā brīdī noklausīties jebkuru kopš 2008. gada septembra klajā laistos raidījumus. Tīmeklī var arī klausīties LR četru programmu raidījumus, un es pieļauju, ka dažs labs mūsu avīzes lasītājs tieši tā dara. Arī LTV savā mājaslapā piedāvā iespēju skatīties raidījumus tiešraidē. Taču doma ir veidot apvienotu tīmekļa viet-

ni, kas būtu krietni aktīvāka un košāka par pašreizējām lapām.

Tā nu radušies vēl dažādi jautājumi, arī par to, ka Radio patlaban ir visnotaļ spēcīga, bet LTV – diezgan vārga raidorganizācija. TV neesmu vienīgais pieredzējušais žurnālists, kas no turienes padzīts vai pats aizgājis, aizgāja, piemēram, kādreiz ārkārtīgi populārā raidījuma „Kas notiek Latvijā?” vadītājs Jānis Domburs, un vesela komanda, kas izmeklētājas žurnālistikas raidījumu kādreiz veidoja LTV, pēc tā režisores padzišanas (interesantā kārtā aridzān par rupjāka vārda pieļaušanu ēterā) pārcēlas uz privātu kanāli, kur raidījums pat ļoti populārs ir vēl šobaltdien. Var rasties jautājums – kāpēc apvienot slimu ar veselū?

Nākamais jautājums ir – kas veidotu jaunā portāla saturu. Ja no LTV un Radio žurnālistiem sagaidīs savu materiālu gatavošanu gan vienam, gan otram variantam, tas, protams, prasīs krietni daudz papildu darbu. NEPLP priekšsēdis Ainārs Dimants radio raidījumā gan stāstīja, ka nekas tamlīdzīgs nenotiks, portālam būtu pašam sava žurnālistu komanda, taču tad rodas veseli trīs jautājumi. Pirmkārt, raidorganizāciju žurnālisti kokos neaug. Vai portālu veidotu cilvēki bez īpašas pieredzes, un, ja tā, vai būs garantēta satura kvalitāte? Otrkārt, šāds portāls informācijas ziņā Radio neapsteigtu, jo radio programmu ir iespējams pārtraukt jebkurā mirklī, ja ir ziņojams kas ārkārtējs. Televīzijā arī to var darīt, bet tas ir daudzkārt sarežģītāk, piedevām atšķirībā no Latvijas Radio LTV ziņu raidījumi ir tikai dažas reizes dienā, portāls informācijas sniegšanas ziņā to varētu apsteigt pat ļoti bieži. Un, treškārt, jautājums ir arī par to, kā minētais portāls tiktu financēts.

A. Dimants apgalvoja, ka viens

iespējams variants esot likt abām raidorganizācijām atteikties no reklāmas tirgus pavisam un tā vietā Latvijā ieviest jaunu, īpaši sabiedrisko plašsaziņas līdzekļu finansēšanai paredzētu nodokli. Padomes priekšsēdis domā, ka tas būtu diferencēts nodoklis, turīgākie (arī uzņēmumi) maksātu pēc lielākas, trūcīgākie – pēc mazākas likmes. Lai nu tā būtu, taču doma par jebkādu jaunu nodokli Latvijā noteikti izraisītu ļoti lielus iebildumus, jo Latvijas trūcīgie ļaudis nereti ir pat ļoti trūcīgi, piemēram, daudzi pensionāri ir spiesti katru mēnesi apdomāt, vai pirkt ēdienu vai tomēr nepieciešamās zāles. Diez vai par jaunu nodokli šādi cilvēki īpaši priecātos arī tad, ja viņi ir aktīvi LTV un Latvijas Radio satura patērētāji, turklāt ne visi gados vecāki cilvēki tīmeklī izmanto vispār.

Apvienots sabiedriskais plašsaziņas līdzeklis Eiropā nav nekas neparasts, tāds ir Somijā, arī mūsu kaimiņvalstī Igaunijā. Ir dzirdēts, ka Igaunijā televīzijas un radio žurnālisti par apvienošanu nemaz tik priecīgi neesot. Tāpēc arī Latvijā tomēr būtu nepieciešams septiņreiz nomērit, pirms ķeras pie griešanas. Dzīvosim, redzēsim, taču patlaban apvienošanas plāni nemierīgu dara ne jau mani vien. Protams, sabiedriskie plašsaziņas līdzekļi ir vajadzīgi. Tajos var veidot raidījumus, kas komerciālās raidorganizācijās „neietu cauri,” to starp tajos patlaban ir viss tā dēvētais valsts pasūtījums (veidot raidījumus, kuri paredzēti sabiedrības interešu aizstāvēšanai).

Patlaban NEPLP darba kārtībā ir arī cits ar televīziju saistīts jautājums, proti – vai raidorganizācijām likt ārvalstu raidījumu tulkojumus nevis ierunāt, kā tas ir patlaban, bet gan pievienot subtitros. Tā ir runga ar diviem

galēm. Negatīvi, pirmkārt, – atteikšanās no ierunāšanas nozīmētu zaudēt ienākumus visnotaļ daudziem profesionāliem aktieriem, kuri tā piepelnās. Piemēram, Dailes teātra populārais aktieris Artūrs Skrastiņš jau daudzus gadus savu balsi „aizdod” ārkārtīgi populārā animācijas raidījuma „Simpsoni” tēliem. Otrkārt, pensionāri Latvijā būbina, ka subtitrus viņiem būtu ļoti grūti izlasīt. Domājot par pensionāriem, NEPLP sola, ka raidorganizācijām būs brīva izvēle – lietot subtitrus vai ne, bet, ja tās atsakās no subtitriem, tad raidījumu tulkošanā obligāta būtu nevis ierunāšana, kad visas balsis ierunā viena persona un fonā bieži vien saklausīšanu traucē oriģinālvaloda, – bet gan dublēt – tāpat balsi katram tēlam paredzēt savu. Jau daudzu gadu garumā dublēšanas procesu sīki un smalki ir izstrādājusi Vācija, var tikai pabrīnīties par tā profesionālismu.

Taču tajās Eiropas valstīs, kur allaž izmantota nevis dublēšana, bet gan subtitrēšana, ir nodrošināts kaut kas mūsdienu pasaulē tomēr gana būtisks, proti, attiecīgās svešvalodas apgušana. Iemesls, kāpēc Ziemeļvalstīs teju vai katrs cilvēks prot angļu valodu, ir tieši tas – piemēram, „Simpsonus” cilvēki tur dzird angļu valodā, bet lasa zviedru, norvēģu vai dāņu valodā. Angļu valoda mūsdienās tomēr var nākt tikai par labu. Piedevām dublēšana nepārprotami ir krietni dārgāks priekš par subtitrēšanu, kur vajadzīga vienīgi attiecīgā tehnika. Dublēšanai vajadzīga aktieru pleāda, un tas nebūt nav lēti. Pats es minēta valodas apguves iemesla pēc jau sen esmu bijis subtitru piekritējs. Taču tas ir jautājums, par kuru vēl tiks runāts un šķēpi lauzti.

Kārlis Streips

Temata turpinājums

Kas notiek ar Brāļu kapiem un Ulmaņa pieminekli?

Kā lasītājiem solījām, esam turpinājuši pētījumus - kas notiek ar Rīgas Brāļu kapu renovācijas projektu un Ulmaņa pieminekļa uzstādīšanu Turkmēnbašī. Lai to uzzinātu, tika norunāta tikšanās ar **Mirdzu Stirnu** – Rīgas Brāļu kapu un Latvijas vēsturiskā mantojuma fonda un Rīgas Latviešu biedrības un nacionālās kultūras attīstības fonda vadītāju.

Pirms stāstām par sarunā uzziņāto un to, cik no Stirnas kundzes teiktā vēlāk, pētījot fondu darbību, apstiprinājās, mūsu lasītājiem jāpastāsta dažas Latvijas likumdošanas normas, kas nosaka biedrību, nodibinājumu jeb fondu tiesības un pienākumus.

Biedrību un nodibinājumu (fondu) likums nosaka, ka nodibinājumam jeb fondam nav peļņas gūšanas rakstura. Vēl likums nosaka, ka mērķziedojumi – tāpat ziedojumi, kas paredzēti konkrētam mērķim, ir izmantojami tikai šim mērķim, bet ziedojumi, kam nav konkrētas mērķa norādes, var tikt izmantoti jebkuŗam biedrības vai fonda dibināšanas dokumentos norādītam mērķim. Latvijā biedrības un nodibinājumi var saņemt sabiedriskā labuma organizācijas statusu, un likumā par sabiedriskā labuma organizācijām sacīts, ka „sabiedriskā labuma darbība ir tāda darbība, kas sniedz nozīmīgu labumu sabiedrībai vai kādai tās daļai, it sevišķi, ja tā vērsta uz labdarību, cilvēktiesību un individa tiesību aizsardzību, pilsoniskas sabiedrības attīstību, izglītības, zinātnes, kultūras un veselības veicināšanu un slimību profilaksi, sporta atbalstīšanu, vides aizsardzību, palīdzības sniegšanu katastrofu gadījumos un ārkārtas situācijās, sabiedrības, it īpaši trūcīgo un sociāli mazaizsargāto personu grupu sociālās labklājības celšanu.” Likums arī nosaka, ka tiem uzņēmējiem, kas ziedo sabiedriskā labuma organizācijām, gada beigās ir tiesības uz nodokļu atlaidi 85 procentu apmērā no ziedotās summas. Uz zināmām atlaidēm var pretendēt arī pašas sabiedriskā labuma organizācijas.

Sabiedriskā labuma organizāciju biedrību un fondu darbības gada pārskati ir publiski pieejami Valsts ieņēmumu dienesta (VID) mājaslapā bez maksas, savukārt ar pārējo biedrību un fondu gada pārskatiem var iepazīties *Lursoft* datu bazē, bet šis pakalpojums nav bez maksas.

Uzreiz jāteic, ka mūsu sarunā, kas ieskaņota diktofonā, Stirnas kundze apgalvoja, ka abi fondi ir sabiedriskā labuma organizācijas, bet VID mājaslapā sabiedriskā labuma organizāciju reģistrā bija iekļauts tikai Rīgas Latviešu biedrības un nacionālās kultūras attīstības fonds – tāpat Rīgas Brāļu kapu un Latvijas vēsturiskā mantojuma fondam šāda statusa nav.

Rīgas Latviešu biedrības un nacionālās kultūras attīstības fonda dokumentos rakstīts, ka tā darbības mērķi ir kultūras veicināšana, pilsoniskās sabiedrības attīstība un labdarība. Gada pārskati liecina, ka kopējie ieņēmumi ir bijuši:

2005. gadā – 156 518, 55 lati,

Pikšās pie Ulmaņa pieminekļa. No kreisās: Ivars Feldbergs, Arta Dumpe un Laimonis Šmits

no tiem mērķziedojumi 28 604, 93 lati;

2006. gadā – 5639,22 lati;

2007. gadā – 11 990,00 lati;

2008. gadā – 260 452,28 lati;

2009. gadā – 47 376,97 lati;

2010. gadā – 52 580, 00 lati.

Savukārt par Rīgas Brāļu kapu un Latvijas vēsturiskā mantojuma fonda kopējiem ieņēmumiem šobrīd redakcijai ir pieejami šādi dati:

2004. gadā – 35 811 lati;

2006. gadā – 54 540 lati;

2009. gadā – 17 886 lati;

2010. gadā – 11 487 lati;

2011. gadā – 16 080 lati.

Abu fondu darbības lauks ir ļoti plašs, bet mērķziedojumu skaits neliels, tāpēc saziņotā naudu fondi var izmantot pēc saviem ieskatiem, ja vien naudas izlietošana atbilst fondu mērķiem. Piemēram, saistībā ar pieminekli Ulmanim Turkmēnbašī tika organizēta pārraide televīzijā „Sašķeltā pasaule” - veltījums Latvijas dibinātājiem, un tās laikā tika vākti ziedojumi piemineklim. Šajos gados ir notikuši daudzi dažādi koncerti, lekcijas, sarīkojumi, kuŗos ieeja ir bijusi bez maksas, tāpat arī Austrālijas un Kanadas latviešu organizācijas ir vākušas humāno palīdzību Latvijas nabadzīgajiem iedzīvotājiem, ir notikuši izglītojami sarīkojumi skolās. Daudz naudas, pēc Mirdzus Stirnas teiktā, aiziet nodokļos un pasākumos, kas reklamē fondus.

Tomēr mūsu pirmajā sarunā, uzzinot, ka redakciju interesē Brāļu kapu atjaunošana un Ulmaņa pieminekli Turkmēnbašī, Stirnas kundze izvirzīja dažādas pretenzijas arhitektam Laimonim Šmitam un akmeņkalim Ivaram Feldbergam saistībā ar K. Ulmaņa piemiņas muzeju „Pikšās”. Pēc viņas sacītā, fonds

ir samaksājis par vēl nepadarītu darbu: apkārt aplim, kuŗa vidū ir Ulmaņa krūšutēls, esot vajadzējis būt akmeņiem, un vispār daudz ko arhitekts neesot izdarījis. Pēc sarunas Stirnas kundze atsūtīja tā laukuma plānu, kuŗā „Pikšās” uzstādīts Ulmaņa krūšutēls, ar piezīmi, ka tā, lūk, visam patiesībā jāizskatās. Atsūtītajā plānā nekādu akmeņu, par kuŗiem bija runājusi Stirnas kundze, nebija. Vēl vairāk – redakcijas rīcībā ir fotogrāfija, kuŗā akmeņkalis Ivars Feldbergs, tēlniece Arta Dumpe un arhitekts Laimonis Šmits ir nofotografējušies pie Ulmaņa krūšutēla, un fotogrāfijā viss ir tieši tā, kā plānā paredzēts.

Arhitekts Laimonis Šmits, kuŗam jautājām par „Pikšām”, atbildēja, ka, pirmkārt, tā sauktos labiekārtošanas darbus veikusi Valsts aģentūra „K. Ulmaņa piemiņas muzejs „Pikšās””, – zālāji, celiņi, apstādījumi bijuši aģentūras ziņā. Kopējā arhitektoniskajā plānojumā darbu gaitā notikušas dažas pārmaiņas, kuŗas vēlēties muzeja direktors Gunārs Ulmanis, un tās, protams, tikušas saskaņotas. L. Šmits atsūtīja arī vēstuli par „Pikšām” un Ulmaņa pieminekli Turkmēnbašī:

„Pieminekli „Pikšās” ir uzstādīts un atklāts 2010. gada 6. septembrī.

„Pikšās” ir paveikti visi tēlnieka, arhitekta un akmeņkaļa darbi. Ja tā nebūtu, prezidents nevarētu pieminekli atklāt. Zatlērs apmeklēja Ivara (Feldberga) darbnīcu īsi pirms pieminekļa uzstādīšanas „Pikšās”, lai personiski pārliecinātos, ka pieminekli ir pabeigts iecerētajā veidolā un to var uzstādīt un augstākajā līmenī atklāt. Esmu fotogrāfijās fiksējis pieminekļa tapšanas pro-

cesu. Unikāls ir īpaši tēlnieka darbs, jo izveidot portretisku līdžību, atspoguļojot personības raksturu, nebūt nav vienkārši. Veidošana un oriģināla atliešana ģipsi tiek veikta daudzos etapos. Arta Dumpei bija nepieciešama ģipsa atliešana speciālista līdzdalība.

Par saņemto arhitekta autoratlīdzību K. Ulmaņa pieminekļa izveidē – saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem par K. Ulmaņa pieminekļa izveidi uzstādīšanai Turkmēnbašī esmu saņēmis 1000 latus. Turkmēnbašī paredzētajam piemineklim ir izstrādāts arhitektoniski kompozicionālais risinājums, K. Ulmaņa tēls un tā pamatne ir izkalti granītā. Nepietiekama finansējuma dēļ nav izkalti divi fona elementi, kuŗu kalšanas

braukt autopacēlājs. Protams, samaksāju arī nodokļus, tāpēc nekas daudz pāri nepalika. Saņemot, man ir uzņēmums, tāpat esmu juridiska persona, tāpēc man ir jāmaksā arī pievienotās vērtības nodoklis (PVN), un visu laiku man ir jācieš lūgt Stirnas kundzi to ievērot, jo es gribu godīgi samaksāt visus nodokļus. Stirnas kundze savukārt ik pa laikam ir teikusi, ka varbūt varētu pārskaitīt mazāk naudas, ka varbūt to PVN var nemaksāt. Laikam jau tāpēc esmu kļuvis „sliktais” viņas acīs, jo gribu visu darīt atklāti un pēc likuma. Es negribu vairāk naudas sev, bet vēlos tādu samaksu par darbu, lai varētu samaksāt arī nodokļus.”

Starp citu, arī arhitekts Laimonis Šmits stāsta, ka no saņemtās autoratlīdzības maksājās dažus blakus izdevumus, lai savu darbu varētu veikt, un ka domstarpības ar fondu vadītāju bijušas tieši par to, ka viņš gribējis, lai viss notiek pēc līguma, atklāti un juridiski pareizi. „Samaksa par darbu bija minimāla, jo tas bija tāds patriotisks, sirds darbs, to darot, man nebija nolūka pelnīt.”

Jāpaskaidro, ka Latvijā par darbu var maksāt autoratlīdzību (parasti to maksā radošo profesiju pārstāvjiem, arī žurnālistiem), no kuŗas darba pasūtīnā-

Arhitekts L. Šmits apspriežas ar tā laika LR Valsts prezidentu Valdi Zatlēru

procesā būs nepieciešamas arhitekta konsultācijas, ko esmu gatavs sniegt.”

Jāpiebilst, ka arhitekts Šmits redakcijai atsūtīja arī to līgumu kopijas, kas apstiprina viņa stāstīto rakstīto.

Savukārt akmeņkalis Feldbergs stāsta, ka faktiski naudu par darbu „Pikšās” ir devusi *Zaļo* un zemnieku savienība (ZZS): „Viņi to pārskaitīja fondam, kuŗam nauda bija jāpārskaita man. Kādēļ ZZS to nedarīja „pa tiešo”, neprotu teikt. Summa kopumā bija aptuveni 4000 latu, no kuŗiem es maksāju dažādus nepieciešamos izdevumus, lai darbu vispār varētu veikt – piemēram, no šīs naudas iekārtoju grants ceļu pāri zālājam, lai varētu

tājs samaksā ienākuma nodokli, bet sociālais nodoklis nav jāmaksā. Autoratlīdzības saņēmējam nekādi nodokļi no tās vairs nav jāmaksā, bet sociālo garantiju arī nav nekādu. Ja par padarīto cilvēkam tiek maksāts kā uzņēmējam, tad parasti tiek maksāts, rēķinoties ar to, ka uzņēmējs ir juridiska persona, kuŗai jāsamaksā valstij arī visi nodokļi, un kaut kam jāpaliek pāri arī kā atalgojumam par padarīto darbu.

Kā redzams, Stirnas kundzes sacītais daudzos jautājumos atšķiras no līgumos rakstītā un no citu cilvēku stāstītā, tāpēc redakcija arī turpmāk pētīs fondu darbību un abus minētos projektus.

Sallija Benfelde

2011. gada skaistākās grāmatas tituls un balva – „Senčiem un pēctečiem..”

Grāmatas radošā komanda. No kreisās: māksliniece Daiga Brinkmane, tulkotājs Pēteris Bolšaitis, izdevēja, apgāda VESTA-LK vadītāja Ligita Kovtuna. Fotografē grāmatas ilustrāciju autors Imants Urtāns

Jau 18. reizi, kopš 1993. gadā Latvijas Grāmatizdevēju asociācija sāka rīkot grāmatu mākslas konkursu „Zelta Ābele”, atzinību,

„Zelta ābols” apgādam VESTA-LK

diplomas un balvas – zelta ābolu īpaši apdarinātā kārbīnā saņem skaistākā grāmatu dzejas, prozas, mākslas, mācību grāmatu grupās. Mūsu redakcijā izdoto Zigfrīda fon Fegezaka „Senči un pēcteči” deviņu pieredzējušu speciālistu žūrija atzina par skaistāko starp dokumentālās prozas grāmatām.

Ceremonijā, kas 11. aprīlī norisinājās Rīgas Vēstures un kuģniecības muzeja Kolonnu zālē, piedalījās arī LR Valsts prezidents Andris Bērziņš un kultūras ministre Žaneta Jaunzeme-Grende.

Vai aizvadītā gada skaistākā grāmata jau ir jūsu grāmatplauktā?

Z. fon Fegezaka grāmatu „Senči un pēcteči” varat iegādāties Latvijas grāmatirdzniecības vietās, arī Okupācijas muzeja grāmatu galdā.

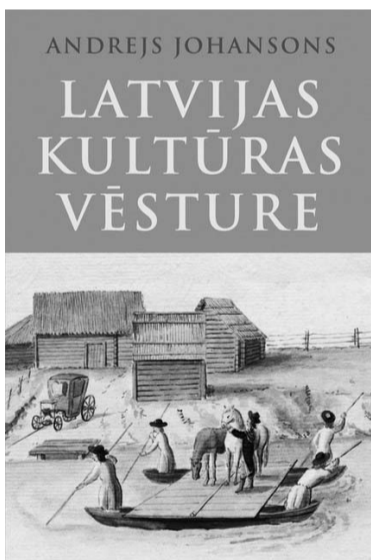
Redakcija mīļprāt jums šo grezno izdevumu izsūtīs pa pastu. Maksa, ieskaitot pasta izdevumus, uz ASV – USD 56,-, uz Eiropas valstīm – Euro 35,-.

Sazinieties ar redakciju; tālr. - +371 67326761, + 371 29439423, e-pasts: redakcija@laiks.us

P.S. Eduarda Silkalna recenziju par Z. fon Fegezaka grāmatu varat izlasīt mūsu laikraksta Nr.3, kā arī mājaslapas www.laiks.us sadaļā recenzijas.

Ar bisi kancelē

Andrejs Johansons, *Latvijas kultūras vēsture 1710-1800*, apgāds „Jumava”, 640 lpp.

Viņdien Veselības centrā 4, Krišjāņa Barona ielā Rīgā, lasu uz mediķu kabinetu durvīm ikviena speciālitātes nosaukumu. Pie vienām durvīm teikts – flebologs, pie nākamajām – proktologs, turpat blakus pie trešajām – algologs. Tā kā jau mūsu senči sacīja: „Mūžu dzīvo, mūžu mācies” – un tā kā arī mūsdienu izglītotājiem modes vārds ir mūžizglītība, apzinīgi pierakstu svešādos terminus piezīmju grāmatiņā, lai mājās noskaidrotu to nozīmi. Tomēr ne mana **Latviešu literārās valodas vārdnīca** (1972-1996), nedz **Svešvārdu vārdnīca** (1958) pie gudrības neved. Tikai no radnieka, kam labas attiecības ar *gūgeli* (Google) izdibinu, ka flebologa uzmanība pievērsta asinsvadiem, proktologa – zarnām, bet algologa – sāpēm.

Latvija vispār liekas būt draugos ar -logiem un -loģijām. Kaut palēnām no modes iziet padomju gados ieviestā stomatoloģija un atpakaļ nāk zobārstniecība, skolās līdzšinējās kultūras vēstures

vieta sāk mācīt kultūroloģiju. Kāpēc visi šie loģi un loģijas? Nu, protams, lai izklausītos gudrāk! Nez ko reliģiju un kultūras vēsturnieks Andrejs Johansons (1922-1983) būtu sacījis, ja viņa mūža laikā kāds būtu iedomājies viņu nodēvēt par kultūroloģu? Droši vien būtu pasminējis. Johansons bija daudz par gudru un viedu, lai viņam būtu jebkāda vajadzība ar savu gudrību plāties.

Ja cilvēks grib citiem imponēt, viņam reizēm nākas izšķirties, ko viņš vēlas vairāk: lai viņu apbrīnotu par viņa gudrību vai lai viņš patiktu ar savu prasmi būt interesantam. Andrejam Johansonam, kuŗa 1975. gadā Daugavas apgādā trimdā izdoto **Latvijas kultūras vēsturi 1710-1800** tagad pārpublicējis apgāds „Jumava” Rīgā, tāda izšķiršanās nav bijusi vajadzīga. Uz iedzīmtas inteliģences pamatiem viņš gudrību apguvis augstās skolās, bet viņa raksturā ir meklēt un atrast pasaulē dīvainības, kuriozus, neparastus atgadījumus, aplamības, kuŗu izstāstīšana nevar citādi kā ieinteresēt pat lasītājus, kam zinātniskas apceres nav lasāmviela, kādai viņi dotu priekšroku. Gudro Johansons spēj veikli saliedēt ar interesanto. Jaunās grāmatas ievadnieks, Latvijas Mākslas akadēmijas profesors Ojārs Spārītis pareizi pamanījis, ka Johansonam „rakstības manierē saduŗas vēsturnieka un rakstnieka gēns” (13. lpp.) un ka „Radītājs viņu ir dāsni apveltījis ar stāstnieka dāvanām”. (15.)

Krāšņākās vietas sējumā tomēr ir tādas, kur autors ļauj runāt laikmetam pašam ar saviem vārdiem, varbūt tikai nedaudz modernizējot un saprotamāku padarot valodu. Garlība Merķeļa atmiņas par pieredzi Rīgas

Bāriņnama skolā jeb „bērnu ellē” ir tā vērtas, ka to citēšana aizņem veselu lappusi (162. – 163.). „Pirmā liela stila grāmatu tirgotāja Baltijā” Johana Frīdriha Hartknocha darba paņēmieni un tipiskā atmosfāra 1771. gadā Rīgā atvērta grāmatu veikalā ir gana interesanti, lai vēl vairāk vietas būtu atvēlēts kāda Augusta Hupeļa rakstīta, Hartknocham veltīta nekrologa atstāstīšanai ar iespraustiem citātiem (101.- 102.). Vecā Stendera uzskati par mūsu valodu un gaŗa stripa viņa ierosinātu neveiklu jaunvārdu ir pietiekami amizanti, lai arī šo tematu Johansons pastieptu gaŗumā (207. – 208.). Pamatīga rindkopa atvēlta matemātikim un mehanikim Ernestam J. Bine-manim, kas 1785. – 1786. gadā līcis pacelties gaisā augstu virs Jelgavas gaisa baloniem un pat prāvam aerostatam ar gondolu. (233. – 234.) Burvīgas ir rīnētās pamācības, kā zemākās kārtas ļaudīm būt apmierinātiem ar savu lomu dzīvē. Atkal tā paša Stendera vārdi: „Es muižas godu neņemtu Par kļu su sētas laimību” – un „Nost, nost ar jūsu gardumu! Es priēš pie savu kāpostu.” (456.)

Bez sava gala ir īsāki, it kā ar vieglu roku pamesti 18. gadsimta neparastu izdarību, dīvainu apstākļu, savādu sagādīšanas izstāstījumi. Piemēram, Lestenes draudzes ilggadējais mācītājs Johans F. Urbāns reizēm kāpis kancelē ar bisi rokā, apgalvodams, ka tad viņam labāk sokoties sprediķot par Dieva sodību. (290.) – „Provincēs pilsētās pilnīgi dominēja koka nami bez mūŗa pamata, ar maziem svinā ietvertiem lodziņiem, augstiem sliekšņiem un zemām durvīm. Vairumam ielu nebija bruģa; gājēji, it sevišķi pavasaŗos un rudenē, laipoja

pa malās noliktiem dēļiem un akmeņiem, riskēdami iegrimt dubļos līdz viduklim. Pie Aizputes pilsoņu kluba ieejas vēl 19. gadsimta sākumā mēdza vakaros uzturēties žīdi, kas par mērenu atlidzību piedāvājs aiznest kungus mājās uz muguras. Tādos gadījumos teica, ka kungs pārradies no kluba „ar Aizputes fiakru.” (545.) – Kāds dziedonis Johans K. Kafka miris Rīgas teātra garderobē, tikko uz skatuves nodziedājis arīju „Jau nāve mani skauj” operā *Rochus Pumpernickel*. (494.)

Simpatiska ir Andreja Johansonam mēra izjūta: viņš neļauj tīram rakstīšanas priekam dominēt pār zinātnieka atbildības izjūtu, tomēr neļauj arī gudrajam „noēst” interesanto. 262. lappusē paamizējies par Vidzemes zemnieku nezinību ticības lietās, viņš nākamās lappuses pirmajā teikumā tūlīt korriģē iespaidu, kāds lasītājam varētu būt radies: „Tomēr ne visās Vidzemes draudzēs 18. gadsimta pirmajā pusē oficiālās luterāņu baznīcas stāvoklis bija tik nožēlojams un zemnieku ignorance kristiānisma pamatjautājumos tik liela.” Tiklīdz vienā teikumā apcelts mācītājs Urbāns par kāpšanu kancelē ar bisi, tā nākamajā teikumā labvēlīgais autors restaurē Urbāna slavu: „Taču Urbāns, kas palika kurzemnieku piemiņā kā teiksmaina figūra, savus pienākumus veica apzinīgi.”

Der piebilst, ka grāmatas virsrakstā nosauktā **Latvijas kultūras vēsture** tikai maz un nosacīti var tikt uzskatīta par **latviešu kultūras vēsturi**. Tiesa, mums bija savi ticējumi un paraŗas, sava tautas literātura un tautas māksla, tomēr līdz daudzpusīgas, pilnasnīgas kultūras izveidei mūsu senčiem nācs pagaidīt līdz nākamajam, t.i., 19. gadsimtenim: pirmā skolas lasāmgrāmata latviešu valodā iznāca tikai 1803. gadā, bet latviešu preses sākums datējams ar 1822. gadu. 18. gad-

simta Latvijas kultūras vēsture tāpēc lielā mēŗā ir baltvācu kultūras vēsture, kuŗā A. Johansons cītīgi meklē punktus saskarei ar latvisko pasauli.

Uzslavējams ir Johansonam sava veida universālisms: lai gan viņa akadēmiskā speciālitāte ir reliģiju vēsture, viņš ne mazāk sekmiģi orientējas visās citās kultūras nozarēs. Gribētos ticēt, ka ne Hausmanim varētu būt iebildumi pret to, ko Johansons raksta par teātri, ne Brancim – ko par mākslu, ne Kursītei – ko par tautas paraŗām.

Sējuma izskaņā lasāms ap 20 lappušu gaŗš pārskats par grāmatas saturu vācu valodā. Skaidrs, ka vācu (un it īpaši baltvācu pēcteču) interese par Latvijas telpu 18. gadsimtā būs daudz lielāka nekā tādu cilvēku interese, kuŗus vistiešāk varētu uzrunāt ar angļu valodu. Simpatisks, iejutīgs un informātīvs ir A. Johansonam dēla Pāvila uzrakstīts sava tēva portretējums. Vienīgi būtu gribējis vēl zināt, kas tēvu noveda līdz viņa „nelaimīgajai nāvei” tikai 61 gada vecumā. Filozofiskas ievirzes eseju uzrakstījis Jānis Krēslīns.

Apgāds paskaidro, ka „izdevums sagatavots pēc 1975. gadā apgādā „Daugava” izdotās grāmatas, saglabājot autora valodas īpatnības”. Tā kā 1975. gada izdevums jau sen pieejams vienīgi bibliotēkās, jauns izdevums – turklāt uz autora 90 gadu dzimšanas dienu, kas aizritēja 28. janvārī, – bija isti vietā. Grūti gan ieraudzīt kādas „autora valodas īpatnības”. Nav saglabāta 1975. gada grāmatas endzeliniskā ortografija. **Latvijas kultūras vēsturi 1710-1800** var vienlīdz silti ieteikt kā inteliģentu izklāides lasāmvielu „parastajam” lasītājam, tā arī kā vēl tālāku gudrību vāceli īpaši gudrajiem, t.i., flebologiem, proktologiem, algologiem un viņiem līdzīgiem.

Eduards Silkalns

Šoreiz – gan Rīgā, gan Vīnē

Piedegušais rausis Nez no kurienes latvieši nēmuši tādas pārtaisīšanas alkas? Piemēram: pārtaisīt vēsturi, pārtaisīt baltu par melnu vai otrādi.

Un visnegantāk no tādas latviskas pārtaisīšanas nācies ciest nevienam citam kā mūsu pašu Blaumanim. Viņa lugās tiekamies ar lielām, vispārcilvēciskām vērtībām, bet darbība risinās konkrētā vidē – Latvijas laukos, aizvadītajā gadu simtenī. Ķeroties pie Blaumaņa lugām, režisoriem šķiet, ka tik sen uzrakstīti darbi mūsdienās nevienu vairs neinteresēs, un parasti sadarbībā ar dramatiķiem mūsu labā mīļā Blaumaņa lugu darbību pārceļ uz mūsdienām un darba nosaukumam pieraksta klāt: „Skatuves variants pēc Rūdolfa Blaumaņa motīviem.”

Dažreiz pirmajā vietā paliek lugas pārveidotājs, piemēram, 2004. gadā Nacionālajā teātrī skatījāmies Blaumaņa „Pazudušā dēla” izrādē, bet nosaukumam sekoja piebilde: „I. Ābeles skatuves variants.” Teātrī ar šo variantu bija nopūlējies režisors Pēteris Krilovs, bet nekas nebija sanācis, izrādē drīz vien nācās no repertuāra noņemt, jo pavediens neturējās kopā. Blaumaņa lugas darbība bija pārceļta uz mūsdienām, Roplainis padarīts par uzņēmēju, kam pieder plaša kokzāģētava – gateris, un izveidojās nepārvaramas pretrunas: Blaumaņa laikā Krustiņa parāds – divi tūkstoši rubļu bija liela summa, bet mūsdienu uzņēmējam pāris tūkstošu atgūšana īpašas problēmas nerada. Krustiņš tika pārsaukts par Kristu, bet izrāde – neskanēja.

To pašu var sacīt par nākamo eksperimentu: Māra Zālīte pēc Blaumaņa drāmas „Uguni” motīviem bija izveidojusi lugu „Hotel Kristina”, ko Nacionālajā teātrī iestudēja režisore Baņuta Rubesa. Blaumaņa drāma bija pārvērsta mūziklā, aktieŗi centās un pūlējās, bet izrāde neieskanējās.

Kopš tā laika pagājuši seši gadi, un nu Dailes teātris skatītājiem piedāvā pavisam piedegušu rausi, kam īstenībā vairs nav pat nekāda rauša paskata. To gan sauc tāpat kā Blaumanim – „Trīnes grēki”, tikai, kas no lugas tos motīvus taisījis, minēts netiek, galvenais vaininieks ir lietuviešu izcelsmes režisors Rolands Atkačūns. Var saprast, ka Blaumaņa luga viņam ir sveša, Latvija un tās sadzīve pirms simt gadiem – arī, un režisors, nospriedis, ka viņam ar tādu Blaumanim un tādu lugu nav ko rēķināties, pagriezis to pavisam citā virzienā, lai viss spirinās kājām gaisā, gan jau publika smiesies, taču – nesmejas, jo pilnīgi ir nojaukta lugas uzbūve, loģika un darbības vieta, tēlu attiecības. Blaumaņa komēdijā darbība notiek divās lauku mājās – Mazbērzos un Lielbērzos, bet Dailes teātra izrādē viss sastampāts Rīgas Centrālārtirgus paviljonā. Pēc skata Mārtiņa Vilkārša darinātajām dekorācijām nav nekādas vainas – izskatās tieši kā Centrālārtirgū, taču lugas darbība nu nepavisam nesaistās

kopā ar konkrēto telpu, kas pilnīgi nojauc Blaumaņa tēlu attiecības.

Trīne padarīta par tirgus apkopēju ar slotu un atkritumu liekšķeri rokās, bet nekādu plāputašu viņā saskatīt nevar, un Dailes teātra teicamie aktieŗi nepelnīti kļūst par nevaroņiem, jo viņu atveidotajiem tēliem izsists loģiskais pamats zem kājām. Pēteris Liepiņš, Lilīta Ozoliņa, Vita Vārpiņa un citi nu šķiet kā izjokoti, kā piesmiesti, jo tēlu attiecībās trūkst loģikas. Raksturīgs piemērs ir Harija Spanovska tēlotāis Ābrams. Blaumanis viņu nosaucis par žīdu, tagad uz skatuves uznāk tāds izdarīgs vīreļis, kas nosaukts par ceļojošo tirgotāju Ābramu, bet viņam ar Blaumaņa radīto tēlu nav ne mazākā sakara. Ābrams pasaka pāris teikumu un pazūd. Cauri. Bet komika, kas saistās ar šo tēlu, ir zudusi, un arī šī tēla ilgā dzīvošana izplēn, jo izrādē Ābrama dēls Joske nepārādās. Ir pazudis pats galvenais – Blaumaņa neviltotais humors.

Ja man vaicātu, par ko šī izrāde

stums, ezeri un diķi aizsaluši. Ko lai te dara gulbji un meža zosis? Kļūst bēdīgi ap sirdi! Nolēmu aizlaist uz drusku siltāku pusi – uz Vīni. Es patiesi milu šo pilsētu, mani iepriecina Vīnes garīgā atmosfāra, brīnišķā architektūra un, protams, teātri.

Pirmajā dienā Vīnē mani sagaidīja nepatīkams pārsteigums: arī tur ir aukstums! Lai dotos pastaigā pa pilsētu, zem mēteļa nācās uzvilkt siltāku džemperu. Centrālajā ielās pavasara gaidās izlikti kafejnīcu galdiņi, bet krēslī sakrauti kaudzītē. Kas tik vēsā laikā uz tiem sēdēs? Un tad notika brīnums: nākamajā dienā uzspīdēja saulīte, kļuva manāmi siltāks, pēcpusdienā mēteļi nācās atstāt viesnīcā, bet ielās pie galdiņiem izvietotajos krēslos priecīgi sēdēja vīnieši un Vīnes viesi. Arī man uzlabojās garastāvoklis, jo it kā nejausi tika atgādāta latvietība un latvieši. Aizeju uz slavenāko no Vīnes teātriem – uz Burgteātri, pētīju tā 2011./2012. gada sezonas iestu-

kuŗā iejaucas visādi pārpratumi, ko cenšas kļiedēt brīnumdakteris Dulkamara, piedāvādams visistāko mīlas dzērienu, kas īstenībā ir parastais Bordo vīns. Nemorīno un Adinas mīlestību cenšas pajaukt arī seržants Belkore, taču viss beidzas laimīgi, jo vīrsroku bez jebkāda mīlas dzēriena ņem jauno cilvēku patiesā mīlestībā. Piedevām Nemorīno nodzied brīnišķu āriju, pēc kuŗras aplausi zālē negribēja rimties.

Iestudējums patiešām man patīka, jo tajā nekas nebija ne pārveidots, ne pieskaņots vai pielāgots citam laikmetam. Visi notikumi risinās nelielā Itālijas ciematā, izrādes dalībnieki tērpušies attiecīga laikmeta kostīmos, un pats galvenais, – visi tēli uz skatuves ir īsti, dzīvi cilvēki, kuŗu attiecībām viegli noticēt, un arī kuŗa dalībniekus uztveram kā reālus attēlotā ciema ļaudis. Par iestudējuma režisoru minēts Oto Šenks, precīzāk sakot, – iestudējuma pamatā ir Oto Šenka režija, un mēs skatāmies tās atjaunojumā. Un mani saintrīgēja kāda detaļa: 1883. gadā Rīgas Latviešu teātri pirmo reizi tika

Nākamajā vakarā devos uz Vīnes Burgteātri – Pilsētas teātri. Tas ir plašākais, varenākais, visaugstākā prestiža Vīnes drāmatiskais teātris, bet īpašu prieku rada apziņa, ka mūsu Alvis Hermanis ir tieši šī teātra režisors. Vai Burgteātris ir skatītāju visvairāk iecienītais teātris, man – iebraucējam ir grūti spriest, taču man bija izdevība redzēt patiešām izcilu, izrādē – Tenešija Viljamsa „Ilgu tramvaju”, ko iestudējis Dīters Gīzings, – izrādē par cilvēka ilgām un alkām pēc patiesības, pēc mīlestības. Vispilgtāk šīs alkas izpaužas Blansā, kas ierodas pie savas māsas Stellas. Tā ir Blansas gala stacija, jo no turienes viņu aizved uz nervu kliniku. Burgteātri Tenešija Viljamsa luga iestudēta tradicionāli šī vārda vispozitīvākajā nozīmē. Tā ir smalki veidota psiholoģiska drāma, kur galvenā uzmanība pievērsta cilvēku savstarpējām attiecībām un izrādes centrs ir teicams aktieŗu trijstūris. Pats galvenais un noteicošais šajā izrādē ir – patiesīgums. Ar neatslābstošu interesi varēja izrādē vērot atveidotā personāža attiecības, jo tas arī ir pats galvenais labas izrādes rādītājs.

Zīmīgas bija arī izrādes dekorācijas. Stellas mājvieta – tikpat kā tukša istaba, viens galdiņš, četri krēslī, ledusskapis, dažī plaukti, bet atbraukušajai māšai Blansai Stella var piedāvāt tikai saliekamo gultiņu, ko novieto turpat, lielajā istabā. Piedevām māja izskatījās jaušami šķība – sasvērusies uz vienu pusi, tāpat kā visu centrālo tēlu dabīve. Biļetes uz izrādē biju dabūjis tikai otrā balkonā. Tik tālu no skatuves nekad vēl nebiju sēdējis, tāpēc aktieŗu sejas izteiksmi saskatīt nevarēju, taču tēlu psiholoģiskās attiecības uztvēru visai skaidri. Mūsu teātros nereti ir otrādi – skatītājs sēž tuvu skatuvei, bet aktieŗu sacīto lāgā nevar uztvert, jo neskaidra runāšana te nereti ir tāda kā mūdes lieta. Burgteātri ir citādi: aktieŗi runā vienkārši, taču visu var labi sadzirdēt.

Punktu manai īsajai kultūras tūrei pielika Johana Sebastiana Bacha Jāņa pasijas koncertatskaņojums. Vīnē iedibinājusies tradīcija pirms Liieldienām gavēņa laikā atskaņot pasaulslavenās Bacha pasijas. Divdaļīgās Jāņa pasijas pamatā ir Jāņa evaņģelija teksts, un tā beidzas ar Jēzus pēdējiem vārdiem: „Tas ir piepildīts.” Klausoties Bacha pasiju milzīgajā, iespaidīgajā Stefana domā, pārņēma savādā, neparastā sajūta, varēja baudīt mūziku un pārdomāt savu dzīvi, arī vakardienu un rītdienu. Gan Bachs, gan Vīne katrā ziņā dod pozitīvu stimulu rītdienai. Un rītdien gaidīja jaunas izrādes Rīgā, vispirms jau „Žurka jeb Simt gramī Žurkas” Nacionālajā teātrī, kas turpina pirms daudzjiem gadiem iesāktu tradīciju pavasara pusē uz starptautisko teātra dienu skatītājus priecēt ar publicistiskas ievirzes darbu par mūsu reālo dzīvi. Kadreiz šo izrāžu centrā bija Žurka Kornēlija, nu viņas izrādē vairs neesot, tik vien palicis kā nosaukums: „Simt gramī Žurkas. Politiskais kabare”. Būs jāiet, jāskatās. Liieldienas beigušas...

Viktors Hausmanis

Skats no izrādes "Simt gramī Žurkas" Latvijas Nacionālajā teātrī

ir, es nespētu atbildēt, jo tā ir – par neko! Varbūt vēl varētu pieņemt mainīto darbības laiku, taču zaudēta ir Blaumaņa komēdijas jēga. Blaumanim tā ir luga par mūsu kādreizējiem laukiem, mūsu cilvēkiem, mūsu dzīvošanu, ko caurauž īsts, neviltošs, jauks humors. Tā nav tikai joku vai smiešanās luga, Blaumanis tajā vērsās pret kādu sendienu (un arī mūsdienu) netikumu – tukšu salmu kulšanu, plāpāšanu, apmelošanu, un aiz Blaumaņa jokiem ir aizslēpts īsts, dabisks, patiešs saturs. Dailes teātra izrādē no tā nav ne vēsts. Kļuva šķērmi. Izrādes laikā ne reizi neiesmējos. Bet rādīja taču Blaumaņa joku lugu! Nē, nevajadzētu darīt pāri mūsu gaišākajiem cilvēkiem, kuŗu pirmajā rindā redzam Rūdolfu Blaumanim. Mūsu patiešās vērtības nevajadzētu kropļot.

Pēc patiešām vērtībām

Pavasaris šogad mums padevis tāds diezgan neparasts. Liieldienas klāt, bet ārā sniegs un putenis. Kurzemē uzsnīga deviņus centimetrus bieza sniega kārtā, un naktīs gaisms atdziest zem minus grādiem. Žēl putnu, viņi priecīgi sirdi, labu ideālu spārnoti, atskrēja mājās, bet te – auk-

dējumu sarakstu, un tur starp citām izrādēm – Arturs Šniclers „Tālā zeme”. Režija: Alvis Hermanis. Jā, jā, lugu iestudējis mūsu Jaunā Rīgas teātra vadītājs Alvis Hermanis – arī Burgteātra štata režisors. Nākamajā vakarā dodos uz Vīnes operu. Skatos arī izrāžu sarakstu: 15., 18. un 21. aprīlī Richarda Štrausa opera „Rožu kavalieris”. Solistu sarakstā – Elīna Garanča. Žēl, ka tas nenotika manās viesu dienās. Katrā ziņā Elīna Garanča dzīvē tas ir notikums, jo pēc meitānas piedzimšanas viņa pirmo reizi atkal kāps uz skatuves. Vīnes operā dzied un ir dziedājusi gan Elīna, gan Egīls Siliņš. Eju gar Vīnes Mūzikas biedrības vareno, stalto namu un atkal pētīju afišu: 22. aprīlī simfoniskās mūzikas koncertā diriģēs Andris Nelsons. Lasu tālāk: vijolkoncerts – solo Baiba Skride. Ar tik daudziem latviešu māksliniekiem varam tikt vienā pašā mēnesī – aprīlī!

Protams, Vīnes apmeklējums nav domājams bez iegriešanās Valsts operateātrī, un šoreiz man laimējās tur noskatīties jauko, dzīvespriekā pilno Gaetano Doniceti operu „Mīlas dzēriens” – stāsts par jauna itāliešu puīša Nemorīno un Adinas mīlestību,

izrādīta austriešu komponista Johana Šenka opera „Sādžu dakteris” (īstenībā luga ar dziedāšanu), un gribas norādīt uz komponista Johana Šenka un režisora Oto Šenka iespējamo radniecību.

Solistu sastāvs Vīnes operā ir mainīgs, un katras operas jauniestudējumā piedalās citi, pieaicināti dziedātāji. Adīnas tēlotāja Hena Reisa dziedātājas gaitas sākusī Bavārijas Valsts operā, Nemorīno lomas atveidotāja Ramona Vargas dzimtene ir Meksika, bet viņš daudzkārt dziedājis Eiropas valstu operateātros. Belkores lomas tēlotājs – korejietis Tae Joong Jangs vokālo izglītību ieguvis Seulā, bet Dulkamaras lomas tēlotājs Ambrodžo Maestri debitējis Vašingtonas operā, pēc tam dziedājis Čilē, Sanfrancisko, Neapolē, Hamburgā, Berlīnē.

Pēc repertuāra saraksta secināms, ka katra opera tiek izrādīta trīs reizes mēnesī, pēc tam to noliek „atvilktnē”. Uz cik ilgu laiku – nezinu, taču izrādes Vīnes operā katrā ziņā arvien ir augstā līmenī, jo katram iestudējumam solistu ansamblis tiek veidots no dažādu valstu māksliniekiem, arī no Latvijas. Varu piebilst, ka biļetes gan ir krietni dārgas, kā visos lielajos operateātros.

Modernisms ir miris. Lai dzīvo postmodernisms!

Vai jūs zināt, kas ir pati dumjākā Dieva radība? Jūs teiksit: kode, slieka, aita. Nē, visdumjākais radījums ir komponists Latvijā.

Īsi pirms Klusās nedēļas Latvijas komponistu mītnē Baznīcas ielā notika gadskārtējā komponistu pilnsapulce, kurā runāja visi. Galvenais temats bija lamentācija – cik mums klājas grūti, kā mēs (no Kultūras ministrijas puses) esam aizmirsti un nevienam nevajadzīgi. Grūtirdība un žēlabas virmoja gaisā kā sadegušas papīra naudas pelni, kuŗu spožais saturs šodien nevienu vairs neuzrunā. Kaut komponistu biedru skaits tuvojas simtam, neviens no mums neuzdrošinājās bilst: laiks ir cits, un sadegušu papīru pelni nesniegs valsts pasūtījuma (un samaksāta!) dāsno un garšīgo baudas mirkli. Nu ko tur var darīt? Nav zāļu pret mulķību. Pasūtījumus izdara tikai kaimiņos igauņi, lietuvieši, somi un zviedri. Kopš Kultūrkapitāla fonds dzīvo bezdarbnieku palsta līmenī, neviens pasūtījums nav tieši veikts. Taču daži izveicīgākie pratuši apiet šo bezcerību, slēdzot līgumus ar orķestriem, koriem, atsevišķiem diriģentiem. Un tad no līdzekļiem, kas paredzēti kādam konkrētam koncertam, tiek neliela daļa arī autoram. Pārējiem jāpaliek grībošiem.

8. martā Spīķerņu koncertzālē (tajā ar briesmīgo akustiku) notika **divu jaunu mūziķu „mūzikālā teleportācija” koncerta: sarunas ar instrumentu un sarunas ar sevi. Emocijas mūzikā.** „Noskaņas caur gaismu un videogleznu.” Abi mūziķi (čello un klavieres) bija izvēlējušies klausītāju pārbaudītu repertuāru, taču interpretācija – „iziesana ārpus klasiskās mūzikas rāmjiem”, kā apgalvoja paši mūziķi, bija visai problēmatiska, lai neteiktu, nedaudz huliganiska. Pēdējos gados daudzu atskaņotāju mēģinājumi „pietuvināt klausītāju garīgām un dziļu saturu vēstījošām lietām” ir novecojusi mode. Video, gaismas, datorefektīvie bieži nespēj noslēpt mūzikālā vēstījuma nevarību, ko gan nevar teikt par abiem latviešu mūziķiem. Viņiem tīri labi paveicās veikt savu mūzikālo uzdevumu, šoreiz otrā plānā atstājot visu filozofēšanu un pārējo anturāžu. Kpumā koncerts deva jaunu atziņu, ka vecs galds un krēsls ir krietni labāki par modernu limētā finiera ražojumu.

2. martā Lielajā ģildē kārtējo reizi uzstājās šveiciešu obojists un komponists **Heincs Holligers kopā ar Sinfonietta Rīga.** Holligers Šveices pilsētiņā Langentālē nāca pasaulē 1939. gada 21. maijā ģimenē, kuŗā mūzika bija lielā godā (vai Viduseiropā ir kāda vieta, kur mūziku nemilētu?). Studējis Bernē pie S. Veresa un Parīzē pie skandalozi slavenā – tajā laikā – Pjēra Bulēza. Šodien izcila diriģenta. Vēlākos gados Holligers strādā par obojas pedagogu Freiburgas mūzikas augstskolā, koncertē, piedalās ar saviem darbiem dažādos

modernās mūzikas festivālos. Īpaši biežs viesis viņš ir poļu „Varšavas rudens” festivālos, kur arī pirmo reizi viņa spēli dzirdēju 1976. gadā.

Oboja nav instruments, kas spētu aizpildīt veselu koncerta programmu. Taču, ja izmanto visu daudzo šī instrumenta spēles iespēju dažādību: spēli ar iemutni, bez iemutņa, pūšanu atsevišķos instrumenta posmos, intervallu un pat akordu spēli (ko bez pastiprinātajiem nevar dzirdēt), šņāksanu, dūksanu, idēšanu un vēl simtiem citu paņēmieni, tad pieņēmums par nabadzīgo – nazālo skaņu kā obojas raksturotāju neatbilst patiesībai. Oboja ir krāšņs instruments, ja ar to prot rikoties. Un Holligers to prot.

Holligera darbu saraksts ir visai plašs. Taču tajos vienmēr galvenā vieta ir obojai. Šodien skaņdarbus ar pārspīlētiem žestiem vai krišanu no krēsla vairs neņem nopietni. Laiks ir cits un tikumi citi. Šodien *Cardiophonia*

dus Heinca Holligera uzmanība galvenokārt mērķēta orķestra diriģēšanas virzienā. Pēdējos gados diriģentu pulkam piejaucēts krietns skaits bijušo instrumentālistu. Tas ir pareizi, un tam tā jābūt. Mūziķis, kas izaudzis orķestra vidē, labāk izpratis sirreālo orķestra vidi un orķestrantu domāšanas virāžas. Taču ir arī bīstami kļūt par kopas virtuveni, padevīgi paklausot visām orķestrantu vēlmēm. Vienam otram Latvijā jau savulaik gadījies izkalst un sažūt, stāvot uz diriģenta podiuma.

Holligers nav no tiem. Viņam ir savs sakāmais, un bieži tas ir pirmā brīdī grūti saprotams. Tā tas bija ar F. Šūberta IV simfoniju do minorā, 1810 (Traģiskā). Traģisms gan vairāk ir paša komponista personiskajās izjūtās, bez bēthoveniskā patosa un vispārinājuma. Taču šai darbā ir kāds trūkums, uz ko norādījuši vairāki diriģenti: te nav ne-vie-nas-pau-zes...! Diriģents piedevām visas četras daļas no-

Sinfonietta Rīga

histeriskos klimaksus vai viņa *Atembogen* ākstības Heincs Holligers bija aizstājis ar postmodernu ampelēšanu, kuŗā ar savu oboju kopā ar orķestri demonstrēja savu spēles paņēmieni katalogu. Šķiet, te visa bija par daudz, zilbju-skaņu spēles, virtuozu pasāžu izvirdumi, dažnedažādu tembrētu skaņu miriadas izšautas gaisā. Kaut kā pietrūka. Kaut kā cilvēciski vienkārša, kas aizķertu dvēseli. Tā vietā ekvilibristika un paštikme par publikas izbrīnā atvērtajam mutēm. Pēdējos ga-

spēlēja bez pārtraukuma! Riskanti! Toties viņa atskaņotais R. Štrausa „Obojas koncerts 1945” ir viens no komponista pēdējiem opusiem, netipisks mūzikālo izteiksmes līdzekļu taupības ziņā, bet galvenokārt klasisko formu izmantojumā. Četrdaļīgā koncertā nenoliedzami dominēja ausij tik tikamais Andantes mocartiskais tematisms, ko ieslēdza pirmās un ceturtais daļas viegli gaistošās skaņu vīzijas. Obojas partiju, protams, spoži un eleganti atskaņoja pats meistars Heincs Holligers.

Obojists, komponists un diriģents Heincs Holligers

Nedaudz pievīla koncerts 9. martā Lielajā ģildē, kur Liepājas festivāla „**Starptautiskās pianisma zvaigznes**” 20 gadu (!) jubilejas reizē uzstājās trīs pianisti, kā arī Liepājas simfoniski sava diriģenta Atvara Lakstīgalas vadībā.

Vienpadsmit gadus vecā amerikāņu pianiste Umi Garetā nepavisam ne bērnišķīgi nospēlēja V. A. Mocarta Klavierkoncertu K 488, kā arī vētrainu emociju bagāto *Skerco*. Apbrīnojami mūzikāli, precīzi un emocionāli pārliecinoši. Kā pieaudzis pianists!

Franču pianiste Laura Favrakāna L. Bēthovena 3. Klavierkoncertu nospēlēja... Nu jā! Nospēlēja, bet ne vairāk. Viss bija, kā komponists domājis, viss vietā, tikai, ko juta un domāja pati pianiste, to nevarēja līdz pēdējam brīdim izprast. Bet var arī tā. Nospēlēja tieši un precīzi visas Bēthovena notis un liec, lai domā klausītājs. Taču šodien gribu dzirdēt interpreta vēstījumu, kas izteikts ar komponista mūzikālā koncepta palīdzību. Citiem vārdiem – es vēlos dzirdēt, ko jaunu komponists ir iečiucstējis pianistes dvēselē.

Krievu pianists Andrejs Lačovs spēlēja Čaikovska 2. Klavierkoncertu Sol-mažorā, 1880, visai virspusēju opusu, kuŗā atkārtojās 1. Koncerta paņēmieni, ieceres koncepts un pat mūzikālie tēli. Lai kā pianists pūlētos, nekas prātīgs rezultātā neiznāca. Jeb, kā teiktu mūsu lielais Blaumanis: „Tām dzejas gabalam viela smirdoši veca un romantiska!” Smirdoša varbūt nebija, bet veca nūdien bija. Pianists ar savu krievu pianisma skolu nespēja neko mainīt. Taču varbūt vaina bija pašā pianistā? Krievu skolai nav tradīciju romantiskās mūzikas interpretācijā. Parasti viss tiek spēlēts pārāk uzputoti un pārsaldināti. Un vai Čaikovskim cukura trūktu?...

25. martā Komunistiskā genocīda dienai veltītu koŗa koncertu sniedza **Latvijas Nacionālās operas koris** sava koŗmeistara Aigara Meri vadībā. Protams, Lūcijas Garūtes kantāte „Dievs, Tava zeme deg!” ir īpašs simbols šādām reizēm. Īpaši pēc nesen notikušā agresīvā krievu uznāciena ar referendumu! Kantāte atgriezies

mūsu dzīvē un palīdz bieži apjaut, kas mēs tādi esam un ko vēlamies.

Ērģeļu pavadījums bija pārinstrumentēts pūtēju orķestrim visai veiksmīgi. Tā bija jauna dimensija šim traģiskajam un vienlaikus optimistiskajam darbam – ikonai mūsu kultūrā. To bija paveikusi jaunā, nenoliedzami talantīgā komponiste Anitra Tumševica. Tenors Viesturs Jansons un bass Richards Mačanovskis godam tika galā ar saviem solistu uzdevumiem. Neparastu, pilnīgi hipnotizējošu iespaidu atstāja *Tēva-reize*. Te vairs nav ko piebilst!

Mazāk uzrunāja postmoderniskā koķetēšana ar kultūras zīmēm Džona Tavenera „ekstatiskā” koŗa meditācijā *Svyati* ar Jēzus (?) balss imitāciju elektroniski pastiprinātam čello. Arī Gijas Kančēli mūzika nūdien sāk krist uz nerviem! Cik var atkārtot pats sevi! Un vienmēr vienās un tajās pašās „variācijās” – garš klusums un blaukš! – agresīvs belziens pa ausīm. Viens un tas pats. Nu jau pat dažādības pietrūkst.

Taču Garūtes mūzikas pārcilvēcisko spēku šie darbiņi nespēja nodzēst. Komponisti Latvijā tiešām var justies kā tāri un zvirbuļi, jo koncertorganizatori koncertiem paredzēto lieso naudiņu palaiž pa visiem pasaules vējiem, lai gan vajadzētu dot iespēju ja ne katrā, tad vismaz ik otrā koncertā atskaņot pa kādam latviešu komponistu skaņdarbam. Lai šādi notikumi būtu nevis saviesīgu biznesvakariņu, bet ikdienas ēdamreizi pamatēdiens. Klausītāji nenāks uz koncertiem? Mulķības, kuŗas nav pārbaudītas. Inertums un tuvredzība gan. Un tāpēc ir labi, ka ir tāda komponistu radošā kopa kā savienība, kuŗa vismaz laiku pa laikam uzdrošinās ko iebilst, saldajam ikdienas ķīselim piebērt piparus! Ja arī zviedri un igauņi mīl savus nacionālos kadrus, atrod līdzekļus mākšlām un ne tikai ziņģēm, tad mēs būsīm nevis pingvīni, bet odi un dunduri, kas prot ne vien dūkt, bet arī iekost. Kā savulaik teicis slavenais Blēzs Paskāls: „Cilvēks ir niecīgs tāpēc, ka zina savu likteni, bet viņš ir liels, jo to apzinās.”

Pauls Dambis

„Es noteikti gribētu kaut ko dot atpakaļ Latvijas futbolam..”

Pagājušā gada augusts sākās ar cerību, ka Anglijas Premjerlīgā atkal būs pārstāvēta Latvija, taču šīs cerības nepiepildījās, jo Latvijas izlases kapteinis **Kaspars Gorkšs**, kas *Queens Park Rangers* bija palīdzējis izcīnīt vietu vienā no pasaules augstākā prestiža līgām, tika pārdots citai komandai – līgu zemāk. Lai arī šosezon neizdevās debitēt premjerlīgā, kopā ar savu jauno klubu *Reading* viņš spēlētus soļus preti premjerlīgas universam. Taču līdztekus spēlēm klubā un izlasē Kaspars arī domā un reālīzē ieceres par futbola attīstību un populārizēšanu Latvijā. Par vēl nereālizētiem mērķiem, iecerēm, profesionālā sporta vidī, iedzīvošanas Anglijā un futbolu Latvijā ir arī mūsu saruna.

Kā nokļuvi Anglijas futbola vidē – kas bija tie izšķirīgie priekšnosacījumi, lai šeit nokļūtu?

Kā zināms, Anglijas futbola līmenis ir viens no augstākajiem visā pasaulē un katram sportistam gribas spēlēt pēc iespējas augstākā līmenī. Pēdējo gadu, pirms pārcēlos uz Angliju (2006./2007.gada sezona), es pavadīju Latvijā (FK *Ventspils* sastāvā), un toreiz UEFA kausā spēlējām pret *Newcastle United*, un izbraukuma spēle *Newcastle* 45 tūkstošu skatītāju priekšā atkal atdzīvināja „garšu uz futbolu” un vēlmi spēlēt Anglijā, kas vienmēr ir bijis mans sapnis. Tieši tajā spēlē komandai izdevās veiksmīgi nospēlēt aizsardzībā, un drīz vien saņēmām piedāvājumu no *Blackpool* un bez nekādas apdomāšanas pārcēlos uz Anglijas ziemeļiem.

Vai šī bija tava futbolista sapņu zeme un tāda ir joprojām?

Jā, tā bija mana sapņu zeme, kur nokļūt, kur spēlēt, jo atbilst manis piekoptajam spēles stilam, un arvien vēl tāda ir, jo ir daudz nepiepildītu mērķu – garša pēc panākumiem vēl nav zūdusi.

Ar kādām izjūtām tu uzsāki 2011./12. gada sezonu?

Sezona tika uzsākta ar ļoti pozitīvām emocijām, jo pagājušajā gadā izdevās tikt premjerlīgā un šķita, ka vēl viens no maniem mērķiem būs piepildīts, bet tā nu sanāca, ka, sezonai sākoties, klubs mani pārdeva uz citu klubu tajā pašā līgā, kur biju spēlējis aizvadītajā sezonā. Tāpēc arī sezonas sākums emocionālā ziņā sanāca ļoti saraustīts.

Vai kluba maiņa tevi pārsteidza nesagatavotu, vai tomēr *Queens Park Rangers* lika nojaut, ka vēlas tevi pārdot?

Vienā brīdī tas diezgan nepārprotami ar dažādiem mājieniem tika pasniegts, un tad es sapratu, ka neatkarīgi no tā, kā es spēlēšu, kā es trenēšos, šajā komandā es esmu savu pēdējo spēli nospēlējis.

Kādas ir šā brīža izjūtas, kad tuvojas sezonas nobeigums un *Reading* klubs pretendē uz iekļūšanu premjerlīgā?

Sezonas sākums komandai sanāca smags, tāpēc arī mērķi tika nosprausti daudz pieticīgāki, nekā tie ir šobrīd. Pašlaik esam otrajā vietā līgas kopvērtējuma tabulā, – šķiet, pašas lielākās spēles priekšvakarā, jo sestdien ir jāspēlē ar 3. vietā esošo koman-

du, kas atpauk tikai par vienu punktu (intervija notika trīs dienas pirms *Reading* spēles ar *West Ham United*. Spēlē *Reading* svinēja uzvaru ar 4:2, un pirmos vārtus uzvarētāju labā guva tieši Kaspars, tajā brīdī panākot rezultāta izlīdzinājumu – red.). Esmu ļoti pacīlātā garastāvoklī un domāju, ka arī visa komanda jūtas tāpat. Cerams, ka mums izdosies izdarīt vēlreiz to pašu, ko pagājušajā gadā paveicu ar *Queens Park Rangers*. Taču vēl ir pārāgri spriest – vēl jānosspēlē

Kaspars Gorkšs (pa labi) *Queens Park Rangers* krekliņā

septiņas spēles. Reāli ir trīs komandas, kuŗas cīnās par tām divām vietām, un mēs esam viena no tām, taču to, kuŗa nonāks augšgalā, mēs uzzināsim 28. aprīļa pēcpusdienā. Tad arī būs skaidrs – būs vai nebūs jāspēlē papildu spēles (kopvērtējuma pirmo divu vietu ieguvējas automatiski iekļūst premjerlīgā, savukārt 3. līdz 6.vietas ieguvējas savā starpā cīnās par atlikušo ceļazīmi uz premjerlīgu – red.).

Kādas ir lielākās atšķirības starp šiem trim Anglijas futbola klubiem, kuŗos esi spēlējis?

Galvenokārt jau atšķiras organizācijas līmenis. *Blackpool* tas vispār bija ļoti zems – kad ar viņiem parakstīju līgumu, komanda cīnījās Anglijas trešajā spēcīgākajā līgā un tad iekļuva otrā līgā. Organizācijas līmenis bija tāds, ka tomēr gribētos kaut ko labāku. Turklāt, ievērojot to, ka pagājušajā gadā viņi cīnījās premjerlīgā, liekas nesaprotami, kā dažā ziņā klubs vēl ir tik ļoti neorganizēts.

Queens Park Rangers viss bija kārtībā ar treniņu laukumiem un treniņu bazēm un visu pārējo, bet, tā kā klubam bija ļoti ambiciozi vadītāji, kuŗi mainīja trenerus ik pēc diviem mēnešiem, tad nebija nekādas stabilitātes.

Reading tādā ziņā, šķiet, ir unikāls klubs, jo principā man nav nekas jādara, viss tiek izdarīts manā vietā; man galvenais ir ierasties uz treniņiem un spēlēm. Klubam ir arī tāda nostādne, ka viņi paraksta līgumus ar futbolistiem, neievērojot viņu profesionālo sniegumu, bet novērtējot, kādi viņi ir kā cilvēki. Par katru spēlētāju tiek sakopots liels fails: kāds viņš ir sadzīvē, kādas ir viņa aktivitātes, kādas problēmas ar viņu bijušas ie-

priekšējos klubos utt. Pamatojoties uz visu šo ievāktu informāciju, izlemj – pirkt spēlētāju vai ne. Tādējādi viņiem ir izveidojies fantastisks kolektīvs gan spēlētāju, gan treneru ziņā: sākot ar jauniešu treneri un beidzot ar prezidentu. Klubā valda ļoti sirsnīga atmosfāra – pat sezonas sākumā, kad rezultāti nebija tik spīdoši, nebija nekādu iemeslu, par ko varētu sodīt spēlētājus vai treneri. Ir pat grūti atrast kaut ko negatīvu, ko varētu minēt par šo klubu.

Kā tu kopumā vērtē Anglijas futbola vidē – ko Latvija no tās varētu mācīties?

Latvijai vēl tāls ceļš ir ejams. Principā šīs divas vides nav salīdzināmas. Šeit tā ir milzīga mašīnērija, industrija – milzīgs bizness, kuŗā grozās astronomiskas summas. Līdz ar to visur, kur ir nauda, ir arī intrigas un negatīva pieskaņa. Nav jau tā, ka tas ir tikai tīri futbols un cauri. Tāpēc domāju, ka īsti nav par ko gausties.

Dzīve Anglijā un dažādās tās pilsētās: kur bija vieglāk iedzīvoties un kāpēc? Cik daudz klubs palīdz ar sadzīves kārtotiem?

Londonā bija visvieglāk, jo man, nākušam no Rīgas, Blekpūla bija par klusu un garlaidīgu. *Reading* klubā būtībā var iet un prasīt palīdzību ikvienā sadzīves jautājumā, – viņi piešķirs cilvēku, kas palīdzēs sakārtot visu sadzīvisko, piemēram, jaunas dzīvesvietas meklējumus, pārvākšanos, jaunas automašīnas iegādi utt. Viņi var palīdzēt ar visu – atliek tikai pavaicāt. Klubam ir ļoti daudz sakaru, kas izveidojušies gadu gaitā, palīdzot saviem ārzemju spēlētājiem.

Vai ir kas tāds, kā, šeit dzīvojot, ļoti pietrūkst no Latvijas?

Pietrūkst ģimenes un draugu, bet sadzīves ziņā īsti nekas, jo jau tik daudzus gadus esmu bijis prom no Latvijas.

Tava pieredze šeit Anglijā – vai cilvēki uzreiz zina, kas ir Latvija? Kādas ir visbiežākās asociācijas par Latviju?

Latvija un Lietuva šeit ir diezgan līdzīgi jēdzieni. *Queens Park Rangers* prezidents mani sauca par *Big Russian* – viņam vārds Latvija vispār neko neizteica. Reti kuŗš anglis ir ieinteresēts izprast atšķirības starp Latviju, Lietuvu un Krieviju. Ir arī tādi, kas bijuši

Latvijā, galvenokārt apmeklējot vecpuišu ballītes. Futbola vidē joprojām atceras Marianu Pacharu – viņu acīs tas ir lielākais eksports, kas nācis no Latvijas. Tas tomēr arī norāda, cik milzīga industrija ir futbols, ka spēlētāju, kuŗš Anglijā jau krietnu laiku nespēlē, joprojām atceras un tādējādi asociē ar Latviju.

Ar kādām izjūtām tu uztver ziņas par sporta biedru tragēdijām: piemēram, Kārļa Skrašņa bojāeju un Boltonas kluba futbolista Fabrisa Muambas piedzīvoto sirdstrieku spēles laikā?

Saskarsme ar nāvi, manuprāt, ir vispār ļoti jūtīga tema, kad cilvēks apzinās, ka ir kaut kas neizbēgams... Šādas ziņas par sportistiem atstāj ļoti lielu emocionālu iespaidu.

Ar Muambu notikušo es redzēju tiešraidē: mēs, visa komanda, braucām autobusā pēc uzvarētās spēles, skatījāmies Boltonas kluba spēli televīzijā un redzējām visu, kas tur notika. Pārņēma tādas sirreālas sajūtas, jo ir skaidrs, ka tas var notikt ar katru no mums, – sirds ir diezgan sarežģīts orgāns, un nekad nevar paredzēt, kas var gadīties. Mums komandā ir cilvēki, kuŗi ar Muambu spēlējuši kopš bērnības: viņš ir bijis viens no fiziskajā ziņā vislabāk attīstītajiem futbolistiem un nekad nav piedzīvojis veselības problēmas.

Man joprojām ir grūti runāt par to, kas notika ar Kārli, kaut arī viņu personiski nepazīnu. Viņš man bija kā elks. Ziņu par viņa aiziešanu saņēmām ceļā no izlases spēlēm. Lidoju uz Londonu caur Vāciju un, nolaižoties lidostā, saņēmām ziņu par notikušo. Bija grūti noticēt, ka tas ir viņš, bet vēl grūtāk bija iekāpt nākamajā lidmašīnā – diezgan ilgi nevarēju piespiest sevi virzīties uz izejas pusi.

Latvijas izlase septembrī uzsāks 2014. gada PČ kvalifikācijas turnīru. Kā tu vērtē ieļozētos pretiniekus (Grieķija, Lichtenšteina, Lietuva, Slovaķija, Bosnija un Hercegovina) un mūsu izlases cerības cīņā par iekļūšanu finālturnīrā?

Mana nostāja pirms katra kvalifikācijas cikla – tā ir kā jauna balta lapa, un mēs virzāmies jaunā virzienā, cerot, ka viss izdosies. Mūsu grupā visas komandas ir samērā līdzvērtīgas – nav vājas, bet nav arī no elites gala. Vai tas ir labi vai slikti, to mēs redzēsim, jo reizēm spēlei pret spēcīgām komandām ir vieglāk rast motīvaciju nekā pret vājāku pretinieku. Es domāju – ar maksimālu pašatdevi un nelielu sportisko veiksmi mums ir iespējams sasniegt labu rezultātu.

Februārī Latvijā, kā zināms, bija referendums par to, vai piešķirt krievu valodai otras valsts valodas statusu. Futbols Latvijā vienmēr ir uztverts par krievvalodīgo sportu, – vai kopš šim saasinātajam politiskajam attiecībām ir bijis jūtams saspīlējums arī futbola vidē?

Absolūti ne. Vispār sports kopumā jānošķir no jēlkādām politiskām peripetijām. Tā ir katra personiska darīšana – par ko viņš balso, un kā viņš balso, bet tas netiek iznests uz laukuma. Varbūt

kāds kādu, kā saka, „pavelk uz zoba”, bet tas ir labdabīgi, un problēmas ar tādiem jautājumiem nekad nav bijušas.

Es arī nepiekrītu, ka futbols ir krievu sporta veids, jo ļoti daudzi latviešu puīši tajā trenējas un daudzas komandas veido latviešu spēlētāji. Manuprāt sports arī nebūtu jādala krievu vai latviešu sporta veidos, jo mēs visi pārstāvam Latviju un tur nav svarīgi, kādā valodā runā ģimenes lokā. Varu teikt, ka izlasē visi puīši ļoti labi runā latviski un par valodu prasmi neviens necenšas otru jēlkādi pazemot vai padarīt par mazāk vērtīgu: galu galā mēs pārstāvam vienu valsti un cīnāmies par vieniem mērķiem.

Kā tapa ideja par futbola nometni Nr. 13 bērniem vecumā no 10 līdz 14 gadiem, kuŗa jūnijā norisināsies Latvijā?

Paradoksālā kārtā futbols, kas ir pirmā numura sporta veids pasaulē, Latvijā nikuļo un netiek īpaši populārizēts. Tā kā esmu diezgan ilgi spēlējis futbolu un, braukājot apkārt, redzējis, kā tas attīstās citās valstīs, kļūst mazliet skumji, ka Latvijā tas tā nav. Tāpēc ar domubiedru grupu izlēmām, ka ir jāmeģina kaut ko lauzt mūsu domāšanā un varbūt gāzt tās barjeras – priekšstatus, kādi cilvēkiem ir par futbolu. Parādīt, ka tas tomēr ir pirmā numura sporta veids pasaulē, un rosināt cilvēku aktivitāti, lai viņi arī vairāk ietu uz spēlēm. Izlēmām to sākt tieši bērnu līmenī. Nometnei ir piesaistīti speciālisti, kas strādājuši ar mani vai kopā ar mani. Ārzemju speciālistiem ir pārsteigums, ka nekas tāds Latvijā iepriekš nav noticis. Visi uzrunāti ar lielāko prieku ir bijuši gatavi iesaistīties. Doma ir tāda, ka šī nometne būs tikai sākums: nākotnē ir paredzēti dažādi futbola projekti ar skolām un reģioniem. Līdz šim nometne guvusi ļoti lielu atsaucību – gan drīz visas 60 vietas ir aizņemtas. Redzot lielo aktivitāti, rodas doma organizēt arvien vairāk un vairāk. Kas zina, varbūt pēc gadiem desmit Latvijā futbols būs pirmā numura sporta veids, un ar savām aktivitātēm kādu mazu procentu tajā visā būšu ielicis arī es.

Kādas ir nākotnes ieceres – vai esi jau domājis, ko gribētu darīt pēc profesionālās futbolista karjeras beigām? Kur tu nākotnē vēlētos dzīvot?

Es esmu mānītkrīgs un pašlaik, kamēr vēl varu skriet un man tas sagādā prieku, koncentrējos uz savu profesionālo karjēru. Gan jau dzīve kaut kā ierādīs, kuŗa būs tā nozare, kur es turpināšu darbošanos. Vai tas būs futbols, nezinu, taču es noteikti gribētu kaut ko dot atpakaļ Latvijas futbolam, kas man tomēr tik daudz ir devis. Vai es būšu aktīvs, strādājot par treneri, vai kādā citā veidā, grūti teikt, jo šobrīd šķiet, ka gribētos sevi apliecināt arī kādā citā nozarē. Futbola propagandētāja lomā es tomēr labprāt sevi redzētu, jo gribētos, lai futbols Latvijā iegūtu daudz lielāku atzinību, nekā tas ir šobrīd.

Terēze Bogdanova

NOVADU ZIŅAS

Lielākā vides sakopšanas talka Latvijā, Eiropā un pasaulē

Sestdien, 21. aprīlī, no pulksten 9.00 vienlaicīgi visā Latvijā un vairākās Eiropas un pasaules valstīs notiks Lielā talka, ko rīko biedrība Pēdas LV, Latvijas Valsts prezidenta kanceleja, Latvijas Pašvaldību savienība, domubiedru grupa Tīri meži sadarbībā ar Rīgas brīvostas pārvaldi, Latvijas valsts meži, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, RIMI, uzņēmumu L&T, LASUA, Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamentu, Eiropas Kultūras galvaspilsētas direkciju, Dabas aizsardzības pārvaldi, Latvijas Ainavu arhitektūras biedrību, Jauno arhitektu kustību, Rīgas tehnisko universitāti un portālu www.kurtuesi.lv.

Lielās talkas galvenā koordinatore ir biedrības Pēdas LV vadītāja Vita Jaunzeme, un katrā pašvaldībā ir savi talkas koordi-

nātori. Lielās talkas patrons no 2008. līdz 2011. gadam bija Latvijas Valsts prezidents Valdis Zatlers.

Lielās Talkas tradīcija aizsākās 2008. gada 13. septembrī. Tā bija rakstnieces un bijušās diplomātes Annas Žigures ierosme dāvināt Latvijai tās 90. dzimšanas dienā tīru un sakoptu valsti. Pati ideja aizgūta no Igaunijas, kas vides sakopšanu visas valsts mērogā pirmoreiz rīkoja 2008. gada 3. maijā. Nākamās talkas Latvijā notika katru gadu pavasarī, kad tūkstošiem cilvēku ar Latvijas Valsts prezidentu Valdi Zatleru un Ministru prezidentu Valdi Dombrovski priekšgalā piedalījās Latvijas apkārtējās vides sakopšanas talkās.

Lielās Talkas mērķis ir līdz 2018. gadam - Latvijas 100. dzimšanas dienai - padarīt Latviju par tīrāko un vislabāk sakopto vietu pasaulē. Dot iespēju dabai atveseļoties, attīrot to no atkritumiem, kā arī mudināt iedzīvotājus pašiem labiekārtot vidi sev apkārt un rūpēties par to. Talkas rīkošanas ideja pamatota uz brīvprātīgu līdzdalību vides sakopšanā, lai veicinātu tautas saliedētību, pozitīvismu un labi padarīta darba apziņu.

Lielā talka pārkāpusi valstu robežas, kopš 2008. gada pasaules valstīs savas zemes sakopšanas

talkās kopumā piedalījušies jau 1 300 000 cilvēku. Nacionāla mēroga apkārtējās vides sakopšanas darbi notikuši ne tikai Latvijā un Igaunijā, bet arī Lietuvā, Slovēnijā, Rumānijā, Portugālē, Kostarikā un Indijā. Turklāt Nepālā 2010. gada maijā kāda alpinistu grupa sakopa arī Everesta virsotni. 2011. gadā nacionāla mēroga talkošanas kustība aizsākās Somijā, Itālijā, Ukrainā, Austrālijā, Brazīlijā un Serbijā. Savukārt starptautiskā domubiedru grupa *Let's Do It* (koordinācijas centrs Igaunijā) 2012. gadā iecerējusi rīkot Pasaules talku.

Lielā talkā aicina ne tikai vākt atkritumus, bet darīt arī citus labus darbus – stādīt kokus, veidot puķu dobes, darināt putnu būriņus, atjaunot žogus, soliņus, tiltiņus...

Latvijas Vides aizsardzības kluba (VAK) dabas sargs Edmunds Kance ierosinājis 21. aprīlī pievērst īpašu uzmanību nomaļām vietām ar neskartu dabu, kuŗas nereti ir īpaši aizsargājamas dabas teritorijas. Līdz šim talkas lielākoties norisējušas lielo apdzīvoto centru tuvumā. „2011.gada vasarā ceļoju gar Kurzemes jūrmalu, kur ir dabas liegums „Ziemupe”, starp Liepāju un Pāvilostu, gar Akmeņraga bāku līdz pat Rudupei uz Pāvilostas pusi. Teritorija ir ļoti

nomāļa, lielākoties tie ir valsts meži un liedags, kuŗā no jūras tiek izskalota dažāda draža, redzēju pat vecu televizoru, riepās, netrūkst makšķernieku atstāto atkritumu mazo upju grīvās. Ideālā gadījumā Lielā talka varētu aptvert jūras piekrasti visā Latvijā, prioritāri tieši nomaļajās neskartās dabas teritorijās,” rosina Edmunds Kance.

Katrs Latvijas iedzīvotājs varēja ieteikt kādu galveno talkošanas vietu. Visā Latvijā jau pieņemtas 303 vietas, kur noritēs darbi ievērojamu kultūrvēsturisko objektu, dabas taku, piepilsētas mežu un citu vietu apkārtnes sakopšanā.

Lielās talkas rīkotāji sadarbībā ar Latvijas Radio 2 līdz 16. aprīlim rīko akciju - sakrāt un nodot pēc iespējas vairāk plastmasas pudeļu korķiņus. Pirmais dalībnieks, kas atnesa savu pudeles korķi, ir komponists Raimonds Pauls. No korķiņiem 21. aprīlī nodibinājums Rīga/2014 Rīgas centrā veidos pasaules karti, kur ar sarkaniem korķiņiem tiks atzīmētas pasaules valstis, kur ik gadu norisinās Lielā talka. Citīgākie korķiņu

vācēji akcijas nobeigumā iegūs Lielās talkas rīkotāju un akcijas atbalstītāja veikala „Rimi” īpašas balvas. Pēc kartes izveidošanas un iespējami visvairāk savāko korķiņu rekorda uzstādīšanas tie tiks nogādāti uz otrreizēju pārstrādi, lai uzsāktu jaunu dzīvi.

21. aprīlī notiks arī Starptautiskā Baltijas jūrai veltītā konkursa „Lietu otrā dzīve” atklāšana. Jūras piekrastē atrodams ne viens vien cilvēka atstāts vai no jūras izskalots priekšmets. Reizēm tie pārsteidz un pat iedvesmo. Vides izglītības fonds, projekts MARLIN un Balticseanow.info aicina iedzīvotājus piedalīties konkursā un piešķirt piekrastē atrastajām lietām otro dzīvi. Konkurss vienlaicīgi norisināsies Latvijā, Somijā, Igaunijā un Zviedrijā. Darbu iesūtīšanas termiņš ir š.g. 30. aprīlis (ieskaitot). Informācija: <http://www.videsfonds.lv/lv/marlin> un www.balticseanow.info/.

21. aprīlī Lielajā talkā aicina piedalīties ikvienu iedzīvotāju. Sakopsim savas mājas – planētu Zemi. Lai prieks dzīvot Latvijā, Eiropā un pasaulē!

Valija Berkina

ZIŅAS ĪSUMĀ

Babītes pagasta maizes ceptuve „Lāči” no 10. aprīļa līdz 18. maijam rīko izglītojošu konkursu skolēniem „Maizes akadēmija”. Konkursa 1. kārtā jāsatgato mājas darbs par maizi. Uz 2. kārtu tiks uzaicinātas sešas labākās klases no katras vecuma grupas, un maizes ceptuvē notiks mācības par maizes rašanās vēsturi, uzturvērtību, kā arī būs jāizcep savs maizes klaips.

Ogres kultūras centrā 12. aprīlī notika biedrības *Creativus* rīkotā konkursa skolēniem „Ko tu zini par Latviju?” fināls, kuŗā piedalījās pirmo divu kārtu eruditākās skolu komandas no Valķas, Liepājas, Rēzeknes, Preiļiem, Dobeles, Neretas, Jaunjelgavas, Jumpravas un Irlavas. Iepriekšējos gados fināls notika Latvijas Kaŗa mūzejā Rīgā. Šoreiz Ogrē uzvarēja Rēzeknes 1. vidusskolas komanda, kuŗas dalībnieki balvā saņēma planšetdatoru.

Līvberzes vidusskola 13. aprīlī ar lielu vērienu svinēja 165 gadu jubileju. Vienlaikus notika arī ceturtais skolas absolventu salidojums. Skolā mācās vairāk nekā 200 bērnu. Pašreizējās skolas pamatakmeni 1932. gadā iemūrēja ģenerālis Jānis Balodis. 2000./2001. mācību gadā skola ieguva vidusskolas statusu.

Latvijas Daudzbērnu ģimeņu biedrību apvienība, gatavojoties Starptautiskajai Ģimenes dienai, izsludina konkursu „Gada lielģimene 2012”. Pretendentu pieteikšana līdz 27. aprīlim. Goda titula ieguvēju paziņos Lielo ģimeņu dienā 21. maijā.

Valsts policija no 16. aprīļa visās Latvijas izglītības iestādēs rīko akciju „Droša vasara - tava vasara”. Bērniem un jauniešiem tiek atgādīnātas ceļu satiksmes noteikumu prasības, viņiem piedaloties satiksmē kā velosipēdistam, gājējam vai automašīnas pasažierim, kā arī pamatpatiesības, kas jāievēro, atpūšoties pie ūdenstīlpēm, spēlējoties māju pagalmos un rotāllaukumos.

Kultūras ministrija piešķirusi vairāk nekā 8000 latus Vidzemes reģionam, lai nodrošinātu profesionālās mākslas pieejamību kultūras notikumos. Nauda sadalīta vienlīdzīgi starp visām reģiona pašvaldībām.

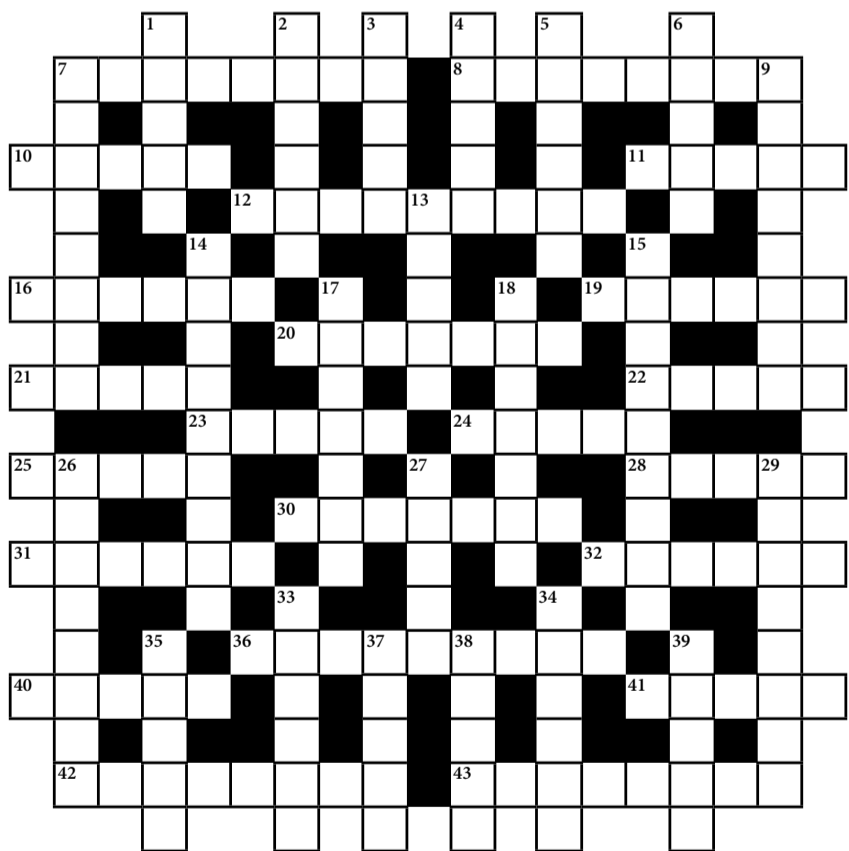
Rēzeknē top piemineklis Latgales patriotam, gleznotājam, dzejniekam un kultūras darbiniekam Antonam Kūkojam (1940 – 2007), kuŗu veido tēlniece Svetlana Skačkova. Pieminekli paredzēts atklāt 8. augustā - 3. Pasaules latgaliešu kongresa laikā.

Liepājā 12. aprīlī uzsākta jaunas - 1,6 km garas tramvaja līnijas izbūve, ko plāno pabeigt līdz oktobrim. Darbu izmaksas - 10,7 miljoni latu, no tiem 7 miljonus segs ES fonds. Liepājas tramvaja līnija (13 km) ir vecākā Baltijas valstīs. Tramvajs ir videi draudzīgāks un ātrāks pārvietošanās veids. Gada laikā uzņēmums „Liepājas tramvajs” pārvadā aptuveni 6 miljonus pasažieru.

Jelgavas psihoneuroloģiskajai slimnīcai „Ģintermuiža” šogad aprit 125 gadi. Jelgavas Jāņa draudzes mācītājs Ludvigs, Traugots, Kristiāns, Fridrihs Katerfelds (1843-1910) 1887. gadā dibināja pirmo dziedinātavu gara slimniekiem Kurzemē. Mūsdienās tā ir moderna slimnīca un viena no lielākajām darba devējām un nodokļu maksātājām Jelgavā, – slimnīcā strādā 530 darbinieku.

Isziņas sagatavojs Valija Berkina

Krustvārdu mīkla Sastādījis Kārlis Pētersons

Līmeniski. 7. Sabiedriskie transportlīdzekļi. 8. Anġļu kaŗavadonis (1599-1658). 10. Visplašāk lietotā dabas izejviela. 11. Amūras pieteka. 12. Kultūras attīstības posms Rietumeiropā. 16. Atzīmes mācību iestādēs. 19. Valsts galvaspilsēta Eiropā. 20. Operas literārais teksts. 21. Kallu dzimtas augs. 22. Osta pie Reinas. 23. Liekot rokas apkārt, kļaut sev klāt. 24. Lielbritānijas administratīvi politiskā sastāvdaļa. 25. Teikt nepatiesību. 28. Pilsēta Francijas austrumos. 30. Elek-

triskās mašīnas nekustīgā daļa. 31. Priekštecis. 32. Reakciju virkne – sekas spēcīga kairinātāja iedarbībai uz organismu. 36. Vārdnīca. 40. Dievu valdnieks vēdismā. 41. Alkoholiski dzērieni. 42. Profesionāls lomu tēlotājs teātra izrādēs, kinofilmās. 43. Kundzes (Spānijā).

Stateniski. 1. Gaujas pieteka. 2. Uztraukums, bažas. 3. Latviešu fotomākslinieks (dz. 1933). 4. Detaļa būvkoķu sastiprināšanai. 5. Pilsētvalsts antīkajā pasaulē. 6. Anġļu rakstnieks (1866-1946). 7.

Raiņa memoriālais mūzejs. 9. Trauku komplekti noteiktam cilvēku skaitam. 13. Pārtikas produkts. 14. Mācību periods augstskolās. 15. Halogēnu grupas minerāls. 17. Brīvslidojuma figūra daiļslidošanā. 18. Spēcīgākā dzīsla auga lapā. 26. Gaumīga, smalka. 27. Ķīmisko elementu vismazākās daļiņas. 29. Neliela soma vai kārba noteikta priekšmetu komplekta, piem., manikīra piederumu ievietošanai. 33. Suņu šķirne. 34. Pasaku būtne, kas dzīvo ūdenī. 35. Sala Vidusjūrā. 37. Latviešu dziedātājs (1878-1966). 38. Konditorejas izstrādājums. 39. Ļoti indīga čūska.

Krustvārdu mīklas (BL Nr. 16) atrisinājums Līmeniski. 1. Paipala. 4. Stabule. 8. Avene. 9. Bulta. 11. Aile. 13. Elle. 14. Aronija. 15. Mētras. 17. Sapali. 21. Osaka. 22. Gars. 23. Kīto. 24. Abava. 30. Atlāss. 32. Sabuļi. 33. Lutināt. 34. Aust. 36. Pele. 37. Teles. 38. Elsas. 39. Atveres. 40. Beretes.

Stateniski. 1. Pagalms. 2. Puve. 3. Lankas. 5. Trulas. 6. Bute. 7. Enġelis. 8. Alata. 10. Alķas. 12. Anīta. 16. Atbalss. 18. Abatīja. 19. Kosas. 20. Ķakas. 25. Aplis. 26. Savanna. 27. Plūst. 28. Suķes. 29. Pipetes. 31. Slīede. 32. Stelpe. 35. Tepe. 36. Pase.

Redakcija atvainojas

Apvainojamies lasītājiem par mūsu laikraksta 12. un 13. nr. krustvārdu mīklā ieviešos kļūdu. Paldies par aizrādījumu!

LATVIEŠI AMERIKĀ

Piedalīšanās latviešu sabiedriskajā dzīvē dod garīgu piepildījumu

Taira Zoldnere

Par Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības jauno valdes priekšnieci ievēlēja Taira Zoldnere. T. Zoldnere dzimusi Rīgā, 2005. gadā viņa pārcēlās uz dzīvi Ziemeļkalifornijā, un saprata, ka pieaugušam cilvēkam iedzīvoties jaunā vidē nebūt nav viegli. Viens no svarīgākajiem notikumiem Amerikā bijis Dziesmu svētki, tātad vajadzēja sagādāt tautas tērpu. Turklāt pašai radies jautājums: vai Latviju idealizēju? Atbilde: gan jā, gan nē. Protams, Latvijas Tairai ļoti pietrūkst, lai gan divas reizes gadā viņa brauc uz Latviju un labi zina, kas notiek dzimtenē.

Taira Zoldnere studējusi medicīnu un psiholoģiju, taču vidē, kur tiek runāta cita valoda, radusies tāda kā zaudējuma sajūta. Kādā no Latvijas apmeklējumiem Taira nopirkusi norvēģu rakstnieka un sociālantropoloģijas profesora T. H. Ēriksena grāmatu „Saknes un pēdas” ar apakšvirsrakstu „Identitāte mainīgā laikā”. Šī grāmata uz laiku kļuvusi par Tairas rokasgrāmatu „pārceļotāja” identitātes izpratnē. T. H. Ēriksena iedvesmota, viņa sākusī iz-

mantot savu identitātes pielāgošanas potenciālu.

Sanfrancisko 2010. gadā notika Amerikas latviešu apvienības gadskārtējais kongress, kurā piedalījās arī Taira Zoldnere. Kongresā viņa satikusi aktīvus latviešus no visas Amerikas, iepazīnusi ar ALAs pārstāvjiem, Latvijas vēstniecības darbiniekiem, ar Amerikā dzimušiem jauniešiem, kuri vēlas būt latvieši. Tuvojoties 10. Saeimas vēlēšanām, Taira Zoldnere piedalījās vēlēšanu iecirkņu darbinieku apmācību kursos Latvijas vēstniecībā Vašingtonā.

Kopš pagājušā gada Taira Zoldnere ir Amerikas latviešu apvienības valdes sekretāre. Viņa bija iecirkņa vadītāja tautas balsošanā par latviešu kā vienīgo valsts valodu, un bijis prieks, ka tajā piedalījās divas reizes vairāk cilvēku nekā iepriekšējās Saeimas vēlēšanās.

Ir vairāk nekā skaidrs, ka viens no mūsu kopējās identitātes pamatakmējiem ir latviešu valoda, un Taira aicina latviešus ASV apzināties, cik svarīgi latviešiem ārzemēs saglabāt latviešu valodu. Kopības sajūtu iespējams saglabāt, dziedot kori, spēlējot teātri, svinot svētkus, atbalstot latviešu sabiedrību Ziemeļkalifornijā un palīdzot latviešiem Latvijā.

Tairas pārliecība: „Kaut arī lat-

vieši skaitliski ir maza tauta, mēs būsim stipri, ja atcerēsimies – latvietis latvietim ir draugs, palīgs un atbalsts vienmēr un visur.”

Ir uzsākta Ziemeļkalifornijas

latviešu biedrības archīva sako-pošana. Latvieši, kuriem mājās glabājas dokumenti par biedrības vēsturi: sēžu protokoli, atskaites, vēstules, „Ziemeļkalifornijas Ap-

skata” numuri, fotografijas u. tml., lūgums tos atvest uz biedrību vai sazināties ar Meldru Atteku, e-pasts: meldra.attaka@gmail.com

MA

Ziemeļkalifornijas latviešu biedrības valde: 1. rindā no kreisās: sarīkojumu vadītāja Zinta Zariņa, priekšsēdes vietnieks Normands Melbārdis, priekšsēde Taira Zoldnere, līdzšinējais priekšsēdis Aldis Simons, Iveta Ferraza, sekretārs Andris Pētersons; 2. rindā: Andris Hincenbergs, revīzijas komisijas pārstāvis Gvido Bergmanis, Informācijas nozares vadītāja Una Veilande, kasieris Andrs Ziediņš, biedrzine Māra Linde, kasiera palīgs Uldis Ramāns, ALAs pārstāvis Andris Ramāns, mājaslapas administrators Jānis Birznieks; nav Emīla Elstiņa, Izglītības nozares vadītāja Elzas Hesas

Dienvidkalifornijas latviešu biedrības pilnsapulcē

Uz Dienvidkalifornijas latviešu biedrības pilnsapulci 18. martā ieradās tikai 20 dalībnieku, lai gan biedrībā ir vairāk nekā 300 biedru. Iemesls, kāpēc tik maz – kārtējais Losandželosas maratons, kas sākas netālu no latviešu nama, tāpēc brīvceļi bija slēgti, un apkārtceļi pārāk tāli. Tā kā jau kādu trešo gadu pēc kārtas biedrības pilnsapulcē un maratons notiek vienā dienā, puspagokam, puspanopietnam tika nolemts aicināt sekmīgo vecveglatlietu Guṅti Lindi cauru gadu vadīt treniņus, lai maratonā var piedalīties arī biedrības biedri, kā arī laikus uzzināt maratona datumu un pilnsapulci rīkot citā dienā.

Pilnsapulcē notika latviešu nama otrā stāvā ilggadējo, aktīvo biedrības biedru Alfona un Ināras Reinu piemiņas telpa, un sapulci sākot, vispirms ar klusuma brīdi tika pieminēti neaizmirstamie darbarūki, nesē mirušie biedri – Helēna Hofmane un Ilgvars Dižgalvis.

Biedrības valdes priekšsēdis Ivars Mičulis nolasīja pārskatu par iepriekšējā darbības gadu, kas, kā parasti, bijis ļoti rosīgs, jo notikuši daudzi sarīkojumi, kurus piedalījušies jaunieši un jauniebraucēji. Ievērojamākie notikumi bija 11. Saeimas vēlēšanas un balsošana par latviešu valodu. Vēlēšanu iecirknī strādāja biedrības valdes locekļi, sagaidot balsotājus un tiem, kuri latviešu namā ieradās pirmo reizi, parādīja nama telpas, pastāstīja par nama pārvaldes un biedrības

valdes darbu, aicināja iestāties biedrībā. Dziesma Teterē tādējādi ieguva vairākus jaunus deju kopas „Pērkonītis” dalībniekus. Notika arī izklaides sarīkojumi – Jāņu svinības un Jaungada balles.

Biedrība ir ALAs zelta biedre un regulāri sūta delegātus uz

ALAs kongresiem. Biedrība atbalsta organizācijas *Association for the Advancement of Baltic Studies* (AABS), *Baltic Association to the United Nations* (BATUN), Amerikas baltiešu brīvības līgu (BAFL), Pasaules brīvo latviešu apvienību (PBLA), Amerikas lat-

viešu jauniešu apvienību, Latvijas 50 gadu okupācijas mūzeju, Latvijas bērnu fondu un ir šo organizāciju biedre. Biedrība regulāri atbalsta latviešu namu un skolu, piešķir stipendijas jauniešiem un bērniem mācībām Kur-sas un Gaņezera vasaras vidussko-

lās, vasaras nometnes Mežotne apmeklēšanai.

Biedrības kasiere Tamāra Kalniņa bija sagatavojusi rūpīgu ienākumu un izdevumu pārskatu un ziņoja, ka 2011. gadā ienākumu summa bija \$17 370; izdevumu – \$15 893. Pieņēma 2012. gada budžetu – \$17 350 ienākumu un tikpat izdevumu.

Revīzijas komisijas pārstāve Inguna Galviņa ziņoja, ka visi dokumenti un ieraksti saskan, un aicināja pilnsapulces dalībniekus pateikties kasierei par priekšzīmīgo darbu.

DK latviešu biedrības valdes sēdē 12. aprīlī par biedrības valdes priekšsēdi atkārtoti ievēlēja Ivaru Mičuli, viņa vietnieci Sandru Gulbi-Puķēnu, kasieri – Tamāru Kalniņu, sekretāri – Astru Mooru, biedrzini Rūdolfu Hofmani. ALAs sporta nozares pārstāvis biedrībā ir Valdis Ķeris, Dace Taube – biedrības pārstāve latviešu nama valdē, Pēteris Staško – latviešu skolas pārstāvis. Jauna locekle biedrības valdē ir Dziesma Teterē. Revīzijas komisijā ievēlēja Ingunu Galviņu un Maiju Paegli.

Jauni spēki biedrībai vajadzīgi, gaidīti un vēlami. Pēdējā laikā biedrībā iestājušies apmēram desmit jauni biedri, kuriem ir interese darboties, kā arī jaunas idejas un ieteikumi. Biedrības valde atkārtoti aicina ikvienu Dienvidkalifornijas latvieti kļūt par biedrības biedru.

Dienvidkalifornijas latviešu biedrības pilnsapulces dalībnieki 18. martā. Pirmā rindā no kreisās: Jānis Taube, valdes kasiere Tamāra Kalniņa, valdes priekšsēdis Ivars Mičulis, priekšsēža vietniece Sandra Gulbe-Puķēna ar dēlu Henriju, biedrzinis Rūdolfs Hofmanis; otrā rindā: Dace Taube, Maruta Ratermane, Nora Mičule, Liene Linde, Tālvāldis Paegle, Anna Ābele, Pēteris Staško, Inguna Galviņa, Armands Melnbārdis, Maija Paegle

Veselīga pārtika: jaunākā mode vai nepieciešamība?

Šķiet, ka mūsdienās apzīmējums „veselīgs” pārtikai kļuvis gandrīz vai nepieciešams, lai to vairāk pārdotu un veicinātu ieņēmumus. Laikrakstu un žurnālu rakstos un pārraidēs televīzijā, kuŗas vēltas pārtikai un gardāmmaltītēm, vienmēr tiek atgādināts lietot svaigu un „veselīgu” pārtiku. Ārsti, uzturzinātnieki un pat valdības un veselības iestāžu darbinieki atjēgušies, ka varbūt ar ēdienu uz mūsu galda kaut kas nav kārtībā. Zinātnieku pētījumi liecina, ka daudzas slimības var novērst, lietojot veselīgu ēdienu un ik dienas nodarbojoties ar fizisko kultūru, kas arī palīdz izsargāties no korpulences. Amerikas bijušais FDA (Pārtikas un zāļu pārvaldes) komisārs Dr. Davids Keslers savā grāmatā *The End of Overeating* iespaidīgi dokumentē saistību starp mūsdienu pārtikas pārlietu lielo „cukura-taukus” saturu un tukluma eksploziju ne tikai Amerikā, bet visur pasaulē, kur vien uzlabojas dzīves standarts. Irōniski, ka mūsu dienās pārtika bieži kļuvusi par cēloni chroniskām slimībām.

Oficiāli norādījumi veselīgai diētai: 1) ik dienas vismaz divas porcijas augļu un trīs porcijas

dārzenū; 2) ne vairāk kā 30% taukvielu kaloriju; 3) jālieto barība, kuŗā ir ogļhidrāti – pilngraudu maize, nūdeles, risi; 4) gaļas porcijai nevajadzētu pārsniegt 3 unces (84 gramus); 5) vairāk olbaltumvielu, biežāk ēst pakšaugus; 6) zivis vismaz divas reizes nedēļā, 7) nelietot ēdamvielas, kuŗas daudz holesterīna; 8) krietni samazināt uzturā cukuru un sāli.

Vēl pārtikā jāiekļauj pietiekams daudzums omega-3 taukskābes un šķiedrvielu.

Gandrīz vai šķiet, ka cilvēkam, kuŗam nav personiskā uzturzinātnieka un privāta pavāra, būs diezgan grūti ievērot visus šos norādījumus.

Diemžēl mūsdienu sabiedrība kļuvusi atkarīga no komerciāli ražotas pārtikas un bieži neievēro zinātniskos atzinumus par veselīgām maltītēm. Parastais iegants ir laika trūkums ikdienas aizņemtajā dzīvē un nepieciešamība ērti un ātri atrast sev ēdamo. Nav runa tikai par restorāniem un konserviem, bet dažādiem jau sagatavotiem ēdieniem, kuŗus varam atrast katrā veikalā. Atnes tikai mājās, uzsildi mikroviļņu krāsnī un maltīte gatava! Diemžēl komerciālās pārtikas rūpniecības

galvenie mērķi ir garšas maksimizēšana un konservēšana, garšīguma saglabāšanu un, protams, to visu vajag sasniegt par vislētāko

cenu. Garšas maksimizēšanai liela nozīme ir augstam cukura-tauku-sāls sastāvam, un konservēšanā izlieto gan dabiskas vielas,

gan daudzas ķīmikālijas. Ražotāji maz uzmanības pievērš „veselīgumam”, un produktu sastāvs ne vienmēr atbilst uzlīmētās etiķetes nosaukumam.

Maikls Pollans šo dilemmu asprātīgi un nopietni iztirzājis izdevumā *The omnivore's dilemma* (Visēdēja dilemma) un *In defense of food* (Aizstāvēt barību), dōdot cerību, ka spēsim atrast veselīgu pārtiku, ja vien pamatīgi izlasīsim uzrakstus uz iesaiņojuma un pirsim vietējos dārzenus un citas svaigas pārtikas vielas. Labs piemērs, ka uzmanīgi jāizlasa ar maziem burtiem rakstītais, ir katrs komerciālais maizes klaips lielajos ēdienu veikalos. Nevajag domāt, ka maize sastāv tikai no ūdens, miltiem, rauga, sāls un varbūt mazliet taukvielām. Nē, uz iesaiņojuma sīkiem burtiem rakstīts, ka pilngraudu (veselīgās) maizes sastāvā ietilpst ne vien piecu šķirņu milti, kukurūza, četri vitamīni, piens, raugs, sāls, vismaz trīs dažādu veidu cukurs, bet arī vairāki sojas produkti un eļļa, kā arī vismaz piecas ķīmikālijas svaiguma saglabāšanai. Kopsummā – vismaz 28 dažādas izejvielas.

(Turpināts 19. lpp.)

LATVIEŠI KANADĀ

Latvijas kultūras ministre apciemo Toronto pensionārus

Toronto pensionāri 22. marta saietā piedzīvoja pārsteigumu – ciemos bija ieradusies Latvijas kultūras ministre Žanete Jaunzeme-Grende. Ar viņu iepazīstināja LATS valdes priekšsēdis Alfons Kalns. Īsā, bet sirsniģā uzrunā ministre pauda apbrīnu par pensionāru mūža veikumu, viņu spējam no nekā kaut ko radīt, iegūstot materiālo un garīgo labklājību. Viņa piebilda, ka Dziesmu svētki, vienalga, kur tie notiek, visus vieno. Ministre aicināja pensionārus plašsaziņu līdzekļos vairāk stāstīt par savām gaitām, lai par tām uzzinātu arī Latvijā.

Sarīkojumu vadītāja Liene Martinsone programmas sākumā „iesildīja” klausītājus ar dažiem

jokiem. Pēc tam Valdis Briedis pastāstīja par savām gaitām kara laikā un pēc kara Argentīnā, kur radies viens otrs nepatikams pārpratums spāņu valodas neprasmes dēļ. Stāstījuma beigās viņš nodziedāja kupleju par viltīgo meiteni, kuŗa liek sevi velti gaidīt lietainā laikā, un nosolījās „neviensai meičai nekad vairs ticēt”. Par solījumu mazvērtību liecināja arī kopdziesma „Dzīvīte, dzīvīte”.

Anniņa Briede tematū „Vecums nāk” apcerēja gan ar nopietnību, gan jautrību, lasot par to ventīņu mēlē. Izrādījās, ka vecumam ir arī dažādas priekšrocības un dažādi veidi, kā ietaupīt naudu. Piemēram, jaunībā jāpērk dārgi dzērieni vai jāpipē kaņepīte, lai apreibinātos, bet vecumā galva griežas pati no sevis! Daudziem vecākiem vīriešiem vairs nav jāiet uz frizētavu griezt matus. A. Briede nolāsija „Kanasas sarunas” no Indras Gubiņas grā-

matas. Anniņa Briede ieteica gadus neskaitīt, jo tie aizrīt nemanot, gluži tāpat kā nemanot izsīkst nauda. Saieta apmeklētāji kopā nodziedāja „Ziedēja rozēs...” Jokus, kā parasti, pabārstīja arī pianiste Iriša Purene. Jautrās pēcpusdienas beigās Rita Skraščiņa gan dzejā, gan prōzā ar humoru raksturoja pārmaiņas, kādas pavada vecumu. Aizkustināja viņas stāsts par klibo zēnu, kas par savu rotaļbiedru izvēlējās nopirkt klibu kucēnu, lai abi būtu vienādi.

da

Juris Ņeniņš stāsta par tautasdziesmu nozīmi latviešu dzīvē

Toronto pensionāru saietā 29. martā čellists Juris Ņeniņš bija atstājis savu instrumentu mājās,

jo referēja par tautas dvēseli – latviešu tautasdziesmām. Viņš iesāka ar aprīļa joku par 2014. gada Dziesmu svētkiem Hamiltonā un turpināja ar jautājumu: kas ir latviešu mīļākā manta? Pats arī atbildēja: tās ir mūsu tautasdziesmas. Viņš aicināja saietā dalībniekus piedalīties spēlē: vienas minūtes laikā nodziedāt iespējami daudz tautasdziesmu pirmās rindiņas. Tūlīt no visām pusēm atskanēja melodijas. Spēles otrā daļā, pēc atgādinājuma par daudzajiem Kanadā pavadītiem gadiem, bija aicinājums dziedāt kanadiešu tautasdziesmas. Pēc neilga klusuma brīža atskanēja divas, lielāki daļai nepazīstamas dziesmas. Apgalvojums pierādīts!

J. Ņeniņš runāja arī par dziesmu un mūzikas spēku un dziedāšanas nozīmi, pieminot, ka padomju okupācijas laikā viena no aizliegtajām dziesmām bija

„Beverīnas dziedonis”, jo „...tautu izglāba dziesmu gars”. Viņš ilustrēja tautasdziesmās atspoguļotos dažādos tematus, atskaņojot vairāku koŗu koncertos dziedātās dziesmas, vispirms tradicionālās apdares un pēdīgi jaunākās paaudzes komponistu darbus. Pēdējie bija divu rokgrupu darbi ar tautasdziesmu motīviem, kuŗus gan grūti bija saklausīt.

Referents citēja Krišjāņa Barona vārdus par tautasdziesmām, kas mūs vieno, jo tajās ir viss, kas dzīvē vajadzīgs. Šāda veida referātu vēl nebijām dzirdējuši, tāpēc klausījāmie ar lielu uzmanību.

Rokdarbu grupas izložē laimestu bija tik daudz, ka visas biļetes netika izpirktas. Pārpalikušos laimestus izložēs sezonas beigās īsi pirms Jāņiem.

da

VĒRTĪGS IZDEVUMS

Kanasas latviešu centrālā organizācija, Latviešu nacionālā apvienība Kanadā (LNAK) gadskārtējām padomes sesijām sagatavo valdes, nozaŗu vadītāju un lokālo latviešu centru pārstāvju un organizāciju darbības pārskatu brošūru. Šogad izdevums aptver 70 drukas loksnes. Brošūrā savus darbības pārskatus ievietojušas arī latviešu luterāņu un katoļu draudzes, Kanasas Latviešu katoļu apvienība, Toronto Latviešu katoļu draudzēm Kristus ev. lut. latviešu draudze Hamiltonā, St. Katrīnes ev. lut. latviešu draudze, Kanasas Latviešu daiļamatnieku savienība, DV Kanasas

valde un nodaļas Montreālā, Toronto un Hamiltonā, Sadberijas latvieši, *Sū Sen Marie* latvieši, Manitobas latvieši un arī Latviešu Dziesmu svētku biedrība Kanadā. Izdevumā vispusīga informācija arī par latviešu skolu darbību un latviskās jaunatnes audzināšanas darbu, sporta nodarbībām un tautas deju grupām. LNAK darbības pārskata brošūra arī šogad ir vispusīgi vērtīgs izdevums par latviešu nacionāli sabiedrisko, saimniecisko, kultūrālo un politisko darbību Kanasas latviešu centros.

R. Norītis

Toronto pensionāri klausās vijoļkoncertu

Toronto pensionāri saietā 12. aprīlī noklausījās skaistu vijoļkoncertu, kuŗā 17.-20. gadsimta Eiropas komponistu baroka mūziku atskaņoja divi 11 gadu veci mūziķi – ķīniešu izcelsmes meitene Tifanija (Tiffany) Tsai un japāņu izcelsmes zēns Timijs (Timmy) Seto. Abi spēlēja vijoli no 6-7 gadu vecuma un piedalījušies sacensībās savā vecumgrupā Kanasas mērogā. Uz jautājumu par nākotnes plāniem Tifanija atbildēja, ka paredz sev karjēru mūzikas laukā, bet Timijs vēlējās kļūt par šefpavāru!

Vispims Tifanija atskaņoja daļu no Kanasas konkursā spēlētās programmas – 17. gs. franču komponista Žana-Mari Leklēra (*Jean-Marie Leclair*) *Sarabanda* un *Tambourin*. Pēc tam viņa demonstrēja etīdi pirkstu vingrinājumiem bez klavieŗpavadījuma.

Bērnī mūzicēja pārmaiņus. Timijs spēlēja kādu rotaļīgu Mocarta sonātas daļu. Viņu nomainīja Tifanija ar romantisko *Adagio* no vācu komponista Makša Bruča (*Max Bruch*) vijoļkoncerta. Timijs spēlēja arī daļu no poļu komponista

Henrika Veņavska (*Henryk Wieniawski*) vijoļkoncerta, Tifanija – Ungārijā dzimušā čehu komponista Otokara Novačeka (*Otakar Evžen Nováček*) *Perpetuum mobile*. Šī kompozīcija attaisnoja savu nosaukumu, jo tajā strauji, bez pārtraukuma atkārtojas viens un tas pats motīvs.

Programmas beigu daļā Timijs atskaņoja 20. gadsimta romantiskā austriešu komponista Frīdricha Kreislera (*Friedrich Kreisler*) *Prelūdiju* un *Allegro*.

da

Veselīga pārtika: jaunākā mode vai nepieciešamība?

(Turpināts no 18. lpp.)

Nav brīnums, ka kurkurslimniekiem neieteic maizi, jo ar katru šķēli „veselīgajā” pilngraudu maizē ir vismaz četri grami vai gandrīz vesela tējkarote cukura. Cukurs atrodams gandrīz visās ražotajās ēdamvielās: jogurtā, biezpienā, tomātu mērcē, brokastu sausajās graudaugu pārslās, salātu mērcēs, sulās un aukstos dzērienos, kā arī lielākā daļā iepriekš sagatavotajos un saldētos ēdienos. Protams, visi ražotie ēdieni „bagātināti” ne vien ar sāli, bet arī ar daudzām ķīmiskām vielām, lai tos mēnešiem un pat gadiem ilgi varētu uzglabāt.

Atsacīties no ražotiem produktiem (iepriekš sagatavotām maltītēm un atsevišķi sagatavotām ēdamvielām) mūsdienās nav tik vienkārši. Mēs pie tiem esam pārāk pieraduši, lai dzīvotu, kā rakstniece Barbara Kingsolvera stāsta savā gadagrāmatā *Animal, vegetable, miracle* (Dzīvnieki,

saknes, brīnums). Viņas ģimene veselu gadu pārtikusi no pašaudzētām saknēm, olām un tītarēm, papildus pērkot simt jūdžu apkaimā audzēto vietējo pārtiku. Nez vai varēsīm atgriezties pie šādas mazas lauku mājsaimniecības, kāda bija pirms simt gadiem, jo tagad pasaulē ir pārāk daudz cilvēku. Patlaban daudz spriež, kā uzlabot sagatavotās ēdamvielas, samazinot sāli un cukuru, taču jābaidās, ka tās aizstās jaunas ķīmiskās piedevas, lai saglabātu iemīļoto populāro garšu.

Tātad, runājot par veselīgu pārtiku, nepieciešama cita pieeja un pareizākā ir centties lietot vairāk svaigu pārtiku: dārzeņus, sakņaugus, svaigus vai žāvētus pākšaugus un pēc iespējas dabiskus gaļas, piena un olu produktus, bez hormoniem. Apzīmējums „svaigs” sevišķi svarīgs dārzeņiem, jo pēc ražas novākšanas vitamīnu līmenis tajā sarūk līdz ar katru dienu. Salāti no dārzeņiem vai vietējās lauku saimniecības

noteikti būs labāks vitamīnu un fitoncīdu avots nekā salāti, kuņģi vesti ar smago automašīnu vairākas dienas no liela atāluma. Apzīmējums „organisks” nozīmē, ka pārtikai jābūt audzētai bez ķīmikālijām. Tomēr katram patērētājam vienmēr ieteicams nomazgāt arī organiski audzētos augļus un dārzeņus, jo baktērijas čakli vairojas visur, tostarp cēlofāna sainīšos veikala plauktos. Nesenie gadījumi, kad spināti un citi dārzeņi piepeši izņemti no apgrozības, mums liek atcerēties delikāto līdzsvaru mūsdienu komplicētajā pārtikas ražotāju ķēdē, ko viegli izjauc ikviena neparedzēta un nezināma infekcija.

Vēlamība lietot svaigu pārtiku diemžēl sagādā lielas neērtības. Lielākā daļa pārtikas, pirms to varam likt galdā, ir jāvāra vai jācep. Taču vārīšana mājās vairs nav modē. Mums ir daudz krāšņu pavārgrāmatu un žurnālu, televīzijas programmas veltītas kulināriem sasniegumiem, bet mājās negribam tērēt laiku, esam aiz-

mirsuši vai nekad neesam iemācījušies kaut ko vārīt. Bēdīgi novērojumi ir to organizāciju pārstāvjiem, kuņģi palīdz cilvēkiem, ja viņiem pašiem grūti sagādāt pārtiku. Izrādās, ka gandrīz visi viņu klienti neko neprot pagatavot, ja to nevar ielikt mikroviļņu krāsnī un tikai uzsildīt. Maisiņš risu vai žāvētu pupiņu nepalīdz mazināt izsalkumu, ja neprot vai negrib vārīt.

Uzņēmīgi individuāli cilvēki mēģina šo problēmu atrisināt. Piemēram, Losandželosā Džeimjs Olivers smagā automašīnā iekārtojies virtuves-klases telpu, lai pārliecinātu visus, it sevišķi bērnus, ka veselīga diēta iespējama ikvienam, ja vien iemācās sagatavot vismaz desmit vienkāršas un veselīgas maltītes. Reizēm baznīcās notiek īsi kursi pārtikas sagatavošanai, galvenokārt trūcīgajiem, kuņģi bez maksas saņem produktus no saziņotiem pārtikas krājumiem. Pirms pāris gadiem, sākoties ekonomiskai krīzei, man bija

iespēja publicēt grāmatu *How to eat healthy and well for less than \$5.- a day* (Kā paēst veselīgi un labi par mazāk nekā pieciem dolariem dienā). Grāmatā pastāstīts, ka veselīgi var paēst, pat ja budžets ir ļoti ierobežots. Tikai ļoti uzmanīgi jāiepērkas, jāatsakās no iepriekš sagatavotiem produktiem un jāgatavo maltītes mājās. Protams, pēdējā laikā pārtikas cenas ir krietni cēlušās, taču pamatprincipi veselīgām maltītēm ir tie paši: lietot galvenokārt svaigas un, cik iespējams, vietējās pārtikvielas. Turpinu rakstīt par veselīgu un ekonomisku pārtiku tīmeklī: www.ilgawh.blogspot.com

Pavasari lielāku vēribu pievērš veselīgiem dārzeņiem. Pat ziemeļu klimatā ir vairāk zaļumu, un katru gadu ar nepacietību gaidu savā dārzā pirmo skābeņu ražu. Skābeņu vīra ar grūbām, sakapātu olu un nedaudz skābu krējumu nebūs jaunmodīga, bet noteikti ļoti veselīga maltīte.

Ilga Vinikova Harringtona
(Winicov Harringtona)

LATVIEŠU LIKTENSTĀSTI

Atmiņas par latviešu klubu „Darbs” Charkovā, Ukrainā, un manu ģimeni

Rita Neimane Popadjuka

Mans atmiņu stāsts par latviešu klubu Charkovā aptver laikposmu no 1935. gada vasaras līdz 1937. gada decembrim.

Charkovā bija diezgan liela latviešu kolonija. Daudzi bija strādnieki no Rīgas elektromehāniskās fabrikas „Union” (vēlāk VEF), kuņģi 1915. gadā tika evakuēti ar visām ģimenēm no Rīgas uz Charkovu. Savai fabrikai līdz brauca arī mans vectēvs Jānis Bērziņš ar sievu Loti un bērniem, 12 gadu veco dēlu Artūru un 10 gadu veco Mildu, kā arī sievas māti Lavīzi. Pēc pilsoņu kara beigām daudzi latviešu sarkanie strēlnieki apmetās uz dzīvi Charkovā. Mans vectēvs bija augsti kvalificēts mehanīķis, viens no viņa daudzajiem mācekļiem kļuva par Charkovas elektromehāniskās rūpnīcas HEMZ direktoru. Ļaudis cienīja manu vectēvu viņa jautrā rakstura, enerģijas un labestības dēļ, kā arī apbrīvoja viņa lielo ticību gaišai nākotnei. Diemžēl viņš nomira jau 1926. gadā pēc žultsakmeņu operācijas. Viņa bērni dienā visā pilsētā bija izpirktas puķes. Charkovā viesojos aizriņķējušā gadsimta 80. gados un kādu dienu iegriezās vēstures mūzejā, kur ieraudzīju sava vectēva fotogrāfiju. Viņš, pipi mutē, no dzelzceļa vagona izkrāva kādu fabrikas iekārtu. Visos tā laika grupu uzņēmumos redzams mans vectēvs – liels, pleciņš vīrs ar pipi mutē.

Mans tēvs Arnolds Neimanis dzimis Bauskā audēja ģimenē. Viņa tēvam Robertam Kristapam bija pašam sava darbnīca, kuņģi strādāja zeļļi. Divas reizes

tēvs ņēma Arnoldu līdz uz Vāciju un Angliju meklēt dažādus materiālus. Tēvs mācījās Bauskas reālskolā (vēlāk ģimnazijā) un bija viens no labākajiem skolēniem matemātikā, bet viņš mīlēja arī literatūru. Katru vasaru viņš brauca pie sava tēvoča, kam Jelgavā piederēja grāmatveikals. Tur, cik vien gribēja un spēja, varēja lasīt latviešu, vācu un krievu grāmatas. Nepilnu sešpadsmit gadu vecumā viņš pameta vecākus un jaunāko brāli Jāni Gotfrīdu un devās uz Pēterburgu, kur bija notikusi februāra revolūcija un jau gatavojās nākamā. Arnolds dabūja kinomehāniķa darbu un iepazinās ar vairākiem bagātiem kinocienītājiem, kuņģi viņu veda uz operu un teātriem. Tad sākās revolūcija, tika dibināta sarkanā gvarde, un Ļeņins, stāvot uz balkona, teica savu slaveno runu. Arnolds pievienojās sarkanajam strēlniekiem un četrarpus gadu cīnījās visādās frontēs un piedzīvoja dažādas dēkas. Pēc Pilsoņkara beigām daudz strēlnieku, tostarp mans tēvs, apmetās uz dzīvi Charkovā. Tēvs tūlīt sāka studēt un strādāja naktsmaiņā, jo ļoti jauns bija apprecējies ar manu māti Mildu. Arnolds 1922. gadā vēl nebija 21 gadu vecs, Mildai tikai 17 gadu. Maskavā beigusi kursu, Milda strādāja par mazzērn audzinātāju latviešu kluba bērnodaržā.

Charkovas latviešu klubs „Darbs” bija dibināts 20. gadsimta 20. gadu sākumā. Šo klubu apmeklēja gandrīz visi Charkovas latvieši. Līdz 1924. gadam vairāki latvieši, kuņģiem bija iekrāta nauda, atgriezās Latvijā. Pēc revolūcijas un Pilsoņkara valdība drausmīga nabadzība. Bērni slimoja un nomira no

tuberkulozes, infekcijām un citām slimībām. Pēc 1924. gada robežas uz ārzemēm tika slēgtas. Tēvs sarakstījās ar saviem vecākiem un brāli un uzzināja, ka viņa māte bija mirusi 1926. gadā 50 gadu vecumā. Pēc 1928. gada visi sakari ar radiem pārtrūka.

Mums toreiz mājās bija daudz latviešu kluba aktīvo darbinieku un notikumu fotogrāfiju. Gandrīz uz visām visām varēja redzēt manu māti. Viņa bija ista sava tēva meita un piedalījās gandrīz visās kluba aktivitātēs: kori, teātra un baleta studijā, rokdarbu pulciņā, kā arī rakstīja satīriskus dzejoļus un zīmēja karikatūras kluba sienas avīzē. Vēlākos gados, tas ir manā laikā, darbojās arī bērnu koris, bērnu drāmatiskais pulciņš un, manuprāt, visjaukākais – bērnu balets. To nodibināja kāda francūziete, savā laikā primabalerīna Parīzē, kas tagad vadīja vietējo baleta teātri un piepelnījās mūsu klubā.

Mūsu ģimene trīsarpus gadu (tēvs četrarpus), tieši pašos bada gados dzīvoja Zaporozjē. Tēvs strādāja par inženieri Dņepras spēkstacijas un alumīnija kombināta celtniecībā un saņēma speciālās pārtikas devas sev un ģimenei, kuņģi toreiz bija arī vecmāte un mātes brāļa dēls. Dņepras hidrospēkstacijas atklāšana notika 1932. gada oktobrī, kad man bija četri gadi. Es labi atceros lielo gājienu garām ūdenskritumam un slūžam. Alumīnija kombinātu mums izrādīja tēvs. Redzējām, kā plūst līdz šķidrūmam sakarsēta metāla strauve, bet es nesapratu, kas ar to notiek. Atpūtas dienas mēs pavadījām kopā ar tēva darbinieku ģimenēm Horticas salā, kur kādreiz apmetās neatkarīgie

Zaporozjes kazaki, kuņģus cariene Katrīna II ļoti ienīda. Tēva priekšnieks bija Valentīns Mežlauks, Krievijas latviešu kolonistu pēctecis. Valentīna brālis 1937. un 1938. gadā pēc Grigorija Ordžonikidzes nāves bija ministrs Maskavā. Abi brāļi nošāvās 1938. gada arestu laikā.

Zaporozjē mums bija divistabu dzīvoklis ar virtuvi, vannas istabu un diviem balkoniņiem. Mēbeles bija primitīvas: dzelzs gultas, galds un krēslī. Charkovā mēs dzīvojam vienā istabiņā komūnālā dzīvoklī, kur bija kopēja virtuve un vannas istaba četrām ģimenēm (14 cilvēkiem). Tie bija grūti laiki. Sādžas izmīra, jo zemniekiem atņēma visu līdz pēdējam.

Aizritējušā gadsimta 30. gados latviešu klubs atradās taisni preti mūsu mājai uz Ņikitinskas šķērsiela: glītā, tīri aristokrātiskā vienstāva mājā skaista, diezgan liela augļu dārza vidū. Agrāk māja bija piederējusi kādam advokātam. Tūlīt pēc revolūcijas māju un dārzu nacionālizēja, advokāts nomira ar kādu psihisku kaiti. 1930. gadā par latviešu kluba direktoru ievēlēja Kārli Rozentālu (dz. 1903. gadā), ko Latvijas valdība izsūtīja uz Krieviju, jo uzskatīja par komunistu. Kārļa Rozentāla vecākā māsa ar vīru, abi profesionāli revolucionāri, dzīvoja Maskavā, kamēr jaunākais brālis sēdēja Latvijas cietumā. Ar viņu tomēr drikstēja sarunāties pa tālruni, kā arī sūtīt uz cietumu politiskās grāmatas.

Kārlis Rozentāls bija agrotehniķis un arī labs organizators. Dārzu viņš apkopa pats. Tur auga labākās šķirnes āboli, bumbieri, plūmes un ķirši. Kluba ēkā bija

sešas istabas un zāle. Vienā istabā atradās bibliotēka un galds lasītājiem. Bibliotēku vadīja mīlīgā un smaidīgā Karlīne Zvirgzdiņa, viņa nebija precējusies. Blakus bibliotēkai bija atpūtas istaba ar divānu, mikstiem krēsliem un šacha galdiņu. Šo istabu mēs, bērni, bieži vien okupējām. Nodzēsām gaismu un stāstījām baigas pasakas un detektīvstāstus, tā ka man pēc tam bija maļus pārskrīti pāri ielai uz mūsu mājū. Gaitēņa pretējā pusē bija istaba grāmatvedei Ženijai Kovaļevskai (dz. Lapiņa). Viņas vīrs bija polis un jau vairākus gadus atradās psihiatriskā slimnīcā. Kādā istabā, kuņģi bija klavieres, bieži pulcējās jaunieši, dziedāja un dejoja. Vienā lielā istabā bija bufete ar četriem galdiem, no turienes durvis veda uz slēgtu verandu ar plīti, turpat arī glabājās trauki. Mazā istabiņā pie izejas durvīm dzīvoja direktors. Gaitēni pie sienas novietotajos krēslos vienmēr sēdēja cilvēki. Zālē vienu daļu aizņēma skatuve. Tur notika koncerti, lekcijas, bija arī ekrāns filmu izrādēm.

Daudziem, īpaši vientuļiem cilvēkiem, klubs kļuva par otrām mājām. Karš un bads radīja ļoti daudz vientuļnieku. Klubā visi jutās kā liela ģimene. Jā, trūka Dieva un baznīcas, bet Rīgas strādnieki to jau sen bija pametuši. Toties svinēja 1. maiju. Lielu iespaidu bija atstājusi 1905. gada revolūcija ar barikādēm, šaušām ar daudzām upuriem un piebāztiem cietumiem. No Rīgas uz Charkovu mums atsūtīja divas biezas ilustrētas grāmatas par 1905. revolūciju.

(Turpināts 23. lpp.)

SARĪKOJUMI / DIEVKALPOJUMI

BOSTONA (MA)

• 21. aprīlī plkst. 7.00 Annas Sakses „Pasakas par ziediem” koncertuzvedums igauņu namā (14700 Estonian Lane, Riverwoods, IL). Piedalās pianists Valts Pūce, flautiste Dita Krenberga un aktieris Gundars Āboliņš. Čikāgas latviešu biedrības biedriem un pensionāriem ieeja \$20, pārējiem – \$25; 13 līdz 18 gadu veciem jauniešiem – \$10. Riko Čikāgas latviešu biedrība un TILTS.

• 5. maijā no plkst. 12.00 līdz 6.00 vakarā zirgu skriešanās sacīkšu *Kentucky Derby* pārraide Čikāgas latviešu nama kluba telpās (4146 N. Elston Ave). Dalības maksa \$15 (ieskaitīti ēdieni, viens kokteilis, iespēja uzvarēt konkursos – „Visstilgākais pāris”, „Skaistākā cepure” sievietēm un „Interesantākais apģērbs” vīriešiem” u. c. pārsteigumi).

• 20. maijā plkst. 4.00 diriģentes Anitas Kuprisas jaunā profesionālā koŗa *Labyrinth Choir* koncerts *The World of Waters Wild* (dziesmas par pasaules ūdeņiem) Trimdas draudzes baznīcā (58 Irving Str., Brookline, MA 02445). Ieeja \$15 (biļetes varēs nopirkt pie ieejas). Informācija pa tālr.: 508-481-2453 un mājaslapā: www.labyrinthchoir.org

ČIKĀGA (IL)

• No 26. aprīļa līdz 28. aprīlim 23. Baltiešu studiju konference Iliinoisas universitātē (AABS Conference 2012 Chicago). Informācija mājaslapā: AABS

• ČLBA Stipendiju fonda Stipendijas Latviskai Izglītībai pieprasāmas līdz 5. maijam, rakstot ČLOA SF priekšsēdei Rutai Priedkalnei-Zirnei: 6033 Sheridan Road, Apt. 39 J, Chicago, IL 60660.

DETROITA (MI)

• 28. aprīlī no plkst. 9.00 līdz 5.00 lietoto mantu tirdziņš (30623 W. Twelve Mile Rd. Farmington Hills, MI 48334).

• 6. maijā plkst. 11.30 Kurzemes cietokšņa, Latviešu leģiona un kritušo kaŗavīru piemiņas sarīkojums. Riko DV apvienība.

• 19. un 20. maijā XXIII atklātās latviešu golfa sacīkstes *Whispering Willows* golfa laukumā. Latvijas kausa izcīņa un XXIII latviešu korporāciju sacensības golfā. Katrs dalībnieks var uzaicināt vienu viesi. 19. maijā plkst. 6.00 vakarā draudzes sabiedrisko notikumu telpās saviesīgs vakars ar deju mūziku, vakariņām un atspirdzinājumiem. Informācija, zvanot Tomam Brožem, tālr.: 419- 882-1965, e-pasts: broze@buckeye-express.com

DLGA mājaslapa: <http://www.LatvianGolf.org>

FILADELFIJA (PA)

• 21. aprīlī plkst. 9.00 Austrumu apgabala latviešu luterisko draudžu dāmu komiteju konference Sv. Jāņa draudzes baznīcā (301 N. Newtown Square Road, Newtown Square, PA 19073). Informāciju iespējams uzzināt un reģistrēties, zvanot Rutai Orei, tālr.: 610- 287-3845.

• 29. aprīlī plkst. 2.00 Brīvo latvju biedrības telpās (530 N. 7th St.) tikšanās ar vidusskolēniem, starptautiskās apmaiņas programmas dalībniekiem no Filadelfijas *Constitution Hill* vidusskolas un trim Latvijas vidusskolām. Visi laipni lūgti.

• 1. maijā Filadelfijas pensionāru kopas saiets plkst. 11.00 Brīvo latvju biedrības telpās (531 North 7th Street). Programmā: valdes ziņojumi, nākotnes darbība, pārrunas par neseniem notikumiem, dzimumdienu svinēšana un kafijas galds. Viesi laipni gaidīti.

• 4. maijā Brīvo latvju biedrībā (530 N. 7th St.) Latvijas Republikas Neatkarības deklarācijas pasludināšanas dienai vēlētās sarīkojums. Programmā Kārļa Bērziņa uzruna par 4. maija nozīmi; Filadelfijas un Latvijas vidusskolēnu stāstījums angļu valodā par iespaidiem, piedaloties starptautiskajā apmaiņas programmā *At the Table* un pētot sabiedrības līdzdalību Trešās atmodas laikā Latvijā. Vakariņas plkst. 7.00 (lūgums pieteikties līdz 27. aprīlim, zvanot vai rakstot Vilnim Orem, tālr.: 215-353-0507, e-pasts: vilnis.ore@verizon.net). Programma plkst. 8.00, pēc tās saldais ēdiens un saviesīgs vakars. Dalības maksa – \$10; ar vakariņām – \$25. Riko Filadelfijas Latviešu organizāciju padome sadarbībā ar Nacionālo Konstitūcijas centru Filadelfijas Brīvo latvju biedrības 120. darbības gadā.

• 13. maijā pēc Ģimenes dienas dievkalpojuma izlaidums latviešu skolā; pusdienas.

KLĪVLANDE (OH)

• No 20. līdz 22. aprīlim DV ASV 62. delegātu sapulce un vanadzū 58. salidojums notiks *Crowne Plaza Cleveland Airport* viesnīcā (7230 Engle Rd., Middleburg Hts., OH 44130). Viesnīcas istabu cena \$99.00 plūs nodokļi. Istabas jārezervē līdz 6. aprīlim, zvanot pa tālr.: 440-243-4040 vai: 1-800-227-6963 un minot, ka ir no *Latvian Welfare Association* grupas. Delegātu dalības maksa kongresam – \$190.00, viesiem \$140.00. Reģistrācijas maksā ieskaitītas visas maltītes, piedalīšanās sapulces atklāšanas aktā (būs koncerts un uzkodas), kā arī delegātu sapulces ballē (spēlēs *Rainbow* orķestris). Viesiem piedalīšanās sanāksmes sesijās brīva.

• 22. aprīlī plkst. 1.00 koncerts „Pasakas par ziediem” Apvienotās draudzes namā (1385 Andrews Avenue, Lakewood, OH 44107).

• 8. maijā plkst. 11.00 Kurzemes cietokšņa atceres svētki un puķu novietošana *Sunset* kapsētā pie latviešu pieminekļa. Svētki vadīs mācītāja Dr. Sarma Eglīte. Klīvlandes DV apvienība aicina visus piedalīties Kurzemes cietokšņa varoņu godināšanas svētkos.

LOSANDŽELOSA (CA)

• 22. aprīlī no plkst. 10.00 līdz 12.30 *LASL* pārstāve pieņems saīņus sūtīšanai uz Latviju (1955 Riverside Dr. Los Angeles CA

90039-3704).

• 6. maijā plkst. 12.30 Dau-gavas Vanagu apvienības Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojums.

DKLB informācijas tālr.: 323-663-6267. DK LB Informācijas biļetens timeklī: www.biletens.com

MILVOKI (WI)

• 5. maijā plkst. 7.00 Pm Milvokos, Latviešu namā (8845 W Lynx av, Milwaukee), būs pavasara ballīte ar Indianpoles „Ezišiem”. Nauda ies Nama uzlabošanai, ieeja par ziedojumiem, sākot ar \$25.00.

ŅUJORKA (NY)

• 20. aprīlī plkst. 2.00 mecosoprāna Birutas Grunvaldes, koncertpianistes Šarlotas Rosas Zandas, klarnetista Džerija Vabula un ģitarista Edmunda Nikodema koncerts Veterānu medicīnas centrā (79 Middleville Road, Northport, Long Island). Programmā L. Delība valsis „Kopēlija”, ārija no Dž. Geršvina operas „Porgijs un Besa”; otrā daļā latviešu un amerikāņu tautsdziesmas un dziesmas no Brodveja mūzikliem. Š. R. Zanda atskaņos V. A. Mocarta, Dž. Geršvina un S. Džoplina kompozīcijas klavierēm; atsevišķi solo priekšnesumi būs Dž. Vabulam un E. Nikodemi.

• Līdz 20. aprīlim 36 latviešu mākslinieku – Kaspara Bramberga, Harija Branta, Andŗa Eglīša, Ievas Iltneres, Ernesta Kļaviņa, Daigas Krūzes, Leonarda Laganovska, Ingas Melderes, Miervalža Poļa – gleznu izstāde *Important Contemporary Artists of Latvia National Arts Club* (15 Gramercy Park South). Informācija pa tālr.: 212- 475-3424 un www.NationalArts-Club.org

• 22. aprīlī plkst. 12.30 Losandželosas latviešu vīru koŗa „Uzdiedāsim, brāļi!” koncerts Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes baznīcā Jonkeros (254 Valentine Lane, Yonkers, NY 10705).

• 4. maijā pavasara utenis DV namā Bronksā (115 West 183 St Bronx, NY). Mantas var vest no 26. aprīļa līdz 3. maijam (drēbes, virtuves piederumus, mazas mēbeles; lūgums nevest datorus un izdevumus angļu valodā, izņemot bērnu grāmatas). Informācija pa tālr.: 908- 277- 1251.

• 5. maijā plkst. 2.00 DV namā Bronksā Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojums, piedalīsies talantīgi mūziķi Daces Aperānes vadībā.

• 8. maijā komponista Pēterā Vaska darbus atskaņos *Park Avenue Christian Church* telpās; biļetes pasūtīnāmas: www.parkavenuechristian.com

MILVOKI (WI)

• 22. aprīlī koŗu koncerts latviešu namā (8845 W. Lynx Ave. Milwaukee, WI 53225).

• 3. maijā plkst. 11.00 pensionāru biedrības saiets.

• 12. maijā plkst. 11.00 mācību gada beigās plkv. Oskara Kalka skolā un izlaidums.

PRIEDAINE (NJ)

• 21. aprīlī plkst. 3.00 Losandželosas latviešu vīru koŗa „Uzdiedāsim, brāļi!” koncerts (1017 Highway 33 East Freehold, NJ 07728). Ieeja \$25.00.

SANFRANCISKO (CA)

• 28. aprīlī plkst. 4.00 draudzes namā (425 Hoffman Ave) pavasara balle „Aprīļa pilieni”.

• 19. maijā plkst. 1.00 draudzes nama ZK DV apvienības 60 gadu darbības atceres sarīkojums – svinīgs akts, koncerts, pusdienas.

• 27. maijā plkst. 1.00 draudzes namā seminārs „Latviešu valoda laikmetu griežos”; vadītāja Una Veilande.

• 10. jūnijā no plkst. 9. līdz 6.00 Baltiešu pikniks *El Sobrante* (Kennedy Grove Regional Recreation Area).

• 16. jūnijā plkst. 6.00 draudzes namā Dziesmu vakars, piedalīsies Ziemeļkalifornijas latviešu koris Zintas Zariņas vadībā.

SIETLA (WA)

• No 26. līdz 29. aprīlim latviešu namā lietoto mantu tirgus (11710- 3rd Avenue, N. E. Seattle, WA 98125). 26. un 27. aprīlī no plkst. 9.30 līdz 8.00; 28. aprīlī no plkst. 9.30 līdz 5.00, 29. aprīlī no plkst. 12.00 līdz 4.00.

• 12. maijā plkst. 10.30 Sietlas latviešu skolas izlaidums latviešu namā.

• 12. maijā plkst. 7.00 vakarā tautasdeju kopas „Trejdesnītis” pavasara koncerts latviešu namā.

• No 26. līdz 28. maijam talka Rietumkrasta latviešu izglītības centrā Šeltonā. Informācija, rakstot Kārlim Grendzem: kgrendze@gmail.com

Sietlas latviešu centra mājaslapa: www.seattlatviancenter.com

VAŠINGTONA (DC)

• 21. aprīlī plkst. 7.00 līdzekļu vākšanas koncerts, kuŗā piedalīsies tautasdeju kopa „Namejs” un ansamblis „Sudrabavots”, draudzes nama lielajā zālē (400 Hurley Avenue, Rockville MD 20850-3121). Ieeja par vismaz 15 dolaru ziedojumu. Informācija: www.namejs.com

• 28. aprīlī plkst. 7.00 latviešu draudzes Līdzekļu vākšanas komiteja aicina uz vīnu degustāciju un saviesīgu vakaru Latvijas vēstniecības telpās (2306 Massachusetts Ave., NW Washington, DC 20008). Notiks klusā izsole ar vērtīgiem laimestiem. Ieejas ziedojums (\$50 pieaugušajiem; bērniem \$5) draudzes nama piebūves fondam. Tā kā vietu skaits ierobežots, nepieciešams pieteikties iepriekš: dcddraudze@verizon.net vai plumb@verizon.net

• 3. maijā plkst. 5.00 Latvijas vēstniecības izstāžu zālē (2304 Massachusetts Ave., NW Washington, DC 20008) izstādes „Nozīmīgie Latvijas laikmetīgie mākslinieki” svinīga atklāšana. Izstādē būs Harija Branta, Andŗa Eglīša, Ievas Iltneres, Ernesta Kļaviņa, Daigas Krūzes, Leonarda Laganovska, Ingas Melderes un Miervalda Poļa darbi. Tos var apskatīt: www.importantlatvianartists.lv, kā arī Latvijas vēstniecības mājaslapā: www.latvia-usa.org

• 26. aprīļa līdz 12. maijam katru dienu no plkst. 11.00 līdz 4.00, izņemot svētdienas. No Vašing-

tonas izstāde ceļos uz *Driehaus* mūzeju Čikāgā.

• 6. maijā latviešu skolas skolu izbraukums.

• 12. maijā plkst. 8.30 Vašingtonas latv. ev. lut. draudze riko krāmu tirgu, kam nepieciešams draudzes locekļu un labvēļu atbalsts – lūdzam pārbaudīt skapjus, noliktavas un nevajadzīgās mantas atvest uz draudzes namu, sākot no 29. aprīļa. Ziedojojam lielāku, jaunu vai vērtīgu mantu, lūgums pievienot zīmīti ar cenu. Lūgums ziedot tikai vasaras drēbes, nevest datorus un to ekrānus, kā ar mantas, kuŗas pēc likuma nedrīkst pārdot. Visi ienākumi tiks ziedoti, lai nomaksātu parādu par draudzes piebūvi. Nepārdotās mantas ziedos citai labdarības organizācijai. Ziedojumus var atskaitīt no ienākumu summas, par kuŗu jāmaksā nodoklis. Aicināti pieteikties palīgi. Informācija, zvanot: 703-790-0833 vai rakstot: inarazai-ga@yahoo.com

• 20. maijā izlaidums latviešu skolā.

DIEVKALPOJUMI

• **Bostonas latv. ev. lut. Trimdas dr.** (58 Irving St., Brookline, Ma 02445): **22. apr.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. pārdomu pēcpusdiena. **29. apr.** plkst. 11.00 dievk.; plkst. 3.00 garīgo dziesmu koncerts, piedalīsies ASV un Kanadas latviešu baptistu draudžu kopkoris, kamerkoris, Trimdas draudzes koris. Māc. J. Mazura.

• **Bukskauntijas un apk. latv. ev. lut. dr.: Kvēkertaunā** (424 Juniper St., Quakertown, PA 18951) **13. maijā** plkst. 2.00 dievk., pēc dievk. kafijas galds ar groziņiem. **27. maijā** plkst. 2.00 Vasarsvētki, pēc dievk. kafija **10. jūn.** plkst. 1.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievgaldu; pēc dievk. kafija. **24. jūn.** plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. **Lankasterā** (Mt. Calvary Lutheran Church, 308 East Petersburg Rd., Lititz, PA 17601) **6. maijā** plkst. 3.00 Ģimenes dienas dievk., pēc dievk. programma un kafija. **17. jūn.** plkst. 3.00 1941. g. 14. jūnijā aizvesto piemiņas dienas dievk. ar dievg. Māc. Dr. R. Ziedone un emer. māc. Dr. A. Ziedonis.

• **Detroitas Sv. Pāvila latv. ev. lut. dr.** (30623 W. Twelve Mile Road, Farmington Hills, MI): dievk. **22. apr., 29. apr., 6. maijā** ar dievg.; **13. maijā** Ģimenes dienas dievk., piedalīsies bērni; pēc dievk. draudzības stunda, **20. maijā, 27. maijā** Vasarsvētku dievk. ar dievg. Dievk. sākas plkst. 10.00. **Bībeles stunda 27. apr. un 18. maijā** plkst. 11.00. Draudzes māc. A. Greiema, tālr.: 517- 614-4853. Ērg. R. Ozoliņš, Dr. S. Lizlova, L. Upīte.

• **Dienvidkalifornijas latv. ev. lut. dr.** (1927 Riverside Dr. Los Angeles, CA 90039-3704): **22. apr.** plkst. 11.00 dievk. vadīs viesmācītājs. **29. apr.** plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. draudzes gada sapulce. Māc. D. Kaņeps.

(Turpināts 21. lpp.)

DIEVKALPOJUMI

(Turpināts no 20. lpp.)

• **Filadelfijas latv. ev. lut. Sv. Jāņa dr.** (301 N. Newtown Street Road, Newtown Square, PA 19073, tālr.: 610-353-2227): **21. apr.** Austrumapgabala dāmu komiteju konference; plkst. 5.00 dievk. ar dievg. un vakariņas. **22. apr.** plkst. 11.00 dievk. dievk. **29. apr.** plkst. 11.00 dievk. angļu val. ar dievg. **6. maijā** plkst. 11.00 dievk.; plkst. 3.00 dievk. Wilmingtonā (1530 Foulk Rd – Rt. 261). **13. maijā** plkst. 11.00 Ģimenes dienas dievk. **20. maijā** plkst. 11.00 dievk. ar dievg. **27. maijā** dievk. nebūs. **3. jūn.** plkst. 11.00 dievk., pēc dievk. pilnīks. Māc. I. Dzelzgalve. Informācija: www.latvianluthchurchphila.org

• **Grandrapidu latv. ev. lut. dr.** (1780 Knapp Street NE, Grand Rapids, MI 49505; tālr.: 616-361-6003): **22. apr.** dievk. **13. maijā** Ģimenes dienas dievk. **27. maijā** Vasarsvētku dievk. **10. jūn.** Tautas sēru dienas dievk. **22. jūl.** dievk. Dievk. sākas plkst. 10.00.

• **Kalamazū latv. apv. ev. lut. dr.** (122 Cherry Hill St., Kalamazoo, MI 49996): **22. apr.** plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. **29. apr.** plkst. 10.00 dievk., pēc dievk. kafija. **2. maijā** plkst. 3.00 Bībeles stunda Kalamazū. **6. maijā** plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. **13. maijā** plkst. 10.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. kafija. **16. maijā** plkst. 4.00 Bībeles stunda Ciemā „Latvija”. **20. maijā** plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. **27. maijā** plkst. 10.00 dievk. ar dievg., pēc dievk. kafija. Māc. B. Puiķe.

• **Klīvlādes Apvienotā latv. ev. lut. dr.** (1385 Andrews Ave. Lakewood, OH 44107): **22. apr.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg., sprediķis angļu val. **29. apr.** plkst. 11. dievk. **6. maijā** plkst. 11.00 dievk. ar dievg. **13. maijā** plkst. 11.00 Ģimenes dienas dievk., skolas izlaidums. Bībeles stunda: 2. un **16. maijā** plkst.

10.00. Māc. Dr. S. Eglīte.

• **Mančesteras latv. ev. lut. dr.** (21 Garden St., Manchester, CT 06040): **28. apr.** plkst. 11.00 dievk, māc. Dr. J. Keggi; pēc dievk. draudzes pilnsapulce.

• **Milvoku latv. ev. lut. Sv. Trīsvienības dr.** (1853 N. 75th Street, Milwaukee, WI 53213, tālr.: 414-258-8070): **22. apr.** plkst. 10.00 dievk., čellu spēlēs Kārlis Lenšs; pēc dievk. draudzes saiets. **29. apr.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg. **6. maijā** plkst. 10.00 dievk. **10. maijā** plkst. 10.00 Bībeles stunda. **13. maijā** Ģimenes dienas dievk. ar dievg. **20. maijā** dievk. ar dievg. angļu val. un uzrunu bērniem. **24. maijā** Bībeles stunda. **27. maijā** dievk. nebūs. **3. jūn.** dievk. latviešu un angļu val., pēc dievk. draudzes pikniks. **5. jūn.** plkst. 7.00 valdes sēde. Māc. L. Zusēviča, tālr.: 414-421-3934 e-pasts: pastorlauma@gmail.com; draudzes priekšn. S. Kalve, tālr.: 414-536-0358. Informācija: www.milwaukeechurch.org

• **Mineapoles un St. Paulas latv. ev. lut. dr.** (3152 17th Ave S, Minneapolis, MN 55407, tālr.: 612-722-4622): **22. apr.** plkst. 10.00 dievk. ar dievg., māc. R. Nīlija; pēc dievk. sadraudzība. **29. apr.** plkst. 10.00 dziesmu dievk. par godu koŗa 60 gadu jubilejai; viesmāc. A. Greiema (Graham); pēc dievk. koŗa svētku pusdienas. **6. maijā** plkst. 10.00 dievk., māc. R. Nīlija; pēc dievk. sadraudzība. **12. maijā** no plkst. 12.00 līdz 3.00 draudzes pavasaŗa tirdziņš. Māc. M. Cepure-Zemmele, tālr.: 763-546-8178, e-pasts: majja.cz@gmail.com Informācija: www.mndraudze.org

• **Ņubransvikas un Leikvudas latv. ev. lut. dr.**: **22. apr.** dievk. nebūs. **29. apr.** plkst. 1.30 dievk. draudzes dievnamā Īstbransvikā (12 Gates Ave, East Brunswick). Māc. I. Pušmucāne-Kineiko, tālr.: 908-638-1101; e-pasts: latvianlutheranchurch@gmail.com

• **Ņujorkas latv. ev. lut. dr.**: **22. apr.** dievk. Jonkeru bazn.

(Valentine Lane & Leighton Avenue Yonkers, NY 10705) plkst. 10.00, māc. J. Saivars; **Salas bazn.** (Riga Lane Melville, NY 11747) plkst. 10.30 dievk., māc. L. Saliņš. **29. apr.** dievk. **Jonkeru bazn.** plkst. 10.00, māc. J. Saivars; **Salas bazn.** plkst. 8.00 dievk., māc. L. Saliņš. **6. maijā** dievk. **Jonkeru bazn.** plkst. 10.00, māc. J. Saivars; **Salas bazn.** dievk. plkst. 10.30, māc. L. Saliņš. Mājaslapa: www.nydraudze.org

• **Saginavas latv. ev. lut. dr.** (128 N. Elm Street): **20. maijā** plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. **10. jūn.** plkst. 1.00 dievk., pēc dievk. kafija. Māc. R. Franklins. Dr. sekretāre Vija Āriņa: vijaarins@yahoo.com

• **Sandiego latv. ev. lut. dr.** (Grace Lutheran Church 3993 Park Boulevard, San Diego, CA 92116): **12. maijā** plkst. 12.00 Mātes dienas dievk., pēc dievk. kafijas galds. **9. jūn.** plkst. 11.00 tautas sēru dienas dievk.; pēc dievk. kafijas galds. Māc. D. Kaņeps. Izzīņas: www.sandiegodraudze.com vai www.sandiegodraudze.us

• **Sanfrancisko latv. ev. lut. dr.** (425 Hoffman Ave.): **22. apr.** plkst. 11.00 dievk.; pēc dievk. kafijas galds. Māc. K. Žols. Inf.: www.lvnc.org

• **Sentluisas latv. ev. lut. dr.:** katra mēneša trešā svētdienā plkst. 2.00 dievk. **Christ Lutheran** bazn. (#1 Selma Avenue, Webster Groves, MO 63119), māc. A. Kalniņa. Pēc dievk. saiets ar groziņiem. Draudzes priekšn. I. Kalniņa, tālr.: 314-457-1830, e-pasts: kalninsis@charter.net

• **Sietlas latv. ev. lut. dr.** (11710 - 3rd Ave. N. E. Seattle, WA 98125): **22. apr.** 10.30 dievk. **29. apr.** plkst. 10.30 dievk. ar dievg. angļu val. Māc. D. Cilne, tālr.: 206 -674-9600; e-pasts: cilnis@earthlink.net Bazn. mājaslapa: www.seattle-latvianchurch.org

• **Vašingtonas (DC) latv. ev. lut. dr.** (400 Hurley Avenue,

Rockville MD 20850-3121, tālr. bazn.: 301-251-4151): **22. apr.** plkst. 11.00 dievk. **29. apr.** plkst. 11.00 dievk. ar dievg.; pēc dievk. aprīļa jubilaru apsveikšana. **6. maijā** plkst. 10.00 dievk. **13. maijā** plkst. 10.00 Ģimenes dienas dievk. ar dievg. **20. maijā** plkst. 10.00 latviešu skolas izlaiduma dievk. **27. maijā** plkst. 10.00 Vasarsvētku dievk. ar dievg., pēc dievk. maija jubilaru

sveikšana. Māc. A. Vārsberga Pāza, tālr.: 301-293-2052; e-pasts: macavp@yahoo.com Informācija: <http://www.dcdraudze.org>

• **Vilimantikas latv. ev. lut. dr.** (76 Windham Rd., Willimantic, CT): **6. maijā** plkst. 12.30 Ģimenes dienas dievk. ar dievg. vadīs diak. I. Kaņeps.. Dr. priekšn. V. Bachmute, tālr. 860-644-3268.

MATISS KUKAINIS

ADVOKĀTS AR TIESĪBĀM ASV UN LATVIJĀ.

- Mantošana.
- Īpašuma pirkšana un pārdošana.
- Meŗa apsaimniekošana un pārdošana.

Vaiŗņu iela 3, Rīga, LV-1050
matiss@sk-legal.com
 +371 28390346

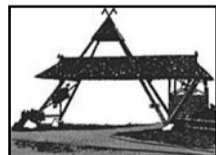
AMERIKAS
LATVIEŠU
PALĪDZĪBAS
FOND S

LATVIAN
RELIEF
FUND OF
AMERICA

APDROŠINĀJUMI

IZDEVĪGI
JUMS
UN
JŪSU
ĢIMENEI
KOPŠ
1952. GADA

215.635.4137
info@LRFA.org
www.LRFA.org

Ņujorkas ev. lut. draudzes nometne Katskiļos 2012. gada vasaras kalendārs – Reģistrēšanās pa internetu sāksies 1. martā
 (Šovasar nometne sāksies nedēļu vēlāk Dziesmu svētku dēļ.)

1. periods: no 8. jūlija - 22. jūlijam

vadis leva Alversone, i_alverson@yahoo.com; palīgvadītāja Lija Kurēna, programmu vadīs Tija Ore

2. periods: no 22. jūlija - 4. augustam

vadis leva Alversone; palīgvadītāja Lija Kurēna, programmu vadīs Alīda Saliņa

Abos periodos vadības lokā darbosies arī:
 Kārlis Budkēvics, Lina Bataraga un Inga Stota

Valodas nometne: no 5. augusta - 18. augustam

vadis Elissa Millere, elissamillers@gmail.com; programmu vadīs Māra Dajevska

Senču nometne: no 12. augusta - 18. augustam

vadis Ingrida Mieme, jmiemis@juno.com

Īkšķišu A nedēļa: no 8. - 14. jūlijam – vadīs Linda Zālite, linda@zalite.org

Īkšķišu B nedēļa: no 15. - 21. jūlijam – vadīs Valda Grīnberga, vgrinbergs@edc.org

Īkšķišu C nedēļa: no 22. - 28. jūlijam – vadīs Inga Mieme-Garbarino, inga.garbarino@gmail.com

Īkšķišu D nedēļa: no 29. jūlija - 4. augustam – vadīs Inga Mieme-Garbarino

Valodas Īkšķīši: no 5. - 11. augustam – vadīs leva Alversone un Laila Gansert

1., 2. un Valodas periodiem ir vajadzīgi grupu audzinātāji, virtuves darbinieki un trauku mazgātāji - lūdz pieteikties pie attiecīgām nometnes vadītājām.

Plašāka nometnes informācija ir atrodama internetā: www.nydraudze.org

VESELĪBAS

APDROŠINĀŠANA

uz īsu vai ilgāku laiku
 LATVIJAS CIEMINIEM
 CEĻOTĀJIEM UZ ĀRZEMĒM
 Zvaniet:
 RESNICK & ASSOCIATES
 800-324-6520

**Lasiet
tīmeklī!**

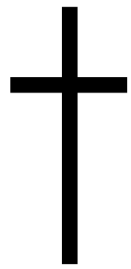
www.laiks.us

LATVIAN AMERICAN SHIPPING LINE

Pārsūtām mašīnas, pers. mantas, komerckravas
 paciņas pa gaisu vai jūru uz un no Latvijas!

Lūdz zvaniet: 201-760-6427 vai 973-744-6565 vai
 arī apskatiet sūtījumu informāciju mūsu mājaslapā: www.lasl.com

Mīlā tēvu zeme,
tavs dēls ir aizgājis dusēt!

JĀNIS BĪBELNIEKS

Dzimis 1943. gada 15. februārī Liepājā,
aizgājis mūžībā 2012. gada 22. martā Bostonā

„Aiz klusuma sliekšņa
Cilvēks, mīlestība
un mūžība
iet roku rokā.”

Z. Liepa

Sūtam līdzī mīlestību
MAMMA
MĀSA AR ĢIMENI

Mūžībā aizgājusi mūsu mīlā māsa

DZIDRA PĪLĒGIS ZANDERS, dzim. PAUĻUKS

Dzimumi 1928. gada 2. februārī Sesavā, Latvijā,
mirusi 2012. gada 22. martā Edison, NJ

Pienāk brīdis, kad diena
Pēdējā novīst kā zieds,
Izbeidzas gaita ikviena,
Visu reiz noglāsta riets.

V. Mežezers

Sēro

AINA, LĪGA, VĒSMA AR ĢIMENĒM

Mūsu mīlais filistrs

GEORGS IVANOVS

Dzimis 1922. gada 7. februārī Jūrmalā, Latvijā,
miris 2012. gada 23. martā Andover, N.J., ASV

Kad kādu brāli vest uz kapu klusu
Ir paticis nāves eņģelim,
Tad kapā novēlam tam netraucētu dusu,
Ar dziļām skumjām izvadām.

Veritati - humanitati - virtuti!

FRATERNITAS VANENICA

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīlā māte, vecmāte un vecvecmāte

LIDIJA LŪSIS

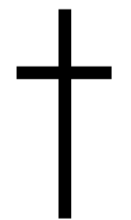
Dzimumi 1916. gada 18. februārī Irkutskā, Sibīrijā,
mirusi 2012. gada 29. martā Toronto, Kanadā

Sirds, kas dzīvē nogurusi
Dieva mierā aiziet klusi...

Arnolds Lūsis

Mīlestībā piemin

DĒLI MĀRIS, JĀNIS UN
MAZDĒLI JONAS, TOMS AR ĢIMENĒM

Mans mīlais vīrs un labākais draugs

EGONS ROBERTS KAIMIŅŠ

Dzimis 1927. gada 9. decembrī Saldū,
aizgājis Dieva mierā 2012. gada 14. aprīlī Rīgā

Es zinu kā sirds lūzt
klusi, klusi...

Jānis Poruks

Mīlestībā
SIEVA RITA

2011. gadā mūžībā aizgājuši mūsu biedri:

VIJA BOLE

IRĒNE KAŅEPĀJA

PĒTERIS GULTNIEKS

LAIMDOTA ZEKUNDE

VIKTORS ZANDERS

VIJA DĀLE KLEEDORFER

Nekad neaizmirsīs
NŪDŽERSIJAS LATVIEŠU BIEDRĪBA

Dieva mierā aizgājusi mūsu mīlā 44. c. filistre

IEVA LAUKERS, dzim. KARLSONS

Dzimumi 1940. gada 15. oktobrī Rīgā,
mirusi 2012. gada 26. martā Rīgā

No tā lielā, vienreizējā,
Kas šai dzīvē cilvēks bija,
Paliks daļa nemirstīga
Mums kā skaista melodija.

Viņu mīlā piemiņā paturēs
KORP. DZINTRA
VAŠINGTONAS PAVALSTĪ

Pieminot mūžībā aizgājušo latviešu trimdas sabiedrisko un
politisko darbinieku, līdzgaitnieku un draugu

KĀRLI ĶUZULI

dzimis 1923. gada 30. maijā Smiltēnē,
miris 2012. gada 15. aprīlī Vašingtonā D.C.,

sēro

Šai zemē, tai zemē
Viesiem vien padzīvoju.
Viņa saule, viņa zeme,
Tā visam mūžīgam. (T.dz.)

ASTRA UN OIĢERTS PAVLOVSKI,
SARMĪTE UN ULDIS GRAVAS
INGRĪDA MEIEROVICA

LATVIEŠU LIKTENSTĀSTI

Atmiņas par latviešu klubu „Darbs” Charkovā,
Ukrainā, un manu ģimeni

(Turpināts no 19. lpp.)

Rīta Neimane Popadjuka

Daudzās fotogrāfijas bija redzamas barikādēs, ievainotie, nosistie, cietumā iemestie, kā arī izpostītās vietas pilsētās. Man bija bail šīs grāmatas skatīties, bet es to tomēr darīju. Pēc revolūcijas daudzi cilvēki noticēja boļševiku lozungiem visai cilvēcei. Tie šķita kas plašāks par šaurām nacionālām interesēm. Bet kas iznāca? Krievijā valdīja tas pats vecais imperiālisms, terrors, neveiksmīga ekonomika. Vācieši savukārt atzina nacionālsociālismu, kas noveda pie kara ar lieliem upuriem un postu visai tautai.

Latviešu emigrantiem Krievijā agrīe 30. gadi vēl bija cerību laiks, par spīti vispārējai nabadzībai, pusbadam un neērtai dzīvei. Latviešiem gribējās būt pašiem savā sabiedrībā, runāt savā mēlē, uzjautrināties un pasmieties, it īpaši, kad pēc trīspāru gadu prombūtnes Zaporožjē klubā atkal ieradās mana māte Milda Neimane. Vislielākie svētki klubā bija Jāņi. Tie sākās ar kopīgu braucienu vilcienā uz tuvākās upes krastu, kur kurināja ugunsgrāmu un pina vainagus no ozolzarīem un lauku puķēm. Puķu pilnām rokām mēs braucām atpakaļ un gājām pa Charkovas ielām dziedādami ligo dziesmas. Daudzi cilvēki smaidīdami mūs apbrīvoja, bet bija arī tādi, kas naidīgi noraudzījās uz jautriem cilvēkiem, kuŗi runāja un dziedāja svešā valodā. Krieviem trūka tādas stipras organi-

zācijas kā latviešu kluba „Darbs”, kur bufetē nebija neviena alkoholisks dzēriens, tikai limonāde un saldumi bērniem. (Atceros nēģus etiķa un sinepju mērcē). Divi vīri, Vestfālis un Eliņš gādāja, lai klubā būtu kārtība. Neielaida svešiniekus, kā arī savējos, kuŗi bija mazliet iedzēruši. Tos, kuŗi sāka strīdēties, nekavējoties izraidīja. Dārzā bija liels paviljons, kuŗā notika vasaras koncerti un kinofilmu izrādes. Tās varēja apmeklēt arī vietējie iedzīvotāji, kuŗiem klubā bija daudz paziņu. Citā koka paviljons dārzā atradās vasaras bibliotēka ar galdīņiem ārpusē. Dārza malā divās nelielās ēkās bija iekārtots vasaras bērnu darbs un skolēnu atpūtas pansionāts vasaras laikā.

Bērnu darba audzinātāja bija manas mātes draudzene Jūliete Vitoliņa, vēlāk Treide. Viņas vīrs Ēriks bija audzis ļoti nabadzīgā sešu bērnu ģimenē, kur tēvs dzērājs. Māte bērņus stingri uzraudzīja: četri jaunākie – Mirdza, Teodors, Dzidra un Hermanis bija aktīvi kluba dalībnieki, spēlēja teātri, dejoja un dziedāja kori. Kluba bērņi saņēma arī kādu pabalstu no direktora. Daudzus gadus pēc kara dzirdēju, ka visi četri miruši ar tuberkulozi. Ērika Treides vecākais brālis bija žurnālists Maskavā pat ar caurlaidi Kremli. Viņš Charkovā nekad nerādījās. Uz klubu nāca arī mans brālēns Roberts, mana bērņības draudzene Mirdza un brālīši Ādolfis un Edvards, kuŗi kara laikā aizgāja bojā bumbas sprādzienā. Bumba izārdīja visu

ielu, kuŗā atradās arī mūsu ziemas māja, kādreizējais latviešu bērnu darbs un mūzikas skola, kuŗā es mācījos spēlēt klavieres.

Vislabāk veicās bērnu baletam. Mēs ar Mirdzu bijām visjaunākās, Mirdzai bija seši, man septiņi gadi. Mūsu dēļ tika iestudēta īpaša deja „Lelles”. Divi bērnu baletdejojāji, Teodors Treide un Alfrēds Degge, iznesa mūs uz skatuves un iedarbināja ļoti skaļu „mechanismu”. Mēs izdarījām raustītas kustības, it kā atdzīvotos, sekoja lēna deja, kas kļuva arvien straujāka un beidzās ar galopu. Tad „mechanisms” pamazām aplūsa, mēs vairs nekustējāmies, līdz mūs no skatuves tie paši puiši aiznesa. Publikai šī deja ļoti patika, un to vienmēr vajadzēja atkārtot. Repertuārā vēl bija „Mazo holandiešu deju”, „Krievu matroškas”, kā arī „Puķu deju” no P. Čaikovska baleta „Apburtā princese”. Visas mūsu meitenes bija puķes, mēs ar Mirdzu tauriņi, mūsu divi puiši – vaboles, kuŗas cilāja un grozīja tauriņus. Dzidra Treide vēl dejoja „Jāņtārpiņu deju”. Viņa bija ļoti lokana un desmit gadu vecumā dejoja profesionālā līmenī. Mūsu balets viesojās Charkovas traktorū rūpnīcā un vācu klubā. Dažas mūsu meitenes vēl piedalījās sarīkojumā 1937. gada decembrī pirms vēlēšanām par Staļina konstitūciju. Tad jau bija sākušies aresti.

Ļoti labi atceros 1937. gada Jaungadu mūsu klubā. Ukrainas valdība 1936. gada vasarā paziņoja, ka, sagaidot Jaungadu, eglītē drīkst aizdegt svecītes. Iepriekš tas bija aizliegts, jo saistoties ar reliģiju. Charkovas centrā bija uzspriecinātas divas skaistas katedrāles. Uzspriecināt neizdevās vienīgi apmēram 50 metru augsto zvanu torni ar zelta kupolu. Vēlāk tur ierīkoja radiostaciju. Tornis vēl tagad rotā Charkovas panorāmu. Uz mūsu klubu atveda skaistu, lielu eglīti, ko izpušķoja ar paštaisītiem papīra rotām, vati, olu čaumalām un iekāra svecītes. No rīta līdz vakaram 31. decembrī bija bērnu svētki ar maskarādi un tad maskuballe pieaugušiem.

Māte mani apģērbā par Sarkanbalvīti ar groziņu rokā, manam brālēnam Robertam bija vilka kostīms, Mirdzai – raganas. Pašā svētku vidū mūsu eglīte sāka degt. Pieaugušie pastūma bērņus sānis un sāka eglīti apliet ar ūdeni. Ugunsgrēku likvidēja, bet skats bija briesmīgs: egle melna, grīda arī. Taču visu ātri sakārtoja, un balle turpinājās. Bērņi dabūja saldumus un tika aizvesti uz mājām. Mirdzas vecāki Kārlis Romans un Amālija Geistere vakaros brīvprātīgi strādāja bufetē. Tādās reizēs Mirdza nakšņoja mūsu mājās. Mans tēvs jau ilgu laiku strādāja Maskavā, uz kurieni metro būves darbos uz diviem gadiem tika aicināti vislabākie speciālisti. Jaungada naktī arī bija sals, viegli snīga. Mēs ar Mirdzu gulējām gultā un skatījāmies logā, ko sals bija iz-

rotājis ar tādām kā palmu lapām, kas mirdzēja dažādās krāsās. Jutāmies neaizmirstami labi.

Klubā masku balle turpinājās visu nakti. Māte apģērbās par čigānieti, vecmāte par mežsargu. Viņai bija bikses pāri ceļiem, pelēka virsjaka, platmale ar spalvu un mutē gaŗa, lika pipe ar inkrustācijām, ko bija darinājis mans vectēvs. Viņas uzlika melnas maskas, un neviens vecmāti nepazina. Viņa tikai purināja galvu un teica „jā” vai „nē”. Visu nakti kluba direktors mēģinājis uzsākt sarunas ar „mežsargu”, bet tas viņam neizdevās. Tikai nākamā rītā vecmāte atzinās direktoram, kas bijis mežsargs. Direktors nobrīnījies vien par viņas virišķīgo izskatu. Vecmāte strādāja klubā par naktssargu, viņai bija šautene un suns Bācis.

Janvārī notika lielā krievu dzejnieka Aleksandra Puškina 100 gadu nāves atceres sarīkojums. (Viņu nošāva duelī 1837. gada janvārī.) Bērņi piedalījās piemiņas koncertā. Es nolasiņu ievadu poēmai „Ruslans un Ludmila” un ar klavierēm spēlēju P. Čaikovska franču dziesmiņu. Mirdza deklamēja Puškina dzejoli „Ziemas ceļš”, Dzidra, ģērbusies melnā tērpā ar spīguļiem, no-dejoja „Jāņtārpiņu deju” un viss bērnu balets kopā „Puķu deju”. Bija arī dažu pieaugušo priekšnesumi. Latviešu skolas direktoram Kaužēnam bija skaista baritona balss. Viņš piedalījās visos koncertos, dziedot gan operārijas, gan romances, gan tautasdziesmas. Koncerta beigās dziedāja bērnu koris un arī pieaugušo koris. Abus koŗus diriģēja mūsu pastāvīgais diriģents, ļoti simpātisks žīds, kuŗa uzvārdu neatceros. Viņš dziedāja līdz visas latviešu tautasdziesmas gandrīz bez jebkāda akcenta. Diriģents ļoti mīlēja mūsu klubu un vasarā bieži nāca dārzā atpūsties.

Klubā bija tradīcija svinēt plaujas svētkus. Dārzā iznesa galdus, aplāja ar galdautiem un no mājām sanesa, ko nu katrs varēja: maizi, smalkmaizītes, spēķa pīrāģus utt. Kaut kas tika atnests arī no kluba bufetes, un daudz augļu no dārza. Rozentāls mācēja saimniekot un šķiet, no dārza guva arī kādus ienākumus. Taču 1937. gada pavasarī pilsētas valdība dārza lielāko pusi pievienoja rajona parkam.

Klubā bieži ieradās mākslinieki, dzejnieki, rakstnieki un lektori no Maskavas, daži no viņiem bija agrākie Charkovas kluba biedri. Es atceros rakstnieku Alvilu Cepli un dziedātāju Arvīdu Lāci. Mana māte atļāva kādam gleznotājam zīmēt manu portretu. Man tas nepatika, negribējās vairākas dienas kādu stundu nekustīgi sēdēt, bet gleznotājs gatavojās izstādei Maskavā un apsoliņa, ka pēc izstādes viņš manu portretu atsūtīs mums. Savu solījumu viņš tomēr nepildīja.

Es iemācījos rakstīt un lasīt, vēl dzīvojot Zaporožjē. Četrpāru gadu vecumā es smagi saslimu,

jo pārtikā lietotām putrainus, kuŗos bija peļu un žurku mēšļi. Māte gan centās putrainus atfirīt, bet pilnīgi tas neizdevās. Slimnīcā mani ārstēja ar rūgtām un lielām tabletēm, kuŗas bija grūti norīt, netrūka dažādu nepatīkamu procedūru. Es visu pacietīgi izturēju, tikai tēvam rakstīju vēstuli, ka man klājas slikti, ir auksts un trūkst mana mīļa „ķisenīša”, ko es vienmēr gultā apskāvu. Lūdzu, lai mani ved prom. Tai pašā laikā slimnīcā gulēja arī mana māte ar mandeļu iekaisumu. Vienīgā grāmata man bija Puškina pasakas. Visi brīnījās, ka es tās varēju lasīt. Viens otrs centās pat pārbaudīt, vai tikai es šīs pasakas nezīnu no galvas. Es tomēr pierādīju, ka protu tekoši lasīt.

Mājās mums bija radio. Es noklausījos visu epopeju par ledlauza „Čeļuskins” ekspedīciju 1933. un 1934. gadā, ko vadīja astronoms un matemātiķis Otto Šmits no Baltkrievijas latviešu kolonijas. Kuģis gāja bojā, un cilvēkus vajadzēja glābt ar lidmašīnām. Noslika tikai viens cilvēks. Ekspedīcijā piedalījās arī sievietes, un vienai pat, kuģim šķērsojot Karas jūru, piedzima meitenīte, ko nosauca par Karīnu. Es to visu labi atceros, jo klausījos katras dienas reportāžu, un mani tās ļoti interesēja.

Pēc atgriešanās no Zaporožjes es Charkovā gāju bērnu darba un citīgi gatavojos mācībām skolā. Man nopirka portfeli, grāmatas, burtnīcas un visu citu skolai nepieciešamo. Toreiz bērņus skolā pieņēma tikai no astoņu gadu vecuma. Es to nevarēju saprast, jo pratu lasīt, rakstīt un skaitīt. Tēvs mēģināja mani nomierināt un aizrādīja, ka esmu kreile un ieteica man iemācīties rakstīt ar labo roku un arī turēt karoti labajā rokā. Es to iemācījos pāris nedēļu laikā, bet nekas nelīdzēja. (Kreile esmu līdz šai dienai.)

Mēs, bērņi, savu audzinātāju Jūliti mīlējām, viņai klausījām un labi uzvedāmies. Par mūsu bērnu darbu rakstīja Maskavas latviešu avīzē, ievietoja arī fotogrāfiju – mēs ar Ādolfiņu stāvam viens otram blakus. Ādolfiņš rokā turēja planieri, un paraksts vēstīja: „Gribu būt lidotājs”. Es avīzē biju nosaukta par bērnu dārza „trīciennieci”.

1936. gada vasara bija ārkārtīgi karsta. Ietves kļuva tik mikstas, ka kājas grima asfaltā. Brīvdienās kluba biedri brauca tuvāk ūdeņiem. Charkovā izzūva gandrīz visas upes. Mēs ar māti un mūsu kluba grāmatvede ar savu 12 gadu veco meitu Žeņu noīrējām istabu netālu no Gaidaru sādžas pie Doņecas upes. Es mācēju peldēt, bet straume mani tomēr ierāva atvarā, tik tikko izglābos. Upes krasts bija diezgan augsts, māte mani nevarēja redzēt. Uz zemes mūs apsēda lapsenes. Basām kājām es nejausi uzkāpu konfektei, ar kuŗu mīlojās lapsenes, un tās septiņas reizes man iedzēla pedā.

(Turpinājums sekos)

IN MEMORIAM

2012. gada 29. martā Dieva mierā aizsaukta Ingrida Jurevics, dzim. Alutis. Ingrida dzimusi Rīgā, 1927. gada 10. maijā. Bērņība pavadīta radu saimē un draudzeņu pulkā laukos un pilsētā, kur viņa bieži iegriezies savas mātes Lūcijas Alutis, dzim.

Kreicbergs, foto studijā. Līdz politisko bēgļu gaitu sākumam 1944. gadā Ingrida paguva beigt pamatskolu un pirmās divas klases vidusskolā. „Saules” ģimnaziju Gēstachtā, Vācijā, absolvēja

1948. gadā. Sekoja pāris studiju gadi Baltijas Universitātē Pinebergā. 1950. gadā viņa emigrēja uz Kanadu, kur *Western Ontario* universitātē Londonā beidza medicīnas fakultāti, iegūstot ārstes gradu acu slimībās. Pēc pārcelšanās uz ASV un obligātiem interna/rezidenta gadiem Milvoku aprīnča slimnīcā, viņa uzsāka privātpraksi Milvoku pilsētā. 1994. gadā aizgāja pensijā. Ingrida dalījās ar savām zināšanām oftalmoloģijā, daudzus gadus mācot kollēģus Amerikā un Latvijā. Pēc valsts neatkarības atgūšanas viņa dzimtenē aktīvi palīdzēja modernizēt acu/redzes ārstniecību.

Ingridai bija plašs ārpus profesijas interešu loks, ieskaitot grāmatu lasīšanu, slēpošanu, tenīsa spēli. Viņa bija lieliska namamāte un bieži rīkoja jaukas viesības ar draugiem un paziņām.

Pēc smadzeņu triekas šī gada sākumā Ingridas veselības stāvoklis strauji pasliktinājās. Pēdējās dienas savā dzīvoklī Čikāgā viņa pavadīja kopā ar dēlu Māri un meitām Vivianu un Aldu.

Atvadišanās notika 31. martā, *Krause Funeral Home*, Milvokos, Viskonsinā.

SPORTS

Izstāde Rīgas domē par Uljanu Semjonovu

Rīgas domē atklāta izstāde par divkārtējās olimpiskās čempiones Uljanas Semjonovas unikālo karjēru pasaules basketbola laukumos. Izstādē apskatāms fotostāsts par Uljas ceļu no vecāku mājām Medumu pagastā līdz trim pasaules basketbola Slavas zālēm Springfildā, Noksvilā un Madridē, kā arī aktīvo darbību pēc basketbolistes karjēras beigām. Apskatāmas vairāk nekā 20 gadu ilgās basketbolistes karjēras laikā izcīnītās godalgas – pasaules, Eiropas un Padomju Savienības čempiones medaļas, kausi un diplomu, kā arī citas relikvijas – sporta apavi, formas tērpi un

Uljanas Semjonovas vaska figūra.

Ekspozīcijā tika izvietotas arī Uljas visvērtīgākās balvas – divas olimpiskās čempiones zelta medaļas un Pasaules basketbola Slavas zāles dalībnieces īpašais gredzens. Pēc atklāšanas ceremonijas bija iespēja tikt pie divkārtējās olimpiskās čempiones autografa.

Izstādes autori ir Latvijas Olimpiskās komitejas Olimpiskās izglītības un informācijas programmu vadītāja Aija Erta, žurnālists Guntis Keisels, kā arī reklāmas dizaina aģentūra *Due*.

Uljana Semjonova pie savas vaska figūras

Artūra Plēsnieka augstā piektā vieta

Eiropas meistarsacīkstēs svarcelšanā Turcijā Latvijas jaunais svarcēlājs Artūrs Plēsnieks izcīnīja augsto piekto vietu svara kategorijā līdz 105 kg. 20 gadus vecais sportists raušanā sasniegza rezultātu 170, grūšanā – 211 kg, kas summā deva 381 kg. Uzvarēja Krievijas svarcēlājs Dāvids Bedžanjans – 405 kg (185+220).

Artūrs Plēsnieks

Artūrs Plēsnieks varētu startēt Londonas Olimpiskajās spēlēs, jo par karjēras beigšanu paziņoja Latvijas titulētākais svarcēlājs Viktors Ščerbatichs. Šobrīd Latvijai ir viena starta vieta olimpiskajās spēlēs svarcelšanā un to, cerams, izmantos Plēsnieks. Lai brauktu uz Londonu, Artūram jābūt pasaules 15 spēcīgāko svarcēlāju skaitā un labākajam no tiem, kas vēl nav kvalificējušies. Pēdējais mēģinājums Artūram būs maija vidū pasaules junioru meistarsacīkstēs Gvatemalā.

Dāmu konkurencē Latvijas svarcēlāja Oksana Michailova izcīnīja 15. vietu svara kategorijā līdz 63 kg. Michailova startēja B grupā, raušanā pacēla 78 un grūšanā pieveica 93 kilogramus smagu stieni, kas summā deva 171 kg.

Teniss

Deivisa kausa izcīņas Eiropas-Afrikas zonā Latvijas vienība spēlēja otro gadu. Pagājušajā gadā ar 4:1 pieveica Grieķiju, ar 2:3 zaudēja Dānijai. Abās sacensībās Latvijai nepalīdzēja labākais tenists Ernests Gulbis.

Šogad pirmajā kārtā Latvijas tenisti pārspēja ēģiptiešus ar 3:2. Nākamajā spēlē izbraukumā bija jāspēlē pret Ungārijas tenistiem. Latvijas izlase Deivisa kausa izcīņas vērtējumā ir 50., Ungārija – 47. vietā. Sākums bija neveiksmīgs. Gulbis ar 7:6 (9:7), 3:6, 4:6, 6:4, 2:6 zaudēja Fučovičam, Pavlovs ar 3:6, 7:6 (7:2), 2:6, 2:6 – Kelneram. Stāvoklis šķita bezcerīgs, taču pirmo reizi šajās sacensībās no 0:2 izdevās spēli izglābt un pat uzvarēt.

Turpinājumā dubultspēlē Gulbis/Juška ar rezultātu 6:7 (5:7), 6:3, 6:4, 6:2 uzvarēja Balāžu un Bārdocki. Vienspēlē Gulbis ar rezultātu 6:4, 6:3, 6:3 pieveica Ungārijas komandas lideri Kelneru, Juška ar 7:6 (10:8), 7:6 (7:2), 6:4 – Fučoviču. Līdz ar to Latvijas izlase summā svinēja uzvaru ar 3:2.

Lai atgrieztos Deivisa kausa Eiropas-Afrikas zonas pirmajā grupā, Latvijas vienībai kopumā

būs jāizcīnā trīs uzvaras. Izšķirīgajā – trešajā kārtā Latvijas tenisti sacentīsies ar spēcīgo Ukrainas vienību septembrī savā laukumā.

Latvijas labākais tenists Ernests Gulbis jaunākajā publicētajā ATP pasaules rangā ieņem 84. vietu, tas ir zemāk par sešām pozīcijām.

Nākamās sacensības Gulbim būs Romas *Challenger* serijas turnīrs. Pirmajā kārtā viņš sacentīsies ar vācieti Simonu Groilu.

Vēl ATP rangā no Latvijas tenistiem Andis Juška ieņem 405., Deniss Pavlovs – 624., Artūrs Kazijevs un Mārtiņš Podžus – 1794. vietu.

Riteņbraukšana

Velobraucienā Parīze-Rubē (275 km) Latvijas pārstāvis Aleksejs Saramotins, kas pārstāvēja *Cofidis, Le Credit En Ligne* vienību, finišēja augstajā 18. vietā. Uzvarēja Beļģijas riteņbraucējs Toms Bonens – 2:55:22. Saramotins Bonenam zaudēja četras minūtes un 37 sekundes.

Nākamajās sacensībās – Francijas velobraucienā *Tro-Bro Leon* Saramotins izcīnīja augsto septīto vietu. 206,4 km garajā distancē uzvarēja kanadietis Raients Rots (*Spidertech Powered by C10*), Saramotins finišēja grupā, kas uzvarētājam zaudēja 37 sekundes.

Aleksejs Saramotins

Beļģijā velobrauciena *Ronde van Vlaanderen* Nāciju kausa izcīņas sacensībās Latvijas riteņbraucējs Andris Smirnovs izcīnīja augstu astoto vietu. Uzvaru guva beļģis Kenets Vanbilsens, 171 km gaŗo distanci veicot 4. 25:56.

No pārējiem Latvijas izlases braucējiem Nāciju kausā Toms Skujiņš ieņēma 22., Andžs Flakss – 48., Ivars Prokofjevs – 60., – Artis Pujats – 67. vietu. Latvijas izlase 24 vienību konkurencē izcīnīja augsto sesto vietu.

Francijā sacensībās *La Cote Picarde* 176,2 km gaŗā kalnainā un vējiem bagātā distancē Smirnovs izcīnīja 12. vietu. Toms Skujiņš palika 60., Armands Bēcis – 70., Emīls Liepiņš – 79. vietā.

Sacensību dalībnieki 176,2 km gaŗajā trasē sastapās ne tikai ar vēju un kalniem, bet arī spēcīgu lietu. Trases sākumā izveidojās liels, 40 cilvēku kritiens, kuŗā Latvijas braucēji necieta, taču zaudēju laiku, jo kritiens nobloķēja ceļu. Latvijas vienības braucēji atzina *La Cote Picarde* par grūtākajām sacensībām savā karjērā.

P. Karlsons

Sporta meistarsacīkstes Toronto

ALAs sporta nozares meistarsacīkstes 2012. gadā notiks Toronto. Šis būs 59. ikgadējās sacīkstes Ziemeļamerikā, bet tikai otro reizi tiek rīkotas ārpus ASV.

Latviešu sporta apvienība Kanadā (LSAK) valdes locekļi pieaicās rīkot sacīkstes Toronto, *Humber College North Campus* telpās, maija pēdējās nedēļas nogalē, *ASV Memorial Day* svinību laikā. Atklāšanas parāde, kuŗā piedalīsies visi sportisti, notiks sestdien, 26. maijā, pulksten 10.30 *Humber College* sporta zālē. Pēc atklāšanas hokejisti dosies uz *Westwood Arena*, kur četras vienības sacentīsies uz

diviem laukumiem. Hokeja spēļu fināls – plkst. 7 vakarā.

Vīriešu basketbolistu sacensības 26. un 27. maijā sāksies plkst. 8 no rīta. Vīriešu un sievietes volejbolā sāksies tūlīt pēc parādes 26. maijā, bet 27. maijā pēc basketbola spēļu fināla.

Sportistu galvenās naktmājas būs *Comfort Hotel Airport (Rexdale Blvd un HWY 27 krustojumā, 1,5 km uz dienvidiem no Humber kolledžas)*. Viesnīcas restorānā *Swiss Pick* piektdien, 25. maija vakarā notiks iepazīšanās sarīkojums un dalībnieku reģistrācija. Turpat 27. maija vakarā plkst. 7.30 paredzēts sportistu apbalvošanas sarīkojums; būs bufetes stila vakariņas un balle. Balvas piešķirs plkst. 10.

Informācija latviešu un angļu valodā ir LSAK tīmekļa lapā: www.lsak.org

Hokeja turnīrā piedalīsies četras vienības, divas no Toronto apkaimes, viena no Montrealas apkaimes (Kvebeka) un viena ASV vienība.

Spēles notiks 26. maijā *Westwood* arenā, netālu no galvenās sporta zāles *Humber College North Campus*. Turnīrs sāksies plkst. 1.00 tūlīt pēc atklāšanas

parādes, fināls plkst. 7.00 vakarā.

26. maijā: Plkst. 1.00-2.00 Toronto A ar Montrealas vienību (RINK 3); plkst. 13.15-2.15 ASV ar Toronto B (RINK 4); plkst. 3.00-4.00 abu spēļu uzvarētāju sacensības (RINK 3); to uzvarētājs iekļūs finālā; plkst. 15.15-4.15 abu pirmo sacensību zaudētāju sacensības (RINK 4); zaudētāji izstājas; plkst. 5.00-6.00 trešās spēles zaudētāju sacensības ar 4. spēles uzvarētājiem (RINK 3); zaudētāji izstājas; plkst. 7.00- 8.00 trešās spēles uzvarētāju sacensības ar piektās spēles uzvarētājiem (RINK 1); fināls.

Turnīrā piedalīsies apmēram 60 dažāda vecuma dalībnieki, arī sievietes. Sacensībām var pieteikties līdz 11. maijam, sazinoties ar vienību pārstāvjiem: Toronto – Miķelis Vasarijs, Montrealā – Māris Kalniņš; ASV – Māris "MJ" Lazdiņš. Skatītājiem ieejas maksa par ziedojumu, programma maksās \$5. 27. maijā sportistu apbalvošanas vakars. Vakariņas plkst. 7.30 *Swiss Pick* restorānā *Comfort Hotel Airport North*, dalības maksa \$25 personai. Ieejas biļetes pārdod rīcības komiteja.

Olimpieši saņem pirmās ID kartes

Pirmās trīs jaunās personas apliecības jeb elektroniskās identifikācijas kartes (eID) Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes (PMLP) priekšnieks Vīlnis Jēkabsons 2. aprīlī pasniedza Londonas olimpisko spēļu komandas sastāvā iekļautajiem Latvijas šķēpmetējiem Vādimam Vasiļevskim, Zigismundam Sirmam un viņu treneri Valentīnai Eidukai.

Nododot olimpiešu rokās jaunus personu apliecinātājus dokumentus, PMLP vadītājs atzina, ka Latvija ļoti lepojas ar saviem sportistiem, un novēlēja viņiem veiksmīgus startus. Savukārt Latvijas Valsts radio un televīzijas centra valdes priekšsēdis Jānis

Bokta viņiem uzdāvināja vienkāršu lasītājus. Tos sportisti varēs izmantot, lai savienotu eID ar datoru, kas ļaus apliecināt savu identitāti tīmeklī, kā arī izmantot personas apliecībā iekļauto elektronisko parakstu.

Ščerbatichs beidzis karjēru

Divkārtējais olimpisko spēļu medaļnieks svarcelšanā Viktors Ščerbatichs pēc savainojuma nevarēs startēt Eiropas meistarsacīkstēs. Tas nozīmē sportista karjēras beigas. Viktora treneris Eduards Andruškevičs atzīst – līdz pēdējam bridim Ščerbatichs cerējis, ka varēs startēt Eiropas meistarsacīkstēs, kas 37 gadus vecajam Ščerbaticam būtu pēdējā iespēja kvalificēties šī gada

Londonas olimpiskajām spēlēm. Tomēr vingrinājumos ar lielajiem svāriem neparvarams ir ceļgalu un muguras problēmas, tāpēc nolēms, ka šādā veselības stāvoklī sportists meistarsacīkstēs nebūs konkurētspējīgs.

Savas karjēras laikā Viktors Ščerbatichs startējis četrās olimpiskajās spēlēs. Svara kategorijā virs 105 kg viņš Atēnās 2004. gadā ieguva sudraba un Pekinā 2008. gadā – bronzas medaļu. Piecas reizes uzvarējis Eiropas meistarsacīkstēs, kopumā izcīnījis deviņas godalgas, pasaules meistarsacīkstēs triumfējis vienu reizi un kopumā ticis pie četrām medaļām.

Turpmāk mūsu izcilais svarcēlājs darbosies Latvijas svarcelšanas izaugsmes veicināšanā.